

Uradni list

Evropske unije

C 62

Slovenska izdaja

Informacije in objave

Zvezek 56

2. marec 2013

Številka objave

Vsebina

Stran

I *Resolucije, priporočila in mnenja*

RESOLUCIJE

Odbor regij**99. plenarno zasedanje 31. januarja in 1. februarja 2013**

2013/C 62/01	Resolucija Odbora regij – Zakonodajni sveženj za kohezijsko politiko za obdobje po letu 2013	1
2013/C 62/02	Resolucija Odbora regij – Trajnostna prihodnost za ekonomsko in monetarno unijo (EMU)	8
2013/C 62/03	Resolucija Odbora regij – Jamstvo za mlade	11

MNENJA

Odbor regij**99. plenarno zasedanje 31. januarja in 1. februarja 2013**

2013/C 62/04	Mnenje Odbora regij – Evropski raziskovalni prostor	14
--------------	---	----

SL

Cena:
4 EUR

(Nadaljevanje na naslednji strani)

<u>Številka objave</u>	Vsebina (nadaljevanje)	Stran
2013/C 62/05	Mnenje Odbora regij – Strategija EU za odpravo trgovine z ljudmi za obdobje 2012–2016	22
2013/C 62/06	Mnenje Odbora regij – Krepitev državljanstva EU: spodbujanje volilne pravice državljanov EU	26
2013/C 62/07	Mnenje Odbora regij – Ustvarjanje večjih sinergij med proračunom EU ter nacionalnimi in podnacionalnimi proračuni	32
2013/C 62/08	Mnenje Odbora regij – Boljše upravljanje enotnega trga	39
2013/C 62/09	Mnenje Odbora regij – Znanje o morju 2020	44
2013/C 62/10	Mnenje Odbora regij – Modra rast: možnosti za trajnostno rast v morskem in pomorskem sektorju	47
2013/C 62/11	Mnenje Odbora regij – Energija iz obnovljivih virov: glavni akter na evropskem energetskem trgu ...	51
2013/C 62/12	Mnenje Odbora regij – Smernice za državno regionalno pomoč za obdobje 2014–2020	57
2013/C 62/13	Mnenje Odbora regij – Najbolj oddaljene regije EU in strategija Evropa 2020	64
2013/C 62/14	Mnenje Odbora regij – Vloga lokalnih in regionalnih oblasti pri spodbujanju rasti in krepitvi ustvarjanja delovnih mest	70

III *Pripravljalni akti*

ODBOR REGIJ

99. plenarno zasedanje 31. januarja in 1. februarja 2013

2013/C 62/15	Mnenje Odbora regij – Statut in financiranje evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij	77
--------------	---	----

I

(Resolucije, priporočila in mnenja)

RESOLUCIJE

ODBOR REGIJ

99. PLENARNO ZASEDANJE 31. JANUARJA IN 1. FEBRUARJA 2013

Resolucija Odbora regij – Zakonodajni sveženj za kohezijsko politiko za obdobje po letu 2013

(2013/C 62/01)

ODBOR REGIJ

- v zvezi s trenutnimi pogajanjimi o večletnem finančnem okviru izraža trdno prepričanje, da kohezijska politika terja tako učinkovito porabo kot tudi trden proračun, zato poziva države članice, naj ponovno razmislijo o omejevanju proračuna in ohranijo vsaj sedanjo stopnjo financiranja;
- odločno podpira pogajalsko skupino odbora REGI v tristranskih pogovorih, pri čemer zlasti opozarja na nekatera ključna stališča, ki jih deli z EP, npr. o "regijah v prehodu", ravnovesju med strategijo Evropa 2020 in cilji iz Pogodbe, učinkovitem sodelovanju lokalnih in regionalnih oblasti ter nasprotovanju makroekonomskemu pogojevanju in rezervi za uspešnost; zato upa, da bodo upoštevana v končnem svežnju;
- se zavzema za dosledno izvajanje načela o upravljanju na več ravneh in intenzivnejše vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti v pripravo pogodb o partnerstvu in operativnih programov, podpira predlog Evropske komisije, da bi pripravila evropski kodeks ravnanja glede partnerstva, globoko obžaluje, da Svet zavrača tako orodje, in poziva predlogu nenaklonjene države članice, naj ponovno preučijo svoje stališče, saj tako ne izražajo pripravljenosti, da bi sodelovale z zakonitimi partnerji;
- je naklonjen večji demokratični odgovornosti in meni, da bi moral Svet o več finančnih vprašanjih – kot so metoda dodeljevanja sredstev na nacionalni in regionalni ravni, stopnja omejitve, varnostna mreža itd. – razpravljati v okviru pogajanj o zakonodajnem svežnju za kohezijsko politiko in ne med pogajanjimi o večletnem finančnem okviru, da bi bil Evropski parlament lahko ustrezno vključen v ta pogajanja in OR zaprosen za mnenje;
- znova izraža obžalovanje, da je razmerje med BDP/BND (ter v manjši meri tudi število brezposelnih) edino merilo za določanje stopnje dodelitve sredstev iz strukturnih skladov v posameznih regijah, in poudarja, da bi bilo treba za boljše ocenjevanje socialnih in okoljskih potreb ter izzivov uporabiti dodatne kazalnike.

Poročevalec Marek WOŹNIAK (PL/EPP), maršal Velikopoljskega vojvodstva

Resolucija Odbora regij – Zakonodajni sveženj za kohezijsko politiko za obdobje po letu 2013

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Uvod

1. sprejema politično resolucijo o trenutnih medinstitucionalnih pogajanjih v zvezi s svežnjem zakonodajnih ukrepov za kohezijsko politiko za obdobje po letu 2013 ob upoštevanju stališč, ki jih je sprejel med februarjem in julijem 2012, ter kot odziv na nedavne razprave in stališča, ki sta jih zavzela Evropski parlament in Svet;

2. v zvezi s trenutnimi pogajanjimi o večletnem finančnem okviru izraža trdno prepričanje, da je kohezijska politika naložbena politika, ki terja tako učinkovito porabo kot tudi trden proračun, ki ga ne smemo zmanjšati, če želimo, zlasti v času krize, spodbuditi rast in ustvarjanje delovnih mest, povečati konkurenčnost in se boriti proti razlikam na posameznih območjih EU in med njimi. Zaradi temeljnega pomena te politike pri soočanju z gospodarsko krizo in izzivi strategije Evropa 2020 se sredstva zanj ne smejo zmanjšati za 19 milijard EUR (v primerjavi s predlogom Evropske komisije), medtem ko se ohranjajo ali celo zvišujejo sredstva za druge politike Evropske unije, kakor je predlagano v osnutku sklepov Evropskega sveta z dne 22. novembra 2012;

3. izraža izjemno zadovoljstvo s pogajalskim mandatom, ki ga je sprejel odbor REGI Evropskega parlamenta 11. in 12. julija 2012 in ki v veliki meri odraža zahteve lokalnih in regionalnih oblasti, navedene v mnenjih Odbora regij; vendar obžaluje, da ključna vprašanja v zvezi z osnutkom uredbe o Evropskem socialnem skladu (ESS) niso bila vključena v osnutek poročila, ki ga je 5. julija 2012 sprejel odbor EMPL;

4. ceni napredek k poenostavitvi, ki je predlagana v osnutku zakonodajnega svežnja Komisije, in pozdravlja nedavno sprejeta finančna pravila za splošni proračun EU, ki se med drugim nanašajo na uporabo pavšalnih stopenj, pavšalnih zneskov in krajših plačilnih rokov; se zavzema za še ambicioznejši načrt na ravni držav članic za poenostavitev dostopa do sredstev EU, pravil za javna naročila na nacionalni ravni in ravni EU ter mehanizmov poročanja in nadzora;

5. odločno podpira pogajalsko skupino odbora REGI v tristranskih pogovorih in zlasti opozarja na nekatera ključna stališča, ki jih deli z EP v zvezi z naslednjimi vprašanji, ter upa, da bodo upoštevana v končnem svežnju:

- podpora kohezijske politike, ki zajema vse regije in je namenjena tudi manj razvitim regijam EU;
- podpora novi kategoriji "regij v prehodu" in varnostni mreži v obliki dveh tretjin sedanjih sredstev za regije, ki ne spadajo več pod konvergenčni cilj;
- potreba po ravnovesju med prednostnimi nalogami iz strategije Evropa 2020 in cilji iz Pogodbe ter po večji prožnosti pri izvajanju tematske osredotočenosti;
- dejanska vključitev lokalnih in regionalnih oblasti v pripravo pogodb o partnerstvu in operativnih programov ob upoštevanju načela o upravljanju na več ravneh;
- močna podpora vključitvi evropskega kodeksa ravnanja glede partnerstva v člen 5 uredbe o skupnih določbah;
- odločno nasprotovanje makroekonomskemu pogojevanju;
- predhodna pogojenost mora biti neposredno povezana z izvajanjem kohezijske politike;
- zavrnitev rezerve za uspešnost;
- prenos dodeljenih sredstev iz Kohezijskega sklada v nov instrument za povezovanje Evrope, ob strogem upoštevanju pravil, ki urejajo Kohezijski sklad, in nacionalnih kvot;
- podpora celostnemu pristopu k teritorialnemu razvoju, ki ga priporoča Evropska komisija, ter uvedba novih instrumentov in načinov upravljanja, kot so celostne ozemeljske naložbe in izvajanje ukrepov lokalnih skupnosti za lokalni razvoj mestnih območij;
- zavrnitev platforme za razvoj mest, namesto tega poziv k dolgoročni ohranitvi programa URBACT;

6. poudarja, da je treba zakonodajni sveženj sprejeti čim prej po sprejetju večletnega finančnega okvira; ponovno opozarja, da je EU v resni gospodarski in socialni krizi, zaradi česar je še posebej pomembno, da se pogodbe o partnerstvu in operativni programi začnejo izvajati leta 2014, saj je to edini način za zagotovitev evropskih sredstev, ki so bistvenega pomena za naložbe in strukturne reforme v državah članicah, regijah in mestih;

7. ponovno opozarja, da bi bilo treba razpravo o osnutku uredbe o EZTS ločiti od splošnega zakonodajnega svežnja o kohezijski politiki, in poudarja, da je treba navedeno uredbo, ki nima posebnih posledic za proračun EU, sprejeti nemudoma, ne da bi čakali na sprejetje svežnja. Uredba bi lahko tako začela veljati, kakor hitro bo mogoče, kar bo ponovno spodbudilo razvoj novih projektov EZTS v varnem pravnem okviru.

ODBOR REGIJ

V podporo ambicioznemu proračunu za kohezijsko politiko po letu 2013

8. ponovno opozarja, da se lokalne in regionalne oblasti dobro zavedajo, da je treba z boljšim načrtovanjem in porabo sredstev iz strukturnih skladov izboljšati rezultate kohezijske politike, zlasti ob upoštevanju trenutne gospodarske krize in finančnih omejitev;

9. meni, da je večletni finančni okvir z nižjimi sredstvi, kot pa jih predvideva predlog Evropske komisije, nesprejemljiv, saj bi oslabil gospodarstvo in konkurenčnost Evropske unije ter enotni trg nasploh ravno v času, ko je njena moč najbolj potrebna. Zato tako kot v resoluciji Odbora regij o tekočih pogajanjih o večletnem finančnem okviru ⁽¹⁾ znova poziva k verodostojnemu večletnemu proračunu EU kot orodju za naložbe v korist vseh držav članic EU in regij, ki bo glede na odobritve za prevzem obveznosti (izražene kot odstotek BND) vsaj na enaki ravni kot proračun, dogovorjen za sedanje programsko obdobje 2007–2013;

10. vendar meni, da je predlog ciprskega predsedstva z dne 29. oktobra 2012 o zmanjšanju proračuna za kohezijsko politiko po letu 2013 nesprejemljiv. Zato poziva države članice, naj ponovno razmislijo o omejevanju proračuna in ohranijo vsaj sedanjo stopnjo financiranja;

11. ponovno potrjuje, da je treba na ravni EU ohraniti močno in ambiciozno kohezijsko politiko, saj je treba spoštovati cilje iz Pogodbe o gospodarski, socialni in teritorialni koheziji ter skupno zavezo o uresničitvi ciljev iz strategije Evropa 2020; znižanje za več kot 10 milijard EUR – kot predlaga

predsedstvo Sveta – bi še poglobilo razkorak med manj in bolj razvitimi regijami in območji, pa tudi razlike med prihodki državljani;

12. poudarja, da bi zmanjšanje sredstev kohezijske politike negativno vplivalo na razvoj enotnega trga ter na zmožnosti lokalnih in regionalnih oblasti za vlaganje na področjih, kot so raziskave, inovacije, izobraževanje, podpora MSP, zeleno gospodarstvo in infrastruktura, ki so za prihodnost Evrope bistvenega pomena in so ključni elementi ustvarjanja delovnih mest v prihodnje; meni, da bi znižanje proračunskih sredstev v obdobju sedanje gospodarske in socialne krize ogrozilo dolgoročne naložbe ter prihodnjo trajnostno rast in vlogo Evrope v svetu.

ODBOR REGIJ

Več demokratične odgovornosti: spoštovanje postopka soodločanja

13. ponovno opozarja, da bodo pravna besedila, ki urejajo kohezijsko politiko, prvič sprejeta po zakonodajnem postopku s soodločanjem, v skladu z določbami Lizbonske pogodbe, kar pomeni, da bodo države članice izenačene z Evropskim parlamentom;

14. zato meni, da bi moral Svet o več finančnih vprašanjih – *kot so metoda dodeljevanja sredstev na nacionalni in regionalni ravni, stopnja omejitve, varnostna mreža itd.* – razpravljati v okviru pogajanj o zakonodajnem svežnju za kohezijsko politiko in ne med pogajanjimi o večletnem finančnem okviru; Odbor se ne strinja z dejstvom, da so prej navedena vprašanja vključena v pogajalski okvir Sveta, kar je pojasnil že v svojem mnenju o novem večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2013 ⁽²⁾, in meni, da bi morali o njih razpravljati v Svetu za splošne zadeve, saj so to področja soodločanja. Evropski parlament bi moral biti poleg tega tako kot Svet v celoti vključen v te razprave, OR pa bi moral biti zaprosen za mnenje, da bi tako omogočili dejansko demokratično odgovornost; ponovno opozarja na svojo pravico, da se obrne na Sodišče Evropske unije, če Evropska komisija ne bo predstavila zakonodajnega predloga, o katerem bo imel priložnost pripraviti mnenje.

ODBOR REGIJ

Metoda dodeljevanja sredstev v strukturnih skladih

15. znova izraža obžalovanje, da je razmerje med BDP/BND (ter v manjši meri tudi število brezposelnih) edino merilo za določanje stopnje dodelitve sredstev iz strukturnih skladov v posameznih regijah; zato pozdravlja predlog, da se poveča vpliv števila brezposelnih v manj razvitih regijah in regijah v prehodu, kakor je navedeno v osnutku sklepov Evropskega sveta (različica z dne 22. novembra 2012), kot protiutež BDP-ju v okviru metode dodelitve sredstev in da se bolj upošteva socialna razsežnost kohezije. Hkrati predlaga, da se pri dodelitvi sredstev strukturnih skladov na ravni držav članic upoštevajo še drugi dodatni demografski kazalniki, kot je na primer stopnja demografske odvisnosti;

⁽¹⁾ Glej CdR 2263/2012 fin.

⁽²⁾ Glej CdR 1777/2012 fin (poročevalka: Mercedes Bresso (IT/PES)).

16. znova ⁽³⁾ poudarja, da bi bilo treba za boljše ocenjevanje socialnih in okoljskih potreb ter izzivov (kot so dostopnost javnih storitev, zdravstvena oskrba, dohodek na prebivalca, mobilnost in čisto okolje) uporabiti dodatne kazalnike. Razporeditev teh kazalnikov na podnacionalni ravni (Ginijev količnik) bi lahko vključili v metodo dodeljevanja sredstev iz skladov, kar bi omogočilo boljše ocenjevanje izzivov na področju teritorialne kohezije;

17. meni, da bi bilo treba v prihodnjo metodo dodeljevanja sredstev vključiti gibanje BDP na prebivalca v referenčnem obdobju (na podlagi razpoložljivih podatkov EU za zadnje triletno obdobje), da bi upoštevali težnje v regionalnem razvoju. Tako bi lahko ob uporabi prožnejšega pristopa sredstva namenili tudi regijam v gospodarski recesiji;

18. poziva, naj se na seznam meril držav članic za dodeljevanje sredstev doda tudi merilo o "hudih in stalnih naravnih ali demografskih ovirah"; ponovno opozarja zlasti, da demografska merila, kot so razpršenost prebivalstva, depopulacija nekaterih delov regij ali staranje prebivalstva, pomembno vplivajo na gospodarski razvoj in stroške javnih storitev; izraža zadovoljstvo, da ga je Evropski parlament pri tem podprl, ter poziva Svet, naj svoje stališče uskladi s stališčem Parlamenta;

19. ne glede na izbrano metodo ponovno potrjuje naslednja načela:

- strukturna sklada in Kohezijski sklad bi se morali osredotočiti na manj razvite regije, obenem pa upoštevati ločevanje na različne vrste regij, kar je predlagala Evropska komisija;
- "regije v prehodu" bi bilo treba obravnavati pravično in se pri tem izogniti ustvarjanju prevelikih razlik med regijami, ki niso več upravičene do sredstev v okviru konvergenčnega cilja, in drugimi vrstami regij v prehodu;
- podpreti bi bilo treba tudi bolj razvite regije, saj ima večina izmed njih velike socialne probleme in revne predele v večini mest ter se sooča z izzivi na področju okolja in gospodarske konkurenčnosti;

20. meni, da je načelo dodatnosti bistvenega pomena za učinkovitost kohezijske politike, brez katerega so lahko vsa prizadevanja v okviru evropske regionalne politike nekoristna;

21. je še posebej zaskrbljen zaradi odločitve predsedstva Sveta, da svoje predloge v zvezi z regijami tudi v prihodnje analizira na podlagi triletnega obdobja 2007–2009. V času

krize, kot je sedanja, izračuni o relativni blaginji regij, izvedeni v navedenem obdobju, kažejo napačno podobo, ker še vedno temeljijo na letih gospodarske rasti. To škoduje predvsem regijam, ki krizo najbolj občutijo. V tem smislu Odbor pozdravlja dejstvo, da bo v letu 2016 uvedena klavzula o reviziji, vendar poleg varnostne mreže predlaga tudi posebno podporo, s katero bodo prejele nadomestilo regije, ki so zaradi upada relativne blaginje kot posledice krize v slabšem izhodiščnem položaju v primerjavi z drugimi regijami v isti kategoriji.

ODBOR REGIJ

Stopnja omejitve

22. podpira stopnjo omejitve, ki je bila 18. septembra 2012 predlagana v pogajalskem okviru za večletni finančni okvir (2,5 %) in ki upošteva dohitevanje držav članic EU-12 ter težave nekaterih držav članic pri črpanju sredstev v sedanjem programskem obdobju; zato zavrača znižanje, ki je bilo predlagano v osnutku sklepov Evropskega sveta z dne 22. novembra (2,35 %); vendar predlaga, da se državam članicam, ki so se EU pridružile pred letom 2013 in v katerih je povprečna realna rast BDP v obdobju 2008–2010 znašala manj kot – 1 %, zagotovi raven omejitve, ki jim omogoča prevzem podobnega obsega obveznosti kot v sedanjem obdobju 2007–2013.

ODBOR REGIJ

Varnostna mreža

23. podpira predlog Komisije o "varnostni mreži", ki bi zajemala vsaj dve tretjini trenutnih kohezijskih sredstev za regije, ki ne spadajo več pod konvergenčni cilj; zato obžaluje najnovejše predloge predsedstva Evropskega sveta o zmanjšanju te varnostne mreže pod navedeno raven.

ODBOR REGIJ

Mestna premija

24. pozdravlja nedavno črtanje "mestne premije" iz dokumentov predsedstva Sveta glede pogajalskega okvira o večletnem finančnem okviru, v skladu s katero naj bi mestom z več kot 250 000 prebivalci na vsako osebo dodelili po 4 EUR. Ta premija bi pomenila finančno prednost za bolj urbanizirane regije, čeprav so razlike v razvoju med podeželskimi in urbani območji še vedno zelo velike.

ODBOR REGIJ

Proračun za teritorialno sodelovanje

25. se močno zavzema za predlog Komisije o povečanju dodeljenih sredstev za evropsko teritorialno sodelovanje na 11,8 milijarde EUR (namesto 8,7 milijarde EUR v sedanjem programskem obdobju); ponovno opozarja na dodano vrednost evropskega teritorialnega sodelovanja za evropsko povezovanje in teritorialno kohezijo, saj se z njim omejijo negativni vplivi meja, izboljšata učinkovitost politike in kakovost življenja, okrepi razvoj zmogljivosti ter spodbudi zaupanje in medsebojno

⁽³⁾ Glej mnenje o merjenju napredka preko meja BDP, CdR 163/2010 fin (poročevalec: Vicente Álvarez Areces (ES/PES)).

razumevanje; zato obžaluje znižanje za 3 milijarde EUR, ki se predlaga v osnutku sklepov Evropskega sveta z dne 22. novembra, kot tudi ponovno vključitev zahteve v zvezi s 150 km za čezmejno sodelovanje pri morskih mejah; vendar pozdravlja dejstvo, da sta v osnutku sklepov Evropskega sveta upoštevana poziv Odbora regij k zvišanju stopnje sofinanciranja za programe evropskega teritorialnega sodelovanja na 85 % in stališče Evropskega parlamenta o tem vprašanju.

ODBOR REGIJ

Zavrnitev makroekonomskega pogojevanja in finančne sankcije/nagrade

26. ponovno potrjuje, da odločno nasprotuje makroekonomskemu pogojevanju, zlasti pa kakršni koli prekinitvi ali ukinitvi sredstev iz skladov skupnega strateškega okvira (SSO), povezani s sankcijami v okviru Pakta za stabilnost in rast, saj bi to lahko močno prizadelo lokalne in regionalne oblasti, ki niso odgovorne za to, da države članice teh obveznosti ne izpolnjujejo;

27. pozdravlja podporo Evropskega parlamenta v zvezi s tem vprašanjem in upa, da bo pogajalski skupini v tristranskih pogovorih uspelo prepričati države članice, da umaknejo vse ukrepe v zvezi z makroekonomskim pogojevanjem v okviru uredbe o skupnih določbah;

28. ponovno potrjuje, da podpira delno navezavo skladov SSO na novo gospodarsko upravljanje EU, in sicer tako, da se na podlagi priporočil za posamezne države v okviru evropskega semestra omogoči spreminjanje pogodb o partnerstvu in operativnih programov, vendar pa odločno zavrača možnost delne ali popolne odložitve plačil;

29. ponovno poudarja, da zavrača dodeljevanje "rezerve za uspešnost" najbolj uspešnim regijam, saj bi ta mehanizem utegnil spodbuditi oblikovalce politik, da določijo zelo skromne in lahko dosegljive cilje, na ta način pa bi pridobili dodatna sredstva, kar bi lahko povzročilo razvoj neambicioznih projektov in odvrčalo od inovacij; zato podpira stališče Evropskega parlamenta in upa, da bo Svet spremenil svoje stališče v zvezi s tem vprašanjem; ponovno opozarja na svoj predlog o "rezervi za prožnost", ki bi vključevala sredstva iz samodejnega prenehanja prevzetih obveznosti in bi bila uporabljena za financiranje poskusnih pobud, kar bi bil lahko kompromis za oba sozakonodajalca;

30. se povsem strinja s pristopom, ki je potreben za novi okvir upravljanja, usmerjen k rezultatom, in posledično s pomenom, ki se pripisuje merjenju rezultatov. Vendar meni, da so potrebna prožna pravila, ki omogočajo, da se rezultati upoštevajo v kontekstu gospodarskih razmer v posamezni regiji; prav tako ponovno potrjuje svoje nasprotovanje kakršnim koli finančnim sankcijam, povezanim z okvirom uspešnosti.

ODBOR REGIJ

Za učinkovito partnerstvo z lokalnimi in regionalnimi oblastmi

31. se zavzema za dosledno izvajanje načela o upravljanju na več ravneh in intenzivnejše vključevanje lokalnih in regionalnih oblasti v priprave, pogajanja in izvrševanje, povezano s kohezijsko politiko, v naslednjem programskem obdobju;

32. pozdravlja predlog Evropskega parlamenta o izenačitvi lokalnih in regionalnih oblasti z nacionalnimi vladami pri pripravi pogodb o partnerstvu in operativnih programov, ob upoštevanju načela subsidiarnosti;

33. pričakuje, da bodo lokalne in regionalne oblasti v celoti vključene v oblikovanje pogodb o partnerstvu, s čimer bi se odzvali na potrebo po celostnem pristopu od spodaj navzgor k regionalnim razvojnim strategijam; poziva države članice, naj se začnejo pripravljati na strateško načrtovanje kohezijske politike in s tem na začetek načrtovanja skladov SSO s 1. januarjem 2014; v tej zvezi poziva Evropsko komisijo, naj skrbno spremlja pripravo teh pogodb in se pri tem izogne sektorskemu pristopu od zgoraj navzdol k načrtovanju;

34. zato podpira predlog Evropske komisije, da bi prvič pripravila evropski kodeks ravnanja glede partnerstva; globoko obžaluje, da Svet zavrača tako orodje, ki bi izboljšalo kakovost partnerstev v vseh državah članicah, ter poziva predlogu nenaclonjene države članice, naj ponovno preučijo svoje stališče o tem kodeksu, saj s svojim stališčem ne izražajo pripravljenosti, da bi sodelovale z zakonitimi partnerji.

ODBOR REGIJ

Arhitektura, pri kateri so upoštewane teritorialne neenakosti

35. ponovno potrjuje, da se nedvoumno zavzema za novo kategorijo "regij v prehodu", in v sedanjih medinstitucionalnih pogajanjih podpira Evropski parlament; poziva predsedstvo Sveta, naj svoje stališče v zvezi s tem vprašanjem zagovarja do konca pogajanj, saj ta nova kategorija delno ustreza cilju teritorialne kohezije, ker vsem regijam zagotavlja bolj pravično podporo;

36. pozdravlja predlog Evropskega parlamenta o vzpostavitvi druge varnostne mreže v obliki štirih petin sredstev, ki so bila za obdobje 2007–2013 dodeljena za "enotno regijo otoških držav, upravičeno do sredstev v okviru Kohezijskega sklada v letu 2013" in za "najbolj oddaljene regije", ki po letu 2013 ne bodo več spadale v kategorijo manj razvitih regij;

37. ponovno opozarja na potrebe in izzive najbolj oddaljenih ter redko poseljenih regij in poziva, naj se jim dodelijo ustrezna in sorazmerna proračunska sredstva, kar jim bo omogočilo izpolnjevanje cilja o gospodarski, socialni in teritorialni koheziji, pa tudi boljšo vključitev na enotni trg; zato pozdravlja povečano intenzivnost pomoči za najbolj oddaljene regije (od 20 do 30 EUR na prebivalca), kakor je predlagano v osnutku sklepov Evropskega sveta z dne 22. novembra 2012;

38. opozarja na dejstvo, da je Lizbonska pogodba politični cilj gospodarske in socialne kohezije dopolnila s ciljem teritorialne kohezije, ter se sprašuje, zakaj v poročilu odbora za zaposlovanje in socialne zadeve o osnutku uredbe o ESS ta teritorialna razsežnost ni navedena, podobno kot niso navedene regije, v katerih potekajo spremembe v industriji, ter otoške, redko poseljene, gorske in najbolj oddaljene regije.

ODBOR REGIJ

Tematska osredotočenost – za več prožnosti

39. pozitivno ocenjuje bolj prožen pristop k tematski osredotočenosti v strategiji Evropa 2020, kot je bil sprejet na podlagi kompromisa med Evropskim parlamentom in Svetom; opozarja na glavne politične cilje Pogodbe (gospodarska, socialna in teritorialna kohezija) in na potrebo po večjem upoštevanju nacionalnih in regionalnih neenakosti ter izzivov, kar sta podprla oba zakonodajalca;

40. pozdravlja razširitev tematskih ciljev in prednostnih naložb, kot je navedeno v dokumentih Evropskega parlamenta glede pogajalskega mandata v zvezi z osnutkom uredb o ESRR in ETS, pa tudi v kompromisih, ki jih je predsedstvo Sveta sprejelo v zvezi z sklopom o "tematski osredotočenosti"; vendar poudarja, da je pomembno še naprej kar največjo pozornost namenjati tematikam v zvezi z ovrednotenjem kulturne dediščine in turizma; obžaluje pa, da v poročilu odbora za zaposlovanje in socialne zadeve o ESS ni predlagano nobeno znižanje stopenj osredotočenosti sredstev, ki ga je predlagala Evropska komisija, kar je v nasprotju s priporočilom OR;

41. zlasti pozdravlja stališče Evropskega parlamenta glede razširitve področja IKT v vseh regijah na osnovno infrastrukturo, vendar obžaluje, da Svet o tem ni sprejel mnenja; zato poziva države članice, naj ponovno preučijo svoje stališče v tej zadevi – na številnih oddaljenih podeželskih območjih namreč še vedno nimajo visokohitrostnih omrežij IKT, celo v bolj razvitih regijah;

42. izraža zadovoljstvo, da je Svet odpravil tematsko osredotočenost, ki jo je uveljavila Evropska komisija pri posebnih dodelitvah za najbolj oddaljene regije v uredbi o ESRR, in upa, da bo Evropski parlament skladno s stališčem Sveta v okviru sedanjih medinstitucionalnih pogajanj spremenil svoj pogajalski mandat glede tega.

ODBOR REGIJ

Evropski socialni sklad

43. ponovno poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti ključni akterji pri načrtovanju in izvajanju operativnih programov ESS ter da morajo to vlogo opravljati še naprej, zato zavrača ugotovitve iz poročila odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, na podlagi katerega naj bi bile države članice – glede na pomen nacionalnih politik zaposlovanja – še naprej "glavni posredniki" za vse politike ESS;

44. ponovno poziva, da se v uredbo o ESS vključi sklicevanje na območja z neugodnimi naravnimi in demografskimi razmerami ter na najbolj oddaljene regije, podobno kot je to določeno v členu 10 osnutka uredbe o ESRR, ter opozarja, da je treba teritorialno sodelovanje v okviru ESS razširiti na čezmejno in medregionalno sodelovanje, skupaj z nadnacionalnim sodelovanjem;

45. obžaluje znižanje proračunskih sredstev za program pomoči v hrani za najbolj ogrožene osebe, predlagano v sklepih Evropskega sveta zasedanja 22. in 23. novembra (2,1 namesto 2,5 milijarde EUR); poziva k jasni ločitvi programa od ESS in vztraja pri dodelitvi ustreznih sredstev, prenesenih iz razdelka 2 večletnega finančnega okvira (SKP).

ODBOR REGIJ

Ustanovitev formalnega Sveta za kohezijsko politiko

46. pozdravlja in podpira predlog ciprskega predsedstva o ustanovitvi formalnega "Sveta za kohezijsko politiko", ki bi ga sestavljali ministri za kohezijsko politiko; OR se za tako formalno sestavo zavzema že dolgo časa, saj bi na ta način kohezijska politika postala bolj prepoznavna, s tem pa bi zagotovili tudi stalno politično razpravo na to temo; želi dejavno sodelovati v političnih razpravah tega Sveta, saj bo vplival na interese lokalnih in regionalnih oblasti v EU, ki jih kohezijska politika neposredno zadeva in ki se ukvarjajo z njenim izvajanjem na terenu;

47. obžaluje, da se delo v zvezi s predhodnim financiranjem naložb še vedno prelaga na nacionalne ali regionalne organe, ki imajo status organa upravljanja. To pomeni finančno ukrepanje, ki je v sedanjih razmerah zaradi omejitev na finančnih trgih težko izvedljivo. Z uveljavitvijo načela predhodnega financiranja naložb bi EU zapravila enkratno priložnost za dodelitev finančnih sredstev neposredno za spodbujanje gospodarstva in strukturnih sprememb; to bi zagotovilo večja predplačila, ki bi omogočila financiranje s hitrostjo, ki je potrebna, da se lahko začnejo izplačevati povračila.

ODBOR REGIJ

Finančno upravljanje operativnih programov

48. se v zvezi s pravili za upravljanje in nadzor ne strinja z načinom obravnave davka na dodano vrednost, saj je kot operativni strošek upravičen v zelo redkih primerih, kar bi ga v večini regij izločilo kot neupravičenega. To v praksi pomeni realno zmanjšanje stopnje sofinanciranja tudi za 23 %;

49. podpira ohranitev pravila N+3 v programskem obdobju 2014–2020;
50. podpira možnost, da DDV šteje kot upravičen izdatek za vse kategorije izdatkov, kadar upravičenci tega davka ne morejo dobiti povrnjenega.

V Bruslju, 1. februarja 2013

Predsednik
Odbora regij
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Resolucija Odbora regij – Trajnostna prihodnost za ekonomsko in monetarno unijo (EMU)

(2013/C 62/02)

ODBOR REGIJ

- ob upoštevanju končnih sklepov Evropskega sveta z dne 13. in 14. decembra 2012;
- ob upoštevanju poročila *Na poti k pravi ekonomski in monetarni uniji*, ki ga je predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy pripravil skupaj s predsedniki Evropske komisije, Evropske centralne banke in Euroskupine (5. december 2012);
- ob upoštevanju sporočila Evropske komisije *Načrt za poglobljeno in pravo ekonomsko in monetarno unijo* (COM(2012) 777/2 z dne 28. novembra 2012);
- ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 20. novembra 2012 s priporočili Komisiji o poročilu predsednikov Evropskega sveta, Evropske komisije, Evropske centralne banke in Euroskupine z naslovom *Na poti k pravi ekonomski in monetarni uniji*;
- ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta z dne 16. januarja 2013 o javnih financah v EMU – 2011 in 2012;

1. poudarja, da je okrepitev ekonomske in monetarne unije (EMU) v državah članicah bistvena za to, da se zagotovijo trajnostna rast, družbeni napredek in nadaljnje politično povezovanje v EU;

2. obžaluje, da Evropski svet v svojih končnih sklepih ni upošteval vrste proračunskih vprašanj in vprašanj gospodarske politike, ki so bila poudarjena v Načrtu Evropske komisije za poglobljeno in pravo ekonomsko in monetarno unijo ter v poročilu, ki ga je predsednik Evropskega sveta pripravil skupaj s predsedniki Evropske komisije, Evropske centralne banke in Euroskupine, njihova obravnava pa je bila predstavljena na zasedanje Evropskega sveta junija 2013;

3. poziva k sodelovanju regionalnih in lokalnih oblasti v evropskem semestru na ravni držav članic ter OR na ravni institucij EU, saj fiskalno upravljanje pomeni tudi gospodarsko upravljanje na lokalni in regionalni ravni. Da bi bilo fiskalno upravljanje učinkovito, mora biti razdelitev pristojnosti med EU, državami članicami ter lokalno in regionalno ravno jasna in nedvoumna;

4. poudarja, da imajo evropske odločitve v zvezi z EMU precejšen vpliv ne samo na nacionalne finance, ampak tudi na finance podnacionalne ravni. V tem okviru poudarja, da fiskalno avtonomijo podnacionalne ravni med drugim zagotavlja člen 4 Pogodbe o Evropski uniji; zato se zavzema za večjo sinergijo med proračuni EU, držav članic in poddržavne ravni;

5. v tem okviru opozarja na poziv Evropskega parlamenta Komisiji ⁽¹⁾, naj v svojem naslednjem letnem pregledu rasti "v

celoti obravnava ... vlogo proračuna EU v procesu evropskega semestra s predložitvijo dejanskih in konkretnih podatkov o tem, kako ta proračun kot pobudnik in katalizator, s spodbujanjem sinergij ter z dopolnilnimi učinki vpliva na splošno javno porabo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni";

6. ponavlja svojo podporo pozivu Evropskega parlamenta državam članicam, naj razmislijo o podpisu pakta za socialne naložbe po vzoru Pakta "evro plus". S tem bi zastavili cilje za socialne naložbe držav članic z namenom uresničevanja zaposlovalnih, socialnih in izobraževalnih ciljev strategije Evropa 2020;

7. poudarja, da bi bilo prizadevanja za premagovanje gospodarske krize zdaj treba usmeriti v razvoj novih mehanizmov, o katerih je bilo že doseženo soglasje, v zagotovitev njihovega dobrega delovanja in v vključitev lokalne in regionalne ravni v evropski semester;

8. pozdravlja dejstvo, da je Evropski svet v svojih sklepih ⁽²⁾ poudaril potrebo, da se "možnosti, ki jih ponuja obstoječi fiskalni okvir EU, da se uravnotežijo produktivne potrebe po javnih naložbah in cilji na področju fiskalne discipline" nadalje "izkoristijo" v preventivnem delu Pakta za stabilnost in rast. Ta cilj je še toliko bolj aktualen glede na nedavne ugotovitve Mednarodnega denarnega sklada, da so fiskalni multiplikatorji, ki merijo negativni učinek proračunske konsolidacije na rast, veliko višji od napovedi strokovnjakov med dolžniško krizo. Zato pričakuje, da bo Komisija to vprašanje nadalje obravnavala v napovedanem sporočilu o kakovosti javne porabe, v katerem

⁽¹⁾ Resolucija Evropskega parlamenta o evropskem semestru za usklajevanje gospodarskih politik: izvajanje prednostnih nalog za leto 2012.

⁽²⁾ Sklepi Evropskega sveta, 13. in 14. december 2012, I. Gospodarska politika, točka 2.

bi bilo med drugim treba obravnavati vprašanje ločevanja med trenutno porabo in naložbami pri izračunih proračunskega primanjkljaja ter se tako izogniti onemogočanju javnih naložb z dolgoročnim čistim dobičkom.

ODBOR REGIJ

Integrirani finančni okvir

9. poudarja, da šibkost bančnega sektorja v več državah članicah in EU kot celoti ogroža javne finance, poseben učinek pa ima na regionalni in lokalni ravni; obžaluje, da stroške obvladovanja bančne krize, ki ovirajo rast realnega gospodarstva, nosijo predvsem davkoplačevalci;

10. poudarja, da sta ob vseh ukrepih, sprejetih v okviru bančne unije, potrebni tudi večja preglednost in odgovornost, saj imajo lahko ti ukrepi globoke posledice ne samo na banke, ampak tudi na javne finance, tako na ravni držav članic kot na lokalni in regionalni ravni, ter za državljane;

11. pozdravlja dogovor Sveta in Evropskega parlamenta o enotnem nadzornem mehanizmu kot regulativnem okviru za banke v Evropski uniji in v tem okviru pozdravlja vlogo regionalnih bank, ki zagotavljajo kapital za mala in srednje velika podjetja (MSP) ter tudi za javne naložbene projekte, usmerjene v teritorialni razvoj;

12. podpira predloge za direktivo o sanaciji in reševanju bank ter za direktivo o sistemih zajamčenih vlog in se strinja, da ju je treba prednostno sprejeti; vendar poudarja, da morajo biti pravila, uvedena s to zakonodajo, zlasti pa sistem spremljanja in nadzora, sorazmerna;

13. meni, da so za dolgoročni cilj enotnega evropskega okvira za vloge potrebne enotne, skupne in stroge zahteve, ki morajo v zadostni meri upoštevati posebne nacionalne razmere v finančnem sektorju;

14. poziva Evropsko komisijo, naj naglo predloži zakonodajno nadaljevanje Liikanenovega poročila⁽³⁾ o pravni ločitvi nekaterih posebno tveganih finančnih dejavnosti od bank, ki sprejemajo depozite, znotraj bančne skupine.

15. sprašuje Komisijo, zakaj je izpolnitev svoje obljube, da bo predstavila poročilo o vzpostavitvi neodvisne evropske bonitetne agencije, prestavila na konec leta 2016.

ODBOR REGIJ

Integrirani proračunski okvir

16. soglaša, da so ob EMU potrebna prava pravila proračunske politike, in v tem smislu podpira naglo sprejetje "dvojčka", ki dopolnjuje "šesterčka" in Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji (PSUU, "fiskalni pakt"), ki je stopila v veljavo v začetku 2013;

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/internal_market/bank/docs/high-level_expert_group/report_en.pdf.

17. podpira poziv Evropskega parlamenta državam članicam, naj razjasnijo odgovornost, vlogo, fiskalne transferje in vire dohodkov različnih ravni upravljanja (nacionalnih, regionalnih in lokalnih) pri zagotavljanju zdravega in vzdržnega javnofinancnega okvira, zlasti ob upoštevanju vpliva Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji na lokalno in regionalno fiskalno avtonomijo. Zato priporoča, da se lokalne in regionalne oblasti v duhu upravljanja na več ravneh ustrezno vključijo tako v nadaljnjo oblikovanje teh pravil kot v njihovo izvajanje;

18. izraža obžalovanje, da Evropski svet v svojih sklepih ni omenil potrebe po fiskalni zmogljivosti, namenjeni podpori nacionalnim gospodarskim reformam in absorpciji asimetričnih pretresov. OR je prepričan, da je takšna fiskalna zmogljivost nujna za doseganje poglobljene in prave EMU;

19. meni, da bi v primeru uvedbe fiskalne zmogljivosti ta morala postati predmet soodločanja in izvajanja na ravni EMU ter sočasno biti na voljo tudi državam članicam izven euroobmočja na prostovoljni osnovi;

20. podpira poziv Evropskega parlamenta Komisiji, naj čim prej predloži načrt, usmerjen k skupni izdaji javnih dolžniških instrumentov;

21. meni, da je ob morebitni uvedbi fiskalne zmogljivosti EMU to treba kratkoročno obravnavati ločeno od večletnega finančnega okvira, dolgoročno pa kot ločen proračunski postopek, ki velja samo za EMU, vendar pod pogojem, da se uporabljajo postopki iz Pogodbe ter tako zajamčita preglednost in demokratični nadzor.

ODBOR REGIJ

Integrirani okvir ekonomske politike

22. meni, da je strategija Evropa 2020 ključna za okrepitev ekonomskega dela EMU, čeprav se je v zadnjih letih poudarjala predvsem njena monetarna plat;

23. poudarja, kako pomemben potencial rasti ima izvajanje določb o enotnem trgu, če deluje ustrezno in se osredotoči na ključna področja, na katerih so možnosti za inovacije in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest;

24. pozdravlja vzpostavitev mehanizma za tesnejše usklajevanje, konvergenco in izvrševanje strukturnih politik na podlagi pogodbenih dogovorov med državami članicami in institucijami EU, če se pri tem ne zaobide demokratične odgovornosti. Se strinja, da je treba takšne dogovore skleniti za vsak primer posebej, in izraža zadovoljstvo, da jih je mogoče podpreti z začasno, usmerjeno in prožno finančno pomočjo. V tem okviru poudarja posebno vlogo financiranja naložb na lokalni in regionalni ravni in zato poziva, da se lokalne in regionalne oblasti vključijo v pripravo pogodbenih dogovorov ob spoštovanju nacionalne zakonodaje;

25. popolnoma se strinja, da morajo gospodarske politike dosledno spodbujati trdno, vzdržno in vključujočo gospodarsko rast, krepiti konkurenčnost ter spodbujati zaposlovanje, da bi bila Evropa še naprej tako privlačno socialno tržno gospodarstvo in da bi se ohranil evropski socialni model. Poudarja, da sta glavni način za doseganje tega cilja strategija Evropa 2020 in letni pregled rasti;

26. pozdravlja predlog, da je treba o vseh večjih reformah ekonomske politike, ki jih načrtujejo države članice, predhodno razpravljati in jih po potrebi uskladiti med državami članicami. Poudarja, da bi morali biti v takšno razpravo na evropski ravni vključeni institucije in posvetovalni organi EU, na ravni držav članic pa lokalne in regionalne oblasti ter druge zainteresirane strani;

27. z zadovoljstvom sprejema, da je Komisija v poročilu iz leta 2012 o javnih finančah v EMU posvetila poglavje lokalnim in regionalnim javnim finančam, in poziva, da Komisija analitično zmogljivost glede analizo fiskalne decentralizacije ohrani tudi v prihodnjih poročilih;

28. pozdravlja predlog iz letnega pregleda rasti, da se ohrani pet prednostnih nalog, opredeljenih marca 2012, in podpira uvedbo naslednjih elementov:

— vključitev regionalne razsežnosti v letni pregled rasti, ki bi poudarila lokalno in regionalno razsežnost strategije Evropa 2020 ter spoštovanje načela subsidiarnosti in delitve pristojnosti v vsaki državi članici, in sicer tako glede priporočil za posamezno državo kot glede priprave nacionalnih programov reform;

— vključitev predstavnikov lokalnih in regionalnih oblasti v trajni dialog med Evropsko komisijo in državami članicami, zlasti glede vprašanj, neposredno povezanih s pristojnostmi lokalnih in regionalnih oblasti.

ODBOR REGIJ

Okrepljeno upravljanje: demokratična legitimnost in odgovornost

29. poudarja, da je treba pri razvoju EMU zagotoviti demokratičnost in legitimnost. Zato pozdravlja ključno vlogo, predvideno za Evropski parlament, ter vključitev nacionalnih parlamentov in poziva k sodelovanju lokalne in regionalne ravni v tem procesu, zlasti regij z zakonodajnimi pooblastili in njihovih parlamentov;

30. se zavzema za večjo stopnjo demokratične odgovornosti trojke, ki bi jo zagotovili z zaslišanji njenih članov v Evropskem parlamentu;

31. ugotavlja, da je razprava o EMU tesno povezana s splošno razpravo o prihodnosti EU, h kateri želi OR dejavno prispevati in tako zastopati stališča lokalnih in regionalnih oblasti v EU;

32. naroča predsedniku Odbora regij, naj to resolucijo predloži predsednikom Evropskega parlamenta, Evropskega sveta in Evropske komisije ter irskemu in prihodnjemu litovskemu predsedstvu Sveta EU.

V Bruslju, 1. februarja 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Resolucija Odbora regij – Jamstvo za mlade

(2013/C 62/03)

ODBOR REGIJ

- ob upoštevanju predloga Evropske komisije z dne 5. decembra 2012 za priporočilo Sveta o vzpostavitvi jamstva za mlade (COM(2012) 729),
- ob upoštevanju resolucije Evropskega parlamenta o jamstvu za mlade z dne 16. januarja 2013 (2012/2901(RSP)),
- ob upoštevanju sporočila Komisije o pobudi Mladi in mobilnost (COM(2010) 477),
- ob upoštevanju mnenja Odbora regij o tej temi (CdR 292/2010 fin),

ob upoštevanju naslednjega:

- gospodarska kriza je povzročila nesprijemljivo visoko stopnjo brezposelnosti med mladimi, brezposelnih je namreč 5,7 milijona mladih;
- stroški zaradi mladih, ki niso zaposleni, niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje (t. i. skupina NEET - Not in Employment, Education or Training), znašajo 1,2 % BDP EU ⁽¹⁾;
- jamstvo za mlade bi prispevalo k uresničitvi treh izmed petih glavnih ciljev strategije Evropa 2020, tako da bi pripomoglo k zmanjšanju števila oseb, ki predčasno opustijo šolanje, in oseb, ki jih ogrožata revščina in socialna izključenost, ter k povečanju števila oseb s končano terciarno stopnjo izobrazbe;
- izvajanje jamstva za mlade v euroobmočju ne bi preseгло zneska 21 milijard eurov, kar je okoli 0,45 % javnofinančne porabe euroobmočja ⁽²⁾;
- mnoge države članice niso upoštevale pozivov Evropske komisije in Evropskega sveta k uvedbi jamstva za mlade, da bi se povečala zaposlenost mladih;
- jamstvo za mlade je ključni del svežnja ukrepov Evropske komisije za zaposlovanje mladih;

1. pozdravlja namero Evropske komisije, da zagotovi nov zagon reševanju brezposelnosti med mladimi, ki je večplasten problem in nujno potrebuje usklajeno in obsežno politično ukrepanje; zato podpira predlog Evropske komisije za priporočilo Sveta o vzpostavitvi jamstva za mlade, ki bi bilo ključno orodje za boj proti brezposelnosti med mladimi;

2. ponovno poudarja, da je v svojem mnenju o tej temi ⁽³⁾ odločno podprl cilj, da se vsem mladim v štirih mesecih po končanju izobraževanja zagotovi možnost zaposlitve, poklicnega usposabljanja ali nadaljnjega izobraževanja na univerzi

ali drugih visokošolskih ustanovah, kakor je opredeljeno v vodilni pobudi strategije Evropa 2020 Mladi in mobilnost;

3. predlaga, da se programi jamstev za mlade in zlasti njihove komponente na področju zaposlovanja, vajeništva ali pripravništva, razširijo na nedavno diplomirane mlade do 30 leta starosti;

4. poudarja pomembno vlogo regionalnih in lokalnih oblasti pri politikah zaposlovanja, usposabljanja in izobraževanja, kakor je potrdila konferenca, ki jo je OR na temo vodilne pobude strategije Evropa 2020 Mladi in mobilnost pripravil 13. decembra 2012;

5. pozdravlja poudarek, ki ga je Komisija namenila partnerskim pristopom za uvedbo in izvajanje programov jamstev za mlade. Vendar vztraja, da se ta partnerstva morajo razviti že na začetku oblikovanja politik ter vključiti vse ustrezne zainteresirane strani, zlasti lokalne in regionalne oblasti. Slednje so bile

⁽¹⁾ Glej poročilo Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer (Eurofound): *NEETs- Young people not in employment, education or training: Characteristics, costs and policy responses in Europe* (Mladi, ki niso zaposleni ter se ne izobražujejo ali usposabljaajo: značilnosti, stroški in odzivi politike v Evropi): <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2012/54/en/1/EF1254EN.pdf>.

⁽²⁾ Študija Mednarodne organizacije dela/Mednarodnega instituta za delavske študije: *EuroZone job crisis: trends and policy responses* (Kriza zaposlovanja v euroobmočju: trendi in odzivi politike) http://www.ilo.org/global/research/publications/WCMS_184965/lang-en/index.htm.

⁽³⁾ CdR 292/2010 fin.

precej izključene iz procesa v povezavi s strategijo Evropa 2020 in evropskim semestrom, kar je bilo v škodo demokratični legitimnosti ter tudi učinkovitosti sprejetih ukrepov;

6. se strinja z Evropsko komisijo o nujnosti zgodnjega posredovanja in ukrepanja, ko gre za zaposlovanje mladih, in tudi s stališčem, da je treba že v samem začetku upoštevati načelo vzajemne obveznosti;

7. vztraja, da morajo podporni ukrepi za vključevanje na trg dela, oblikovani v okviru jamstva za mlade, nujno vključiti jezikovne spretnosti in tudi praktične delovne izkušnje, ki izboljšajo zaposljivost in povečajo delovno mobilnost znotraj EU;

8. poudarja, da je treba programe jamstev za mlade povezati z mobilnostjo mladih med državami članicami in pri tem okrepiti vlogo vodilne pobude Mladi in mobilnost ter regionalnih in lokalnih oblasti. Slednje pogosto izvajajo programe mobilnosti na lokalni ravni in podpora EU za boljše medregionalno sodelovanje bi lahko privedla do boljših rezultatov;

9. v zvezi s tem pozdravlja predlog Evropske komisije za uvedbo evropske poklicne izkaznice, namenjene poenostavitvi postopkov za priznavanje poklicnih kvalifikacij; zato vztraja, da mora biti pripravništvo, ki je ne glede na to, ali je plačano, del usposabljanja za reguliran poklic, priznано po vsej EU in urejeno s pogodbo; to je pomembno za mlade Evropejce, ki jih v zaskrbljujočem obsegu pesti brezposelnost, poklicna mobilnost pa jim predstavlja dejansko možnost za vstop ali vrnitev na trg dela;

10. poudarja pomen večjega ozaveščanja mladih o možnostih za študij, usposabljanje ali izobraževanje v drugih državah članicah; te izkušnje so lahko za posameznike ključnega pomena, ko gre za krepitev občutka neodvisnosti in lastne odgovornosti, hkrati pa prispevajo k razvoju novih in inovativnih zamisli;

11. poudarja, da bi morala EU zagotoviti dostopnost programov mobilnosti pod enakimi pogoji za vse mlade, in zato priporoča, da se nudi podpora regijam s posebnimi geografskimi značilnostmi, kot so podeželje in redko poseljena območja in zlasti najbolj oddaljene regije in otoki;

12. vendar ugotavlja, da je za povečanje zaposlenosti med mladimi ključno spodbujati ustvarjanje novih delovnih mest na vseh ravneh strokovne usposobljenosti, ne zgolj v sektorjih, ki zahtevajo visoko raven kvalifikacij;

13. izpostavlja, da je pomembno orodje ustvarjanje in podpiranje dualnih izobraževalnih sistemov, v okviru katerih se že na začetku študija oblikujejo odnosi med študenti in njihovimi bodočimi delodajalci;

14. poudarja, da je treba ukrepe, ki krepijo spretnosti in sposobnosti, usmeriti v odpravo neskladij med potrebami trga dela in ponudbo znanja in spretnosti; zato morajo biti stalno izobraževanje, vaje in pripravništvo trdno umeščeni v okvir zaposlitvenega cilja; pomembna je tudi vloga delodajalcev, ki v okviru programov jamstev za mlade zagotavljajo potrebne možnosti za poklicni razvoj;

15. ponovno poudarja, da je na področju krepitve sposobnosti v okviru programov jamstev za mlade Odbor regij uvedel oznako "evropska podjetniška regija" (EPR). Eden od njenih glavnih ciljev je spodbujati podjetniški duh in izvajanje politik, naklonjenih podjetništvu, ki vodijo v ustvarjanje novih delovnih mest. Evropske podjetniške regije so se zlasti osredotočile na spodbujanje mladih, da postanejo podjetniki;

16. pozdravlja poudarek, ki ga Evropska komisija daje kakovostnemu zaposlovanju, pri čemer državam članicam priporoča, da v svoje programe jamstev za mlade vključijo kakovostno ponudbo zaposlitev. Poleg tega gospodarska kriza ne bi smela biti izgovor za omilitev zahtev na področju zdravja pri delu in varnosti. Izpostavlja, da bi morala obstajati osnovna raven socialne zaščite za delojemalce, da pa morajo socialni partnerji dogovor o vprašanih delovnega prava doseči na nacionalni ravni. Socialne partnerje je treba v celoti vključiti v pripravo kakovostnega okvira za zaposlovanje, ki ga ponujajo programi jamstev za mlade. Poudarja znatno večjo izpostavljenost mladih revščini, kakor je potrdil pregled razvoja na področju zaposlovanja in socialnih zadev za leto 2012, ki ga je pripravila Evropska komisija ⁽⁴⁾.

17. države članice poziva, naj pri izvajanju jamstva za mlade tesno sodelujejo tudi z delodajalci iz zasebnega sektorja, da se mladim ponudi kar največ možnosti;

18. poudarja, da je brezposelnost med mladimi še posebej visoka v državah članicah, ki se trenutno spoprijemajo z obsežnimi proračunskimi omejitvami. Zato podpira stalno namensko podporo tem državam članicam, po potrebi z dodatnimi finančnimi ukrepi, da bi jim pomagali pri reševanju izziva, ki ga predstavljata uvajanje in izvajanje programov jamstev za mlade na nacionalni ravni, kakor je predvideno npr. v Paktu za rast iz junija 2012;

⁽⁴⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-5_en.htm?locale=en.

19. se strinja, da je treba glede na to, da Evropska komisija za programe jamstev za mlade ni predvidela posebnega financiranja, pobudo sofinancirati z uporabo finančnih instrumentov kohezijske politike, zlasti iz Evropskega socialnega sklada (ESS); zato svari pred krčenjem proračuna kohezijske politike v okviru večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020;

20. poziva Evropsko komisijo in države članice, naj zagotovijo, da bodo prihodnji sporazumi o partnerstvu na področju kohezijske politike ustrezno obravnavali predvsem brezposelnost med mladimi in spodbudili tudi programe jamstev za mlade, tako da se dodeljena sredstva iz Evropskega socialnega sklada izkoristijo za izvajanje dobrih praks in inovativnih pristopov, že uvedenih v nekaterih državah;

21. poziva države članice ter lokalne in regionalne oblasti, da vzpostavijo potrebno usklajevanje med zavodi za zaposlovanje in uradniki v izobraževanju, da bi mladi, ki zgodaj prekinejo šolanje in se znajdejo brez zaposlitve, lahko imeli koristi od evropskih sredstev za usposabljanje in ukrepov, namenjenih mladim, s katerimi lahko predvsem izboljšajo svoje spretnosti in dobijo novo priložnost za izobraževanje;

22. poziva države članice, naj v letu 2013 predložijo svoje nacionalne načrte za delovna mesta ter vanje vključijo tudi napredek na področju uvajanja in izvajanja jamstev za mlade;

23. poziva k uvedbi in izvajanju programov jamstev za mlade najpozneje januarja 2014;

24. priznava, da kakovostne zaposlitve mladim ni mogoče zagotoviti brez izboljšanja splošnih gospodarskih razmer. Zato države članice poziva, naj poleg ukrepov v zvezi z jamstvom za mlade sprejmejo politike, katerih namen je okrepiti rast in povečati število delovnih mest na splošno ter mladim, ki nimajo zaposlitve in so opustili šolanje brez kvalifikacij, zagotoviti, da pridobijo spretnosti; v tem smislu pozdravlja vključitev te pobude v evropski semester;

25. poziva države članice, naj upoštevajo priporočilo Komisije za zagotovitev čim večje seznanjenosti javnosti z novimi storitvami in podpornimi ukrepi, ki so na voljo v okviru programov jamstev za mlade, saj je sodelovanje regionalnih in lokalnih oblasti zaradi njihove aktivne vloge pri izvajanju teh programov za to področje ključnega pomena;

26. poziva Evropsko komisijo, naj oblikuje učinkovit mehanizem za pomoč državam članicam pri izvajanju jamstva za mlade, vključno z izmenjavo primerov najboljše prakse in znanja, ter v ta proces vključi OR;

27. predlaga, da Evropska komisija predlog o jamstvu za mlade uvrsti med svoje komunikacijske prednostne naloge v letu 2013 in da se v ta namen v velikem obsegu uporabijo družbeni mediji;

28. nalaga predsedniku Odbora regij, naj to resolucijo predloži predsednikom Evropskega parlamenta, Evropskega sveta in Evropske komisije, irskemu predsedstvu Sveta EU ter prihodnjemu litovskemu predsedstvu.

V Bruslju, 1. februarja 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

MNENJA

ODBOR REGIJ

99. PLENARNO ZASEDANJE 31. JANUARJA IN 1. FEBRUARJA 2013

Mnenje Odbora regij – Evropski raziskovalni prostor

(2013/C 62/04)

ODBOR REGIJ

- pozdravlja pobudo Evropske komisije, ki se je odzvala na zahtevo Sveta in zagotovila okvir za spodbujanje prizadevanj za dokončno vzpostavitev evropskega raziskovalnega prostora do leta 2014;
- se strinja, da je znanost valuta novega gospodarstva. Zato se strinja, da so zmogljivosti svetovnega razreda za raziskave in inovacije, ki temeljijo na močni javni znanstveni bazi, nujne za doseganje trajne oživitve gospodarstva in za to, da bo Evropa ostala globalna sila;
- poudarja, da je treba dokončno vzpostaviti evropski raziskovalni prostor, zato da se prepreči razdrobljenost raziskav v Evropi zaradi nacionalnih in institucionalnih ovir. Jasno je, da Evropa zaradi te razdrobljenosti ne more izkoristiti svojih raziskovalnih in inovacijskih možnosti, kar je v veliko škodo Evropejcev kot davkoplačevalcev, potrošnikov in državljanov. V zvezi s tem je sedaj potrebnih več ciljno usmerjenih ukrepov;
- poziva Komisijo, naj z razvojem učinkovitih orodij in spodbud spodbuja medregionalno sodelovanje v okviru Obzorja 2020. V tem okviru bi lahko lokalne in regionalne oblasti imele podporno in usklajevalno vlogo (z ustanavljanjem mrež za raziskave in inovacije, zagotavljanjem tehnične in upravne podpore ter spodbud za financiranje iz zasebnega sektorja) pri spodbujanju raziskav ter uporabi spoznanj in inovacij.

Poročevalec

Grigorios ZAFEIROPOULOS (EL/EPP), svetnik regije Atika

Referenčni dokument

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Okrepljeno partnerstvo za odličnost in rast v Evropskem raziskovalnem prostoru

COM(2012) 392 final

Mnenje Odbora regij – Evropski raziskovalni prostor**I. POLITIČNA PRIPOROČILA****ODBOR REGIJ****A. Glavna sporočila**

1. pozdravlja pobudo Evropske komisije, ki se je odzvala na zahtevo Sveta in zagotovila okvir za spodbujanje prizadevanj za dokončno vzpostavitev evropskega raziskovalnega prostora do leta 2014;

2. se strinja s sklepi Evropskega sveta, sprejetimi februarja 2011 in marca 2012, da je evropski raziskovalni prostor nujno treba vzpostaviti do leta 2014;

3. meni, da je zakonodajo za dokončno vzpostavitev evropskega raziskovalnega prostora mogoče obravnavati kot uporabno za podpodročja (npr. usklajevanje nacionalne politike in politike EU v skladu s členom 181 PDEU in spodbujanje ukrepov za razširjanje rezultatov raziskav v skladu s členom 180 in v povezavi s členom 182(5) PDEU);

4. meni, da je glede na sedanjo gospodarsko krizo dokončna vzpostavitev evropskega raziskovalnega prostora s poudarkom na raziskavah in inovacijah, ki temeljijo na raziskavah, nujna za podporo gospodarske rasti, delovnih mest, vrhunske znanosti in kohezije med regijami in državami;

5. se strinja, da je znanost valuta novega gospodarstva. Zato se strinja, da so zmogljivosti svetovnega razreda za raziskave in inovacije, ki temeljijo na močni javni znanstveni bazi, nujne za doseganje trajne oživitve gospodarstva in za to, da bo Evropa ostala globalna sila;

6. poudarja, da morata biti izvajanje programa Obzorje 2020 in vzpostavitev evropskega raziskovalnega prostora bolj usmerjena v vsakdanjo prakso in nanjo bolj vplivati ⁽¹⁾, kar pomeni, da morata lokalna in regionalna raven sodelovati in biti v celoti vključeni v prizadevanja za doseganje ciljev strategije Evropa 2020;

7. poudarja, da bo evropski raziskovalni prostor izboljšal naše življenje s tem, da bo Evropa postala kraj, kjer uspevajo znanstvene raziskave, tehnološki razvoj in inovacije ter rešujejo najpomembnejše izzive našega časa. Za večje vrednotenje znanja

bi bilo treba okrepiti sodelovanje med znanstvenimi ustanovami, podjetji in javnimi organi;

8. se strinja, da je treba izkoriščati potencial za odličnost vseh regij in da so potrebni novi pristopi, s katerimi bi manj uspešnim regijam in državam članicam pomagali doseči odličnost in pametno regionalno specializacijo;

9. poudarja, da je treba dokončno vzpostaviti evropski raziskovalni prostor, zato da se prepreči razdrobljenost raziskav v Evropi zaradi nacionalnih in institucionalnih ovir. Jasno je, da Evropa zaradi te razdrobljenosti ne more izkoristiti svojih raziskovalnih in inovacijskih možnosti, kar je v veliko škodo Evropejcev kot davkoplačevalcev, potrošnikov in državljanov. V zvezi s tem je sedaj potrebnih več ciljno usmerjenih ukrepov;

10. se strinja, da bi morali biti ukrepi usmerjeni v krepitev konkurence med raziskovalci in raziskovalnimi organizacijami ter izkoriščanje čezmejnih sinergij med nacionalnimi in regionalnimi raziskovalnimi sistemi, v spodbujanje poklicne poti raziskovalcev in mobilnosti raziskovalcev ter prost pretok znanja;

11. močno verjame, da bi moral biti eden od glavnih ciljev evropskega raziskovalnega prostora zmanjšanje bega možganov, predvsem v regijah, ki zaostajajo na področju raziskav, ter zmanjšanje velikih regionalnih razlik na področju raziskav in inovacij, s ciljem v vsej Evropi doseči odličnost, ki upošteva inovacijski potencial. Pri tem je pomembna medsebojna usklajenost evropskega programa raziskav in inovacij ter nacionalnih in regionalnih strategij za inovacije;

12. pozdravlja cilj Evropskega sveta za izboljšanje pogojev za raziskave in razvoj ter za povečanje skupnih javnih in zasebnih naložb v raziskave in razvoj na 3 % BDP EU. Kljub temu pa je treba priznati, da Evropa pri trženju odličnosti še vedno zaostaja za drugimi deli sveta in da je pri tem nadvse pomembna vloga malih in srednje velikih podjetij kot gonilne sile inovacij;

13. meni, da bi lahko kohezijski instrumenti okrepili razvoj odličnosti in zmogljivosti s spodbujanjem politik na področju raziskav in inovacij na regionalni ravni. S tem se bodo razvili temelji za vrhunske uspehe in tem regijam omogočilo, da polno sodelujejo v evropskem raziskovalnem prostoru in koristijo vire financiranja skupnega strateškega okvira;

⁽¹⁾ CdR 402/2011 fin.

14. poziva Komisijo, naj skupaj s Svetom in Parlamentom zagotovi dejansko in učinkovito izvajanje Obzorja 2020 z opredelitvijo čim enostavnejših pravil in postopkov za upravičence;

15. priznava, da so prednostne naloge evropskega raziskovalnega prostora, predstavljene v sporočilu, dobro opredeljene; njihovo popolno izvajanje bi izboljšalo uspešnost in učinkovitost evropskih raziskav do leta 2014. Vendar pa morajo v okrepjenem partnerstvu polno in zavzeto sodelovati države članice, zainteresirane strani na področju raziskav in evropske organizacije, pa tudi Komisija, da se zagotovi, da se bo z dokončno vzpostavitev evropskega raziskovalnega prostora pokazala odličnost, ki jo ima Evropa, s krepitvijo učinkovitosti, kakovosti in novih priložnosti na podlagi potreb Unije;

16. poziva Evropsko komisijo, naj zagotovi sinergije in skladnost med Obzorjem 2020 in strukturnima skladoma ter oblikuje temelje za vrhunske rezultate za manj uspešne države članice in regije, ki so ekonomsko in socialno šibkejše, na podlagi njihovih prednosti s ciljem, da se bistveno povečajo njihove zmogljivosti na področju raziskav in inovacij ter da se zmanjša razkorak v Evropi na področju inovacij;

17. poziva Komisijo, naj z razvojem učinkovitih orodij in spodbud spodbuja medregionalno sodelovanje v okviru Obzorja 2020. V tem okviru bi lahko lokalne in regionalne oblasti imele podporno in usklajevalno vlogo (z ustanavljanjem mrež za raziskave in inovacije, zagotavljanjem tehnične in upravne podpore ter spodbud za financiranje iz zasebnega sektorja) pri spodbujanju raziskav ter uporabi spoznanj in inovacij;

18. poudarja, da morajo biti regije same bolj pripravljene za izkoriščanje raziskav. Tako pridobljeno znanje, postopke in orodja bi bilo treba nato uporabiti za spodbuditev uporabe rezultatov raziskav v vsej Evropi. To pa je mogoče le z večjimi sinergijami med vsemi evropskimi instrumenti financiranja, npr. programom Obzorje 2020, kohezijsko politiko ter nacionalnimi, regionalnimi in lokalnimi viri⁽²⁾. Vendar pa skupna uporaba finančnih virov ni dovolj; potrebne so tudi spremembe načina delovanja in upravne prakse;

19. poziva lokalne in regionalne oblasti h krepitvi sodelovanja med evropskimi in/ali regionalnimi ter nacionalnimi organizacijami, da bi spodbudili raziskave in inovacije, in k uvedbi izboljšav za večjo usklajenost politik in postopkov ter učinkovito upravljanje s krepitvijo skupnih sistemov upravljanja, ki olajšujejo dostop državljanov do politik in povečujejo njihove socialno-ekonomske učinke;

20. meni, da lokalne in regionalne oblasti lahko imajo in bi morale imeti pomembno vlogo pri razvoju inovativnih izdelkov in storitev s spodbujanjem javno-zasebnih partnerstev. To bo vodilo k ustvarjanju več delovnih mest in večje rasti na lokalni

in/ali regionalni ravni ter hkrati izboljšalo operativne zmogljivosti in učinkovitost javnega in zasebnega sektorja;

21. pozdravlja pobudi generalnega direktorata za raziskave in inovacije ter generalnega direktorata za regionalno in mestno politiko, ki spodbujata ustanavljanje regionalnih mrež za raziskave in inovacije, ki bi jih lahko podprle univerze, institucije, javne oblasti in zasebni sektor;

22. je seznanjen s tem, da so Komisija in države članice od leta 2000 skupaj napredovale pri oblikovanju evropskega raziskovalnega prostora, vendar poudarja, da ta napredek ni enakomeren na vseh področjih evropskega raziskovalnega prostora in v vseh državah članicah;

23. spodbuja sodelovanje regionalnih in raziskovalnih organizacij zainteresiranih strani v evropskem raziskovalnem prostoru, kjer je to primerno;

24. poudarja pomembno vlogo javnega sektorja nasploh, zlasti pa vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri povezovanju podjetij, univerz oz. raziskovalnih centrov in javnih institucij (z uporabo pristopa trojne spirale) z namenom oblikovanja in izvajanja evropskega raziskovalnega prostora ter meni, da sporočilo Komisije ne namenja dovolj pozornosti vlogi javnega sektorja;

25. poziva Komisijo, države članice in zainteresirane strani na področju raziskav, naj določijo in zagotavljajo ustrezne pogoje za izboljšanje učinkovitosti evropskih raziskovalnih sistemov ter obravnavajo glavna vprašanja, kot so nadnacionalno sodelovanje in konkurenca, trg dela za raziskovalce, enakost spolov in prenos znanstvenih spoznanj. Pogoji, ki jih je določila Komisija, se zdijo zadostni za izpolnitev ciljev.

ODBOR REGIJ

B. Učinkovitejši nacionalni raziskovalni sistemi

26. priznava, da nezadostna konkurenca v nacionalnih raziskovalnih sistemih ne ustvarja pravih pogojev za kakovostnejšo znanost. Tako je zaradi omejene konkurence med raziskovalnimi institucijami in univerzami premalo specializacije;

27. meni, da je izboljšanje uspešnosti evropskih temeljnih raziskav, ki jih spodbudi radovednost, nujno za inovacije in preboje, ki so potrebni za reševanje velikih izzivov. V Evropi so potrebne dobro usmerjene in strateške naložbe v temeljne raziskave, pri čemer mora biti znanstvena odličnost vodilno merilo za odločitve, ki bodo ustvarile pogoje za razvoj in trajno krepitev lokalnih in regionalnih kompetenc ter potencialov na področju znanja;

⁽²⁾ Cdr 402/2011 fin.

28. se strinja, da bi morale države članice in regije podpreti konkurenčno financiranje z razpisi za predloge in medsebojnim strokovnim pregledom institucij kot eno od glavnih metod za dodeljevanje nacionalnih in regionalnih sredstev za raziskave in inovacije; vendar pa mednarodni medsebojni strokovni pregled ni potreben pri dodeljevanju sredstev regionalnim ustanovam za področje raziskav, razvoja in inovacij;

29. pozdravlja cilj, predlagan v zeleni knjigi (ki jo je Komisija objavila leta 2011), za primerno ravnotežje med institucionalnim in konkurenčnim financiranjem. V skladu s stališči, ki jih je izrazil že v preteklosti, Odbor regij poziva k nadaljevanju razprave o ustreznem ravnotežju med institucionalnim in konkurenčnim financiranjem. Za dinamiko sistema in sposobnost delovanja različnih raziskovalnih institucij je zelo pomembno, kako je to ravnotežje zastavljeno;

30. meni, da krepitev deleža temeljnega financiranja in pametna specializacija omogočata, da financiranje doseže tudi male raziskovalne skupnosti, ki lahko uspešno delujejo. Poleg velikih ustanov in pomembnih tehnoloških programov, usmerjenih od zgoraj navzdol, ki dosegajo kritično maso, lahko tudi majhna izobraževalna in raziskovalna skupnost, specializirana za eno samo področje, ustvari pomembno konkurenčnost in inovacije, kadar sodeluje in se učinkovito povezuje v mreže kot del visokošolskega centra in multidisciplinarne verige univerz in raziskovalnih inštitutov doma in v tujini;

31. meni, da je treba povečati delež temeljnega financiranja za raziskovalne inštitute. Zato poziva Komisijo in države članice, naj to upoštevajo in pripravijo model financiranja raziskovalne infrastrukture, ki upošteva tudi komplementarnost strukturnih skladov. Za raziskovalne skupnosti je močnejše temeljno financiranje priložnost za začetek raziskovalnih projektov s pristopom od spodaj navzgor na podlagi lastnih strateških potreb, medtem ko hkrati dinamično vzajemno sodelujejo z regijo in mestom, v katerem imajo sedež;

32. poudarja, da bi bilo treba pri dodeljevanju sredstev za raziskave in inovacije uporabiti znanstveno odličnost kot vodilno izbirno merilo in temeljna mednarodna načela medsebojnega strokovnega pregleda;

33. priznava, da raziskovalnih in inovacijskih modelov, ki so uspešni v določeni regiji, ni mogoče preprosto kopirati in prenesti v druge regije. Lahko pa služijo kot zgled za razvoj prilagojenih modelov v drugih, tudi manj uspešnih regijah, pri čemer je treba ustrezno upoštevati strukturne, družbene in kulturne značilnosti posamezne regije;

34. znova potrjuje podporo usklajevanju raziskovalnih programov in prednostnih nalog na regionalni in nacionalni

ravni ter na ravni EU, poudarja odgovornost držav članic, regionalnih in lokalnih oblasti za raziskave in inovacije ter še vedno zavrača centralizirane programe in prednostne naloge za raziskave na ravni EU;

35. poziva Komisijo k spodbujanju skupnega učenja ter izmenjavi dobre prakse in izkušenj med državami članicami in organizacijami zainteresiranih strani o odpravi nacionalnih pravnih in/ali drugih ovir evropskemu raziskovalnemu prostoru v zvezi s prednostnimi nalogami iz sporočila; dobro bi bilo tudi spodbujati oblikovanje skupnih političnih smernic za celotno EU na področju znanosti ter tako omogočati in krepiti skupne ukrepe;

36. poziva Komisijo, naj podpre države članice in regije pri uporabi strukturnih skladov za razvoj zmogljivosti na področju raziskav ter prilagojenih strategij za inovacije, ki temeljijo na sposobnostih regij, in strategij pametne specializacije, vključno s podporo programov skupnih raziskav v skladu s cilji kohezijske politike;

37. v zvezi s tem priznava pomen določitve najobetavnejših področij primerjalne prednosti kot podlage za opredelitev pametnih regionalnih strategij za specializacijo⁽³⁾. EU bi morala spodbujati regije, da postanejo inovativne pionirke na svojih izbranih področjih ter da se povezujejo v mreže z drugimi regijami in sodelujejo z njimi. Svari pred kakršnim koli poskusom, da se pametna specializacija izrabi kot način za prednostno spodbujanje že vodilnih regij ali lokalnih oblasti, medtem ko bi druge regije ostale brez ali z malo podpore. Zato je treba pripraviti zemljevid evropskih regij, ki bi prikazoval njihovo raven inovacij in področje specializacije, da bi se na podlagi te razvrstitve spodbujalo sodelovanje med regijami in oblikovali posebni instrumenti podpore za najbolj zaostale regije, ki jim bodo z *ad hoc* sredstvi pomagali, da se približajo bolj inovativnim regijam;

38. podpira potrebo po natančnejšem sistemu kazalnikov in ciljev, ki poleg deleža naložb podjetij v raziskave in razvoj zajemajo tudi vidike, povezane z izboljšanjem konkurenčnosti in produktivnosti – tj. obsežen sistem, ki meri učinkovitost sistemov raziskav in razvoja ter produktivnost inovacij⁽⁴⁾.

ODBOR REGIJ

C. Optimalno nadnacionalno sodelovanje in konkurenca

39. poudarja, da mora EU okrepiti hitro in usklajeno, da se z omejenimi javnimi sredstvi, ki so na voljo za raziskave, doseže stopnja prizadevanj in učinka, ki je potrebna za reševanje velikih izzivov;

⁽³⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁴⁾ CdR 374/2010 fin.

40. znova potrjuje prepričanje, da boljša usklajenost in sodelovanje med državami članicami in regijami ter tudi med regijami samimi lahko ustvarjata sinergije in s tem dodano vrednost za evropski raziskovalni prostor. Evropska združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) so dragocen instrument za uspešno izvajanje teritorialnega sodelovanja tudi na področju raziskav in inovacij. To bo okrepilo konkurenčnost Evrope na svetovnem trgu znanja;

41. poudarja, da je treba pozornost, ki se namenja pridobivanju novega znanja, njegovemu razširjanju in uporabi, ustrezno usmerjati ob upoštevanju strateških interesov javnih in zasebnih zainteresiranih strani ter njihovem vključevanju v pripravo strateških programov. To zahteva podporo mednarodnih mrež, da bodo najboljši znanstveniki lahko med seboj sodelovali pri razvoju odzivov na velike izzive;

42. poudarja, da sta potrebna boljše usklajevanje in sinergija med lokalnimi, regionalnimi, nacionalnimi in evropskimi čezmejnimi strategijami na področju raziskav in inovacij, pri čemer je treba spoštovati posebnosti različnih okolij ter povečati možnosti za dopolnjevanje in sodelovanje med njimi;

43. ponavlja, da je treba bolje uskladiti raziskave in industrijo, da bi regije lahko napredovale pri pametni specializaciji na področju ključnih tehnologij (kot so nanotehnologija, mikro- in nanoelektronika, industrijska biotehnologija, fotonika, napredni materiali in napredne proizvodne tehnologije), da bi spodbudili ustvarjanje nadnacionalnih mrež in utrdili sodelovanje na regionalni, nacionalni in evropski ravni⁽⁵⁾, kar bi tudi olajšalo ustvarjanje stabilnih delovnih mest za visoko usposobljene delavce;

44. se strinja, da bi morale države članice in regije spodbujati in izvajati skupne programe za raziskave, ki obravnavajo velike izzive, z izmenjavo informacij in primerov dobre prakse na dogovorjenih prednostnih področjih ter zagotoviti, da se ustrezna nacionalna in regionalna sredstva namenjajo tem področjem in so strateško usklajena;

45. meni, da je treba odpraviti pravne in upravne ovire za čezmejno interoperabilnost nacionalnih in mednarodnih programov, da se omogoči skupno financiranje raziskovalnih projektov in raziskovalne infrastrukture na nacionalni, regionalni ali mednarodni ravni;

46. poziva Komisijo, naj državam članicam, regijam in organizacijam, ki financirajo raziskave, zagotovi učinkovito in uspešno podporo pri izvajanju skupnih mednarodnih ocen medsebojnega strokovnega pregleda in določanju skupnih standardov financiranja;

47. poudarja, da vrhunske raziskave temeljijo na opremljenosti in raziskovalni infrastrukturi svetovnega razreda, vključno z elektronsko infrastrukturo. Tovrstna raziskovalna infrastruktura je

zelo pomembna za Evropo, ker lahko privabi nadarjene in spodbudi inovacije in poslovne priložnosti ter prispeva k ustvarjanju delovnih mest;

48. ceni ključno vlogo raziskovalne infrastrukture v inovacijskih sistemih, ki temeljijo na znanju; v zvezi s tem pozdravlja novi pojem "regionalne partnerske infrastrukture" in partnerstvo med raziskovalnimi infrastrukturami ter priznava njihov potencial za prispevanje k bolj uravnoteženemu razvoju evropskega raziskovalnega prostora z vključevanjem manjših ali manj izkušenih držav in regij v konkurenčne raziskave in inovacije⁽⁶⁾;

49. meni, da je treba sprejeti učinkovite ukrepe, da se program Obzorje 2020 usmeri k reformam, ki jih Evropa potrebuje. Ključnega pomena je prednostno področje *Družbeni izzivi*, kjer bi bilo treba pozornost nameniti združevanju najboljšega evropskega strokovnega znanja v velike skupne projekte, kar bi Evropi omogočilo, da izvede velike strukturne spremembe sistema, ki bi presegale tradicionalne meje. Raziskave, usmerjene v posamezna področja, ne ustvarijo dovolj znanja za premagovanje velikih družbenih izzivov. V ospredju bi morale biti multidisciplinarne raziskovalne, razvojne in inovacijske dejavnosti, ki ustvarjajo koncepte in komponente, potrebne za omenjene strukturne spremembe sistema. Jedro raziskav je v preskušanju in poskusnem izvajanju. Dober primer tega je obsežno področje dejavnosti pametno mesto. Bistveni element vsega naštetega pa je nadgradljivost rezultatov v različnih pogojih po vsej Evropi⁽⁷⁾;

50. podpira zavezo v okviru Unije inovacij, da naj bi države članice skupaj z Evropsko komisijo do leta 2015 začele ali zaključile izgradnjo 60 % prednostne evropske infrastrukture, kot je opredeljena v načrtu Evropskega strateškega foruma za raziskovalne infrastrukture;

51. priporoča, naj države članice potrdijo finančne obveznosti za izgradnjo in delovanje raziskovalne infrastrukture Evropskega strateškega foruma za raziskovalne infrastrukture in spodbujajo razvoj regionalne partnerske infrastrukture, zlasti v okviru priprave nacionalnih načrtov in operativnih programov za naslednje programsko obdobje;

52. poziva Komisijo, da prek Obzorja 2020 učinkovito podpre dostop do raziskovalne infrastrukture ter splošno povezovanje raziskovalne infrastrukture vseevropskega pomena, ne le infrastrukture, ki ima status Konzorcija evropske raziskovalne infrastrukture;

53. predlaga, naj Komisija po možnosti podpre operativne stroške raziskovalne infrastrukture iz virov financiranja, kot sta strukturna sklada;

⁽⁵⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽⁶⁾ CdR 373/2010 fin.

⁽⁷⁾ CdR 402/2011 fin.

54. poziva nacionalne in regionalne oblasti, da povežejo načrte za raziskovalno infrastrukturo z načrtom Evropskega strateškega foruma za raziskovalne infrastrukture in strategijami za pametno specializacijo iz programov za raziskave in inovacije, ki se sofinancirajo iz strukturnih skladov, tako da se okrepijo zmogljivosti regij z omejenimi možnostmi za gostovanje in sodelovanje v raziskovalni infrastrukturi vseevropskega in mednarodnega pomena;

55. meni, da bi morala Evropska komisija sodelovati z Evropskim strateškim forumom za raziskovalne infrastrukture pri določanju prednostnih nalog za izvajanje načrta ter pri svetovanju in usmerjanju držav članic pri spopadanju s pravnimi, finančnimi ali tehničnimi ovirami pri izvajanju.

ODBOR REGIJ

D. *Odprt trg dela za raziskovalce*

56. ugotavlja, da ovire med različnimi nacionalnimi trgi dela za raziskovalce povzročajo predvsem različni pristopi k zaposlovanju, institucionalna avtonomija, različni pristopi k oblikovanju kadrovskih strategij in spodbujanju mobilnosti raziskovalcev ter nepriljavni delovni pogoji za mlade raziskovalce in raziskovalce, ki niso državljani EU;

57. znova ugotavlja, da je zaradi dolgotrajne gospodarske krize delovno mesto izgubilo že več tisoč delavcev v državah članicah⁽⁸⁾, celo visoko usposobljenih znanstvenikov iz oddelkov za raziskave in razvoj v gospodarstvu; ta problem se bo še povečal zaradi pojava novih trgov in selitve podjetij v države s poceni proizvodnjo. Nadgrajevanje poklicnega znanja in spretnosti ter uskladitev tega znanja s potrebami trga dela sta nujno potrebna⁽⁹⁾;

58. meni, da je nujno treba odpraviti pravne in druge ovire za odprto, pregledno zaposlovanje raziskovalcev na podlagi sposobnosti ter za čezmejni dostop in prenosljivost nacionalnih štipendij;

59. meni, da bi morale raziskovalne organizacije objavljati vsa prosta delovna mesta z uporabo skupnih profilov, opredeljenih v evropskem okviru za poklicne poti raziskovalcev, in zapolniti delovna mesta za raziskovalce z odprtimi in preglednimi postopki, tudi ob upoštevanju nedržavljanov EU. Prosta delovna mesta bi morali razpisati tudi na portalu EurAxess (<http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/lobs/index>);

60. poudarja, da bi bilo treba posebej izpostaviti mobilnost raziskovalcev v Evropi, in poziva k izvajanju konkretnih ukrepov za odpravo ovir za mobilnost (kot so prenos pokojninskih pravic in zagotovitev socialnega varstva, medsebojno priznavanje poklicnih kvalifikacij, ukrepi za usklajevanje družinskega in poklicnega življenja), ki bodo olajšali mobilnost evropskih raziskovalcev in naredili poklic raziskovalca v EU bolj privlačen;

61. pozdravlja pobude Komisije, katerih cilj je obravnavati ovire na področju socialne varnosti za raziskovalce v EU in nadalje olajšati vstop raziskovalcev tretjih držav v EU;

62. znova poudarja, da je treba pritegniti vrhunske znanstvenike iz neevropskih držav, in zato poudarja pomen programov mobilnosti EU, kot je program Marie Curie, ter ukrepov, ki so jih nekatere regije sprejele ali jih bodo sprejele za spodbujanje vračanja raziskovalcev in znanstvenikov;

63. spodbuja lokalne in regionalne oblasti, da sprejmejo ukrepe za izboljšanje mobilnosti na vseh področjih, zlasti med univerzami in gospodarstvom. Zelo pomembno je tesno vseevropsko sodelovanje v obliki modela trojne spirale med univerzami, podjetji in raziskovalnimi organizacijami, v katerega so vključeni glavni politični akterji in uprave na lokalni, regionalni in nacionalni ravni;

64. poudarja, da je treba mlade spodbujati k poklicnim potem na področju raziskav in inovacij, podpirati mlade podjetnike, ki prispevajo k raziskavam, razvoju in inovacijam, ter uporabljati njihove rezultate v njihovih lokalnih in regionalnih skupnostih;

65. poudarja, da je nujno treba zagotoviti dobro usposobljene ljudi s potrebnim znanjem in spretnostmi za delo v gospodarstvu znanja in da mora to gospodarstvo nuditi privlačne pogoje dela glede na težave pri zapolnjevanju delovnih mest na področjih, ki so strateškega pomena za prihodnost, kot so raziskave in znanost, inženirstvo, zdravje in matematika⁽¹⁰⁾. Prav tako je treba nenehno posodabljanje sposobnosti, spretnosti in znanja delavcev ter usposabljanje usmeriti k potrebam novih sektorjev in tehnologij, kar je v korist ne samo industrije, temveč tudi delavcev, ki izgubijo delovno mesto, da se lahko hitro prilagodijo novim panogam in novim tehnologijam;

66. poudarja, da je poleg spodbujanja odličnosti in vrhunskih dosežkov treba ljudem v vseh regijah zagotoviti tudi dobro izobraževanje in usposabljanje kot osnovo za blaginjo posameznika in družbe ter inovacijsko sposobnost regij⁽¹¹⁾;

67. priporoča, da Evropska komisija vzpostavi spletni portal za izmenjave primerov najboljše prakse na lokalni in regionalni ravni o vključevanju mladih na trg dela⁽¹²⁾, tudi v sektorja raziskav in inovacij.

ODBOR REGIJ

E. *Enakost spolov in vključevanje načela enakosti spolov v raziskave*

68. ugotavlja, da je bil napredek na področju enakosti spolov doslej omejen, in poudarja, da le nekatere države članice in raziskovalne organizacije izvajajo politike, ki izkoriščajo nadarjenost znanstvenic in upoštevajo vidik spola v raziskavah. Še vedno se zdi, da je upoštevanje vidika spola pri pripravi, ocenjevanju in izvajanju raziskav omejeno;

⁽⁸⁾ CdR 85/2009 fin in CdR 373/2010 fin.

⁽⁹⁾ CdR 85/2009 fin in CdR 373/2010 fin.

⁽¹⁰⁾ CdR 374/2010 fin.

⁽¹¹⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽¹²⁾ CdR 292/2010 fin.

69. poudarja, da je treba odpraviti ovire za zaposlovanje, obdržanje in napredovanje raziskovalk, obravnavati neenakovredno zastopanost spolov in spodbujati vidik spola v raziskovalnih programih;

70. se strinja, da bi moral biti v okviru Obzorja 2020 vidik spola od začetka vključen v vse programe in projekte;

71. pozdravlja pobudo Komisije, da leta 2013 predloži priporočilo državam članicam s splošnimi smernicami o institucionalnih spremembah za spodbujanje enakosti spolov na univerzah in v raziskovalnih institucijah;

72. predlaga, da Komisija ustanovi medresorski odbor za spremljanje zastopanosti raziskovalk v evropskem raziskovalnem prostoru in dejavnostih Obzorja 2020 ter svetovanje na tem področju.

ODBOR REGIJ

F. Optimalno kroženje znanstvenih spoznanj, dostop do njih in njihov prenos

73. ugotavlja, da napredek pri spodbujanju ukrepov za prosti dostop, ki bi lahko prispeval k zmanjšanju nesorazmernosti informacij, v državah članicah ni enak. Poleg tega prenos znanja med javnimi raziskovalnimi institucijami in zasebnim sektorjem še vedno ni zadosten in to vpliva na kakovost znanosti in gospodarske rezultate, ki izhajajo iz raziskav in razvoja;

74. poudarja, da ima dostop do znanja in prenos znanja med raziskovalnimi inštituti, univerzami in gospodarstvom ter znotraj njih ključno vlogo v temeljnih raziskavah in inovacijah in ga je treba močno spodbujati;

75. poudarja, da je pristop prostega dostopa do rezultatov in podatkov iz javno financiranih raziskav bistveni temelj pri dokončni vzpostavitvi evropskega raziskovalnega prostora, da bodo raziskovalci lahko gradili na obstoječem znanju, ocenjevali nova spoznanja in preprečevali podvajanje raziskovalnih prizadevanj;

76. poudarja pomen usklajevanja in harmonizacije politik o dostopu do znanstvenih informacij in njihovem arhiviranju ter zagotavljanju, da javne raziskave spodbujajo prenos znanja med javnim in zasebnim sektorjem prek nacionalnih strategij;

77. poudarja potrebo po optimalni interakciji, povezavah in strateških partnerstvih med univerzami in gospodarstvom ter po pripravi skupnih programov sodelovanja na področju raziskav za čim večjo uporabo rezultatov raziskav in njihov čim večji učinek v smislu inovacij in obravnavanja velikih izzivov; treba pa je paziti, da se v celoti upoštevajo stališča znanstvenikov in podjetij glede intelektualne lastnine in pravic uporabe;

78. se strinja, da bi moral prost dostop do znanstvenih publikacij postati splošno načelo za vse projekte, ki jih v okviru Obzorja 2020 financira EU, in da bi morala Komisija še naprej financirati projekte, povezane s prostim dostopom;

79. predlaga začetek dejavnosti za ozaveščanje zainteresiranih strani o prostem dostopu in e-znanosti. Komisija bi morala v tesnem sodelovanju z zainteresiranimi stranmi razviti vzorčne konzorcijske sporazume za povečanje prenosa znanja.

ODBOR REGIJ

G. Koraki do uspeha in dokončno oblikovanje evropskega raziskovalnega prostora

80. poudarja, da morajo države članice in regije izvesti potrebne nacionalne in regionalne reforme in zagotoviti pogoje, ki so potrebni za dokončno vzpostavitev evropskega raziskovalnega prostora. Prav tako morajo podpreti izvajanje teh reform s spodbujanjem ukrepov, ki so v pristojnosti organizacij, ki financirajo in opravljajo raziskave;

81. predlaga razvoj mrež partnerstev trojne spirale v regijah, ki lahko sodelujejo pri usklajevanju ukrepov, in podpira pomen izmenjave najboljše prakse, vključno s strategijami pametne specializacije, prek vključitve kateder evropskega raziskovalnega prostora v regionalne sisteme raziskav in inovacij ter podpore mednarodnih mrež, povezanih z opredeljenimi regionalnimi sposobnostmi;

82. poudarja, da je treba spremljati in ocenjevati napredek držav članic, Komisije in zainteresiranih strani na področju raziskav pri izvajanju ukrepov evropskega raziskovalnega prostora, opredeljenih v sporočilu. V zvezi s tem pozdravlja, da bo Komisija razvila napovedane mehanizme spremljanja evropskega raziskovalnega prostora. Poziva Komisijo, naj zagotovi pregleden postopek razvoja napovedanega mehanizma spremljanja evropskega raziskovalnega prostora in izbora kazalnikov, v katerega bodo vključene države članice. Izbor in število kazalnikov je treba omejiti na najnižjo mero, ki je potrebna za ocenjevanje napredka pri dokončanju skupnega raziskovalnega prostora. Pri izboru podatkov iz raziskovalnih organizacij in visokošolskih ustanov je treba uporabiti ustaljene postopke sodelovanja z Eurostatom, nacionalnimi statističnimi uradi in lokalnimi oblastmi (npr. ministrstvi);

83. pozdravlja prizadevanja za poenostavitev postopkov kot tudi objavo praktičnih navodil glede možnosti financiranja v EU ⁽¹³⁾; zlasti pozdravlja nenehna prizadevanja, da se v okviru različnih programov omogoči financiranje različnih faz projektov s celostnega vidika; izraža željo, da bi se ta praktična navodila razvila v obsežen, vendar dostopen digitalen portal informacij in virov o ustreznih raziskovalnih in inovacijskih programih ⁽¹⁴⁾;

84. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bo Obzorje 2020 prispevalo k dokončnemu oblikovanju in delovanju evropskega raziskovalnega prostora, tako da se podprejo ukrepi na področju poklicne poti in mobilnosti raziskovalcev, raziskovalne infrastrukture, enakosti spolov, čezmejnega sodelovanja, prostega dostopa in prenosa znanja;

⁽¹³⁾ CdR 67/2011 fin; CdR 373/2010 fin; CdR 230/2010 fin.

⁽¹⁴⁾ CdR 373/2010 fin.

85. pozdravlja namero Komisije, da od leta 2014 Svetu in Evropskemu parlamentu letno predloži celotno oceno napredka;

86. poziva Evropsko komisijo, naj poročilo o napredku evropskega raziskovalnega prostora posreduje Odboru regij.

V Bruslju, 31. januarja 2013

Predsednik
Odbora regij
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mnenje Odbora regij – Strategija EU za odpravo trgovine z ljudmi za obdobje 2012–2016

(2013/C 62/05)

ODBOR REGIJ

- se strinja, da bo za izvajanje strategije potreben usklajen in multidisciplinaren pristop, ki bo zahteval sodelovanje najrazličnejših akterjev, med drugim organov na različnih ravneh, organov pregona, delavcev javnih služb, civilne družbe in prostovoljskih organizacij. Nekatera mesta in regije so geografsko blizu krajev, kjer žrtve trgovine z ljudmi vstopajo v države, in/ali krajem, kjer te žrtve izkoriščajo. To izboljšuje možnosti za prepoznavo žrtev trgovine z ljudmi, zagotavljanje podpore zanje in tudi za izvajanje informacijskih pobud v tesnem sodelovanju s civilno družbo in v neposredno korist žrtvam trgovine z ljudmi in državljanom nasploh;
- poudarja, da bi morala Komisija te razlike v prihodnosti jasneje izpostaviti in razširiti različne ukrepe za zmanjšanje povpraševanja, ki so na voljo, ter poziva Komisijo, naj jasneje razlikuje med povpraševanjem, pri katerem gre za 1) izkoriščanje delovne sile, 2) spolno izkoriščanje in 3) spolno izkoriščanje otrok;
- je prepričan, da imajo lokalne in regionalne oblasti bolj kot osrednje ali nacionalne oblasti pogoje za to, da prepoznajo znake, ali je oseba žrtev trgovine z ljudmi. Odbor regij bi zato lahko koristno sodeloval pri oblikovanju smernic za prepoznavanje žrtev in sistemov za zaščito otrok;
- poudarja, da je učinkovitost multidisciplinarnega in večsektorskega pristopa, ki ga Komisija načrtuje za izvajanje svoje strategije, v veliki meri odvisna od aktivnega sodelovanja akterjev na lokalni in regionalni ravni;
- želi kot predstavnik lokalnih in regionalnih oblasti sodelovati pri platformi civilne družbe ter pri platformi za zasebni sektor in delodajalce;
- pozdravlja predlog za krepitev znanj o tistih razsežnostih trgovine z ljudmi in v ranljivih skupinah, ki se nanašajo na spol, vendar obenem poziva Komisijo, naj se glede žrtev ne osredotoča le na razsežnost, povezano s spolom, temveč naj upošteva tudi, da so na strani povpraševanja velike razlike med spoloma.

Poročevalka	Jelena DRENJANIN (SE/EPP), članica občinske skupščine občine Huddinge
Referenčni dokument	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Strategija EU za odpravo trgovine z ljudmi za obdobje 2012–2016
	COM(2012) 286 final

Mnenje Odbora regij – Strategija EU za odpravo trgovine z ljudmi za obdobje 2012–2016

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

prepoznavo žrtev, zagotavljanje podpore zanje in izvajanje informacijskih pobud v tesnem sodelovanju s civilno družbo, kar bi po drugi strani neposredno koristilo žrtvam in družbi nasploh;

Splošne ugotovitve

1. pozdravlja sporočilo Komisije in prizadevanja nedavno imenovane koordinatorke EU za boj proti trgovini z ljudmi;

2. z zadovoljstvom ugotavlja, da Komisija v strategiji upošteva svoj prejšnji poziv, naj se pripravijo posebni akcijski načrti za boj proti trgovini z ljudmi in naj se ustrezni ukrepi iz teh načrtov vključijo v zunanje odnose s tretjimi državami;

3. priznava, da so izvajanje Direktive 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev, Palermski protokol Združenih narodov o trgovini z ljudmi in Konvencija Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi ključni koraki v prizadevanjih za tesnejše mednarodno sodelovanje na tem področju. Odbor zato poziva Komisijo, naj si pri državah članicah še naprej prizadeva za čimprejšnji prenos in ratifikacijo teh pomembnih mednarodnih konvencij;

4. se strinja, da je za izvajanje strategije potreben usklajen in multidisciplinaren pristop, ki zahteva sodelovanje najrazličnejših akterjev, med drugim organov na različnih ravneh, organov kazenskega pregona, javnih uslužbencev, civilne družbe in prostovoljskih organizacij. Lokalnim in regionalnim oblastem pa v sporočilu ni namenjena pomembnejša pozornost, kljub velikemu pomenu, ki ga že imajo pri preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter pri zaščiti žrtev, in kljub prispevku, ki bi ga lahko za to namenile. Lokalne in regionalne oblasti imajo najboljše možnosti za obravnavanje skrbi državljanov in prebivalcev. Poleg tega lahko opredelijo in določijo rešitve in strategije, ki so prilagojene specifičnim lokalnim razmeram. Pri prepoznavanju žrtev, obveščanju o zlorabah in izvedbi ukrepovih za ozaveščanje, bi prispevek lokalnih in regionalnih oblasti lahko bistveno povečal učinkovitost načrtovanih ukrepov. Nekatera mesta in regije so geografsko blizu krajev, kjer žrtve trgovine z ljudmi vstopajo v države, in/ali krajem, kjer te žrtve izkoriščajo. To izboljšuje možnosti za

5. izraža zaskrbljenost, da strategija marsikje **ne razlikuje med različnimi oblikami trgovine z ljudmi**. Vzroki v državah izvora (revščina, izključenost, pomanjkljiva izobrazba itd.) in potreba po ukrepih za njihovo odpravljanje pa so pogosto podobni. Vendar je treba pri ukrepih za zmanjšanje povpraševanja v ciljnih državah razlikovati med trgovino z ljudmi z namenom izkoriščanja delovne sile, trgovino z ljudmi z namenom spolnega izkoriščanja in trgovino z ljudmi z namenom spolnega izkoriščanja otrok. Trgovina z ljudmi z namenom spolnega izkoriščanja (po mnenju Komisije prevladujoča oblika trgovine z ljudmi) ima razsežnost, povezano s spolom, ki je v bistvu posledica neenakih možnosti spolov. Upoštevati je treba tudi povečanje obsega trgovine z ljudmi z namenom izkoriščanja delovne sile. Odbor regij poziva Komisijo, naj **te razlike jasneje izpostavi in ustrezno prilagodi predlagane protiukrepe** (glej točko 13 v nadaljevanju).

ODBOR REGIJ

Stališča OR o petih prednostnih nalogah sporočila

a. *Prepoznavanje in zaščita žrtev trgovine z ljudmi ter podpora tem žrtvam*

6. ugotavlja, da lokalne in regionalne oblasti pogosto sodelujejo v mehanizmih za napotitev za žrtve trgovine z ljudmi, če ta poteka v državi članici (v različnem obsegu, glede na porazdelitev pristojnosti v državah članicah). To bi moralo biti v strategiji jasneje izpostavljeno, z izrecno navedbo, da bi morali biti mehanizmi vzpostavljeni **v dogovoru s pristojnimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi v zadevni državi članici**. Sedanje besedilo: "[V te napotitvene mehanizme] bi morali biti vključeni tudi vsi relevantni javni organi in civilna družba" ni dovolj jasno;

7. v primerih, kjer so za mehanizme za napotitev pristojne lokalne in regionalne oblasti, spodbuja države članice, da je treba **na lokalni ravni zagotoviti ustrezna finančna sredstva**;

8. pozdravlja namero Komisije, da pripravi model za čezmejni mehanizem EU za napotitev. **Odbor regij bi lahko koristno sodeloval pri posvetovanjih o tem mehanizmu**, in sicer s spodbujanjem izmenjave najboljših praks, po potrebi na podlagi že delujočih mrež za sodelovanje;

9. je prepričan, da imajo lokalne in regionalne oblasti bolj kot osrednje ali nacionalne oblasti pogoje za to, da prepoznajo znake, ali je oseba žrtev trgovine z ljudmi. **Odbor regij bi zato lahko koristno sodeloval pri oblikovanju smernic za prepoznavanje žrtev in zaščito otrok**. Posebno pozornost je treba nameniti zdravstvenim sistemom, ker imajo včasih prvi stik z žrtvami;

10. meni, da lahko lokalne in regionalne oblasti aktivno in učinkovito zagotavljajo informacije o pravicah žrtev. V mestih in regijah EU je bilo izvedenih več uspešnih projektov, ki so pokazali, da je razširjanje informacij na lokalni ravni, na primer z delitvijo brošur in izvajanjem informacijskih kampanj, lahko zelo učinkovito. **Odbor regij poziva Komisijo, naj to upošteva, in želi, da bi bila lokalna perspektiva v strategiji bolj poudarjena**, na primer v ukrepu 4 prednostne naloge A.

ODBOR REGIJ

b. Okrepitev preventivnih ukrepov proti trgovini z ljudmi

11. opozarja, da Direktiva 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti njenih žrtev vsebuje določbo, da države članice sprejmejo primerne ukrepe za preprečevanje povpraševanja, ki spodbuja vse oblike izkoriščanja, povezane s trgovino z ljudmi, ter za njegovo slabitev. Pri tem bi bilo treba razmisliti o sprejetju ukrepov za kaznovanje kupovanja storitev oseb, za katere je znano, da so žrte trgovine z ljudmi. **Ob upoštevanju navedenega bi morala Komisija v okviru nadaljnjega dela jasneje izpostaviti in razširiti različne ukrepe za zmanjšanje povpraševanja, ki so na voljo**. Pri tem lahko uporabi raziskovalne, izobraževalne in informacijske programe, da se poveča seznanjenost javnosti z dejavniki, ki lahko različno prispevajo k trgovini z ljudmi. Kar zadeva boj proti izkoriščanju delovne sile, je dober primer kampanja za odgovorno kupovanje ("Buy responsibly"), ki jo izvaja mednarodna organizacija za migracije. Dodaten ukrep, ki ga izvajajo oziroma o katerem razmišljajo nekatere države članice, je prepoved nakupa spolnih storitev, med drugim da bi se osebe odvrnile od tega, da bi izkoriščali trgovino z ljudmi za namene prostitucije;

12. meni, da je sklic na "razumevanje in zmanjšanje povpraševanja" v ukrepu 1 prednostne naloge B v zvezi s kampanjo za odgovorno kupovanje ("Buy responsibly") Mednarodne organizacije za migracije (IOM) neposrečen in da bi ga bilo mogoče narobe razumeti v smislu, da bi bilo treba ženske in otroke obravnavati kot trgovsko blago, ki ga je treba kupovati odgovorno. Ker to najbrž ni bil namen, bi bilo treba besedilo spremeniti;

13. poziva Komisijo, naj jasneje razlikuje med povpraševanjem, pri katerem gre za 1) izkoriščanje delovne sile, 2) spolno izkoriščanje in 3) spolno izkoriščanje otrok. To bi bilo mogoče na primer doseči tako, da bi ukrep 1 prednostne naloge B razdelili v ločena dela in ustrezno prilagodili ukrepe za zmanjšanje povpraševanja;

14. poziva lokalne in regionalne oblasti, naj nadgradijo lastne zmogljivosti pri prepoznavanju žrtev trgovine z ljudmi in podpori zanje, da bi lahko pri zagotavljanju pomoči žrtvam prevzele še jasnejšo vlogo;

15. predlaga, naj regionalne in lokalne oblasti na terenu opozarjajo na problem trgovine z ljudmi, tako da prispevajo k ozaveščanju na lokalni ravni z informativnimi gradivi, prireditvami, izobraževanjem lokalnega prebivalstva, lokalnimi socialnimi storitvami itd. Lokalne skupine in skupine civilne družbe bi lahko sodelovale z (lokalno) policijo, lokalnimi oblastmi in drugimi udeleženiimi akterji, da se ugotovijo vzorci trgovine z ljudmi na posameznih območjih in pripravijo lokalni akcijski načrti za preprečevanje in zatiranje trgovine z ljudmi. **Komisija bi morala države članice v strategiji jasno pozvati, naj spodbujajo takšno sodelovanje**;

16. poudarja, da lokalne in regionalne pobude za spodbujanje rasti in zaposlovanja v državah izvora lahko pomagajo preprečevati trgovino z ljudmi. To je še en razlog, zakaj bi bilo treba lokalne in regionalne oblasti v strategiji Komisije izpostaviti kot pomembne akterje;

17. zahteva, da sodeluje pri oceni obstoječih pobud za preprečevanje in pri pripravi smernic za celotno EU v zvezi s prihodnjimi preventivnimi ukrepi in informativnimi kampanjami, usmerjenimi v zagotavljanje enakosti spolov;

18. spodbuja Evropsko komisijo, naj pri načrtovanju ukrepov ozaveščanja za celotno EU upošteva **ustrezno znanje številnih lokalnih oblasti in prostovoljskih organizacij** ter jih zato vključevati v delo.

ODBOR REGIJ

c. Okrepitev kazenskega pregona trgovcev z ljudmi

19. poudarja, da lokalna policija najbolj pozna lokalne razmere, zato lahko tudi veliko prispeva k odkrivanju trgovine z ljudmi in vzrokov za takšna kazniva dejanja in drugemu. Poziva države članice, naj z vidika načela subsidiarnosti preučijo možnost, da se lokalnim organom pregona omogoči dostop do zbirk podatkov in usposabljanje na področju odkrivanja takšnih kaznivih dejanj in da se jim zagotovijo ustrezne pristojnosti;

20. poziva države članice, naj na nacionalne posebne enote ne prenesejo vseh pristojnosti in pooblastil. V skladu z Direktivo 2011/36/EU o preprečevanju trgovine z ljudmi in boju proti njej ter zaščiti žrtev je treba **s kaznivimi dejanji v zvezi s trgovino z ljudmi in prepoznavanjem znakov trgovine z ljudmi vse v policijski verigi, vse do najnižjega člena, in druge predstavnike javnih organov**, saj tu nastaja stik z žrtvijo. To seveda ne bi smelo preprečevati vzporednega vzpostavljanja nacionalnih, multidisciplinarnih enot kazenskega pregona;

21. predlaga, da Komisija v ukrepu 1 prednostne naloge C o vzpostavitvi nacionalne multidisciplinarne enote kazenskega pregona za trgovino z ljudmi države članice pozove, naj poskrbijo za **udeležbo sodelavcev lokalnih in regionalnih oblasti v nacionalnih, multidisciplinarnih enotah kazenskega pregona**, ki naj bi jih oblikovali v skladu s strategijo. Poziva tudi k okrepljenemu sodelovanju med partnerji na lokalni ravni ter regionalnimi policijskimi silami v različnih državah članicah EU pri usposabljanju lokalnih policistov za preprečevanje trgovine z ljudmi in obveščanje o njej, zlasti v tistih območjih, kjer je taka trgovina pogost pojav. Koristno bi bilo, da bi lokalne in regionalne oblasti ali zastopnike njihovih interesov na nacionalni (ali regionalni) ravni aktivno vključili v posvetovanja pred oblikovanjem takšnih enot, saj bi s tem nenazadnje ustvarili tudi možnosti za komuniciranje med lokalno, regionalno in nacionalno ravni;

22. želi zato, da bi se izognili podvajanju, opozoriti na delo Stalnega odbora za operativno sodelovanje na področju notranje varnosti (COSI). Trgovina z ljudmi je ena od osmih prednostnih nalog; proti njej naj bi se države članice borile skupaj, za kar je bil pripravljen poseben postopek z jasnimi cilji, konkretnim izvajanjem in zahtevami glede nadaljnjega spremljanja⁽¹⁾. To delo je na kratko obravnavano v ukrepu 1 prednostne naloge C, iz katerega pa ni jasno razvidno, v kakšnem razmerju je strategija Komisije do dela COSI.

ODBOR REGIJ

d. *Izboljšanje usklajevanja in sodelovanja med glavnimi akterji ter skladnost politik*

23. poudarja, da je učinkovitost multidisciplinarnega pristopa, ki ga Komisija načrtuje za izvajanje strategije, v veliki meri odvisna od aktivnega sodelovanja akterjev na lokalni in regionalni ravni;

24. želi prispevati k vključevanju boja proti trgovini z ljudmi v zunanje politične dejavnosti EU. Trgovina z ljudmi je pomembna tema v okviru politike širitve in sosedske politike EU, zaradi česar bi se **Odbor lahko zavzel za to, da bi se ustrezna vprašanja obravnavala v skupnih posvetovalnih odborih** in delovnih skupinah z državami širitve oziroma v okviru skupščine ARLEM in konference CORLEAP;

25. želi kot predstavnik lokalnih in regionalnih oblasti sodelovati pri **platformi civilne družbe**, ki je predlagana v strategiji, ter pri **platformi za zasebni sektor in delodajalce**.

ODBOR REGIJ

e. *Izboljšanje ustreznih znanj in učinkovito odzivanje na nove probleme v zvezi z vsemi oblikami trgovine z ljudmi*

26. **pozdravlja predlog za nadaljnjo krepitev znanj o tistih razsežnostih** trgovine z ljudmi in v ranljivih skupinah, **ki se nanašajo na spol**. Takšna znanja bi bila za lokalne in regionalne oblasti ter njihove zaposlene zelo koristna, saj so te oblasti in njihovi zaposleni pogosto prvi, ki pridejo v stik s trgovino z ljudmi in njenimi žrtvami;

27. poziva Komisijo, **naj se glede žrtev ne osredotoča le na razsežnost, povezano s spolom, temveč naj upošteva tudi, da so na strani povpraševanja velike razlike med spoloma**. Po spolnih storitvah, ki so za ljudi, ki se ukvarjajo s trgovino z ljudmi, daleč najmočnejša gonilna sila, povprašujejo predvsem moški. To neenakost možnosti za moške in ženske je treba upoštevati pri prizadevanjih za razvoj znanj o tisti razsežnosti trgovine z ljudmi, ki je povezana s spolom.

V Bruslju, 31. januarja 2013

Predsednik
Odbora regij

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽¹⁾ Politični cikel EU za boj proti organiziranemu kriminalu in hudim oblikam mednarodnega kriminala.

Mnenje Odbora regij – Krepitev državljanstva EU: spodbujanje volilne pravice državljanov EU

(2013/C 62/06)

ODBOR REGIJ

- poudarja pomen udeležbe državljanov EU v demokratičnem življenju Evropske unije, predvsem v državi, kjer prebivajo. Državljanstvo EU z vključevanjem državljanov v proces evropskega povezovanja in njihovo udeležbo v političnem življenju v državi prebivališča prispeva k izgradnji evropske demokracije;
- opozarja, da občutek pripadnosti pomembno prispeva k temu, da državljani konkretno dojemajo Evropsko unijo. Zato je treba ta občutek krepiti, povečati ozaveščenost državljanov in si stalno prizadevati, da se z ukrepi in instrumenti, ki so nam na voljo, Evropska unija približa državljanom;
- opozarja na osrednjo vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri stalnem spodbujanju in krepitvi ozaveščenosti o evropskem državljanstvu in pravicah, ki iz njega izhajajo. To je namreč raven oblasti, ki je najbližje državljanom EU in ki lahko najbolj prispeva k razvoju participativne demokracije ter boljšemu razumevanju prednosti evropskega povezovanja;
- poudarja, da je pomembno pred evropskimi volitvami leta 2014 vse državljane EU bolje seznaniti z njihovimi pravicami in volilno pravico, ki jih imajo v državi članici, kjer prebivajo, in jim olajšati uveljavljanje teh pravic;
- države članice poziva, da ob upoštevanju načela subsidiarnosti državljanom EU pri uveljavljanju volilne pravice, ki izhaja iz evropskega državljanstva, omogočijo udeležbo ne samo na občinskih volitvah, ampak tudi na regionalnih;
- državam članicam predlaga, da ob ustreznem upoštevanju načela subsidiarnosti razmislijo o ukrepih, ki bi omogočili, da se lokalne in regionalne volitve časovno uskladijo z evropskimi volitvami; meni, da bi tako lahko prispevali k večji ozaveščenosti državljanov EU glede učinka evropskih, regionalnih in lokalnih volitev v njihovem vsakdanjem življenju.

Poročevalec

György GÉMESI (HU/EPP), župan mesta Gödöllő

Referenčni dokument**Mnenje Odbora regij – Krepitev državljanstva EU: spodbujanje volilne pravice državljanov EU****I. POLITIČNA PRIPOROČILA****ODBOR REGIJ****Evropsko državljanstvo in volilna pravica**

1. se zavezuje, da bo spodbujal izoblikovanje območja svobode, varnosti in pravice, pa tudi evropsko državljanstvo;

2. pozdravlja, da je bilo leto 2013 razglašeno za evropsko leto državljanov. Evropsko državljanstvo bo imelo osrednjo vlogo v okviru tega evropskega leta, ki bo resnična priložnost zlasti za okrepitev prizadevanj za spodbujanje udeležbe na volitvah na različnih ravneh v sodelovanju z zadevnimi lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter nacionalnimi organi, pa tudi z glavnimi akterji v političnem življenju držav članic in njihovimi državljani;

3. se strinja s stališčem, da sta 20. obletnica evropskega državljanstva, uvedenega z Maastrichtsko pogodbo, in evropsko leto državljanov 2013 prava priložnost za to, da se poveča ozaveščenost javnosti o pravicah in dolžnostih, ki izhajajo iz evropskega državljanstva, ter da se spodbuja polno uveljavljanje in krepitev pravic državljanov, zlasti njihove volilne pravice;

4. meni, da je pomembno prispevati h krepitvi evropskega državljanstva in pravic državljanov, spodbujanju in neomejenemu uveljavljanju pravice državljanov EU, da volijo in so voljeni, predvidene v Lizbonski pogodbi, ter spodbujanju volilne udeležbe z zagotavljanjem in izvajanjem pravic, povezanih z državljanstvom EU;

5. opozarja, da instrument evropske državljske pobude, ki ga uvaja Lizbonska pogodba, ustvarja novo pravico do demokratične udeležbe na ravni EU, kar naj bi pomembno prispevalo k okrepitvi evropskega državljanstva; zato Evropsko komisijo poziva, naj sprejme vse potrebne ukrepe za spodbujanje uporabe tega instrumenta;

6. poudarja pomen udeležbe državljanov EU v demokratičnem življenju Evropske unije, predvsem v državi, kjer prebivajo. Državljanstvo EU z vključevanjem državljanov v proces evropskega povezovanja in njihovo udeležbo v političnem življenju v državi prebivališča prispeva k izgradnji evropske demokracije ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

7. opozarja, da občutek pripadnosti pomembno prispeva k temu, da državljani konkretno dojemajo Evropsko unijo. Zato je treba ta občutek krepiti, povečati ozaveščenost državljanov in si stalno prizadevati, da se z ukrepi in instrumenti, ki so nam na voljo, Evropska unija približa državljanom;

8. poudarja, da je za spodbujanje državljanstva EU potrebno sodelovanje z Evropsko komisijo, Evropskim parlamentom ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi iz vseh držav članic;

9. znova poudarja, da je v svetu z vse večjo mobilnostjo dejansko izoblikovanje območja svobode, varnosti in pravice, ki deluje v interesu državljanov, izjemnega pomena ⁽²⁾ in da je pravica do prostega gibanja v tem območju eden od ključnih vidikov državljanstva EU;

10. poudarja, da imajo vsi državljani EU pravico voliti in biti voljeni na občinskih volitvah in na volitvah v Evropski parlament v državi članici, kjer prebivajo, pod enakimi pogoji kot državljani te države ⁽³⁾;

11. poudarja, da kljub temu, da so bile različne nacionalne zakonodaje usklajene z evropskima direktivama, še vedno obstajajo številne ovire, ki preprečujejo polno uveljavljanje volilne pravice v vsakdanjem življenju ⁽⁴⁾. To je izpostavljeno tudi v poročilih o izvajanju direktiv 94/80/ES in 93/109/ES, ki ju je objavila Evropska komisija ⁽⁵⁾;

12. pozdravlja ukrepe, ki jih je sprejela Evropska komisija za odpravo ovir pri uresničevanju pravic, ki izhajajo iz državljanstva EU; v tem okviru izraža obžalovanje, da zaradi zakonodaje v posameznih državah članicah, ki odreka volilno pravico državljanom, ki ne prebivajo ali niso prebivali v državi, katere državljani so, nekateri državljani EU ne morejo polno uveljaviti svojih pravic kot državljani; Komisijo poziva, naj sprejme ukrepe za spodbujanje držav članic EU, da to temeljno demokratično pravico zagotovijo vsem državljanom EU;

⁽²⁾ CdR 201/2009.

⁽³⁾ Člena 39 in 40 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (2010/C 83/02) ter člen 20(2)(b) in člen 22 Pogodbe o delovanju Evropske unije.

⁽⁴⁾ Direktiva 94/80/ES in Direktiva 93/109/ES.

⁽⁵⁾ COM(2012) 99 final in COM (2010) 605 final.

13. podpira pripravo poročila, ki ga bo Evropska komisija objavila leta 2013 v okviru evropskega leta državljanov in v katerem bo predstavila napredek, dosežen po objavi poročila o evropskem državljanstvu leta 2010, ter predvidela nove ukrepe, in ponuja svoje sodelovanje pri pripravi poročila;

14. opozarja na osrednjo vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri stalnem spodbujanju in krepitvi ozaveščenosti o evropskem državljanstvu in pravicah, ki iz njega izhajajo. To je namreč raven oblasti, ki je najbližje državljanom EU in ki lahko najbolj prispeva k razvoju participativne demokracije ter boljšemu razumevanju prednosti evropskega povezovanja. Hkrati pa so potrebne posebne dejavnosti obveščanja in usposabljanja;

15. znova poudarja, da morata lokalna in regionalna demokracija zagotavljati potrebno trdno podlago za razvoj močne in trajne demokracije na različnih ravneh, zato je bistvenega pomena, da se lokalnih in regionalnih volitev udeleži veliko število državljanov in da se uveljavlja njihova volilna pravica; bistveno je tudi, da lokalne in regionalne oblasti v okviru svojih pristojnosti spodbujajo izobraževanje o demokraciji in državljsko vzgojo, ki temeljita na vsakodnevnih dejanskih izkušnjah državljanov na področju demokratičnih procesov in kulture demokratičnega upravljanja;

16. spodbuja udeležbo državljanov EU v lokalnem in političnem življenju ter uveljavljanje njihove volilne pravice ob spoštovanju njihove svobodne odločitve, da se lokalnih in evropskih volitev v državi, kjer prebivajo, udeležijo ali ne; meni, da je treba v čezmejnih primerih državljanke EU ustrezno seznaniti s pravicami, ki jih imajo v državi, kjer prebivajo, da bi lahko na podlagi tega sprejeli premišljeno odločitev;

17. odobrava, da je tudi v stockholmskem programu ⁽⁶⁾ prednost namenjena uveljavljanju temeljne pravice prostega gibanja oseb in v tem okviru spodbujanju in krepitvi volilne pravice državljanov, pa tudi povečanju volilne udeležbe; se strinja, da ni dovolj pravico določiti, ampak je treba upravičencem tudi omogočiti, da to pravico zlahka uveljavijo; Odbor regij hkrati v okviru svojih političnih prednostnih nalog, določenih za leto 2012, "ostaja zavezan, da bo prispeval k polni izpolnitvi ciljev stockholmskega programa in akcijskega načrta" ⁽⁷⁾;

18. pozdravlja pripravljenost Evropske komisije, da skupaj z Odborom regij, lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter njihovimi združenji oblikuje neformalno platformo za spodbujanje neposrednega dialoga o konkretnem uveljavljanju volilne pravice, pri čemer je cilj tega pristopa olajšati in spodbujati razpravo in dialog v zvezi z evropskim državljanstvom, opredeliti pomembna vprašanja in težave ter spodbujati izmenjavo izkušenj in najboljših praks;

19. poudarja, da so v programu Odbora regij za leto 2013 ⁽⁸⁾ predvidene številne dejavnosti za povečanje ozaveščenosti o volilni pravici državljanov EU in spodbujanje uveljavljanja te pravice;

20. opozarja, da bo Odbor regij v evropskem letu državljanov 2013 v tesnem sodelovanju z drugimi institucijami EU, predvsem z Evropsko komisijo, organiziral vrsto dejavnosti, in sicer: razširjanje informacij, predstavitev in obiske članov OR v šolah in visokošolskih ustanovah, organizacijo delavnic, javnih razprav in srečanj v mestnih hišah ter medijske dogodke z udeležbo lokalnih novinarjev, ki bodo posvečeni pravici do prostega gibanja, volilni pravici ter vlogi lokalnih in regionalnih oblasti, zagotavljanje informacije o omenjenih dejavnostih po spletu pa tudi dokumentov o potnem listu Odbora regij za državljanke EU v vseh uradnih jezikih, ter predstavitev najboljših praks na področju decentraliziranega komuniciranja o EU v okviru letne konference EuroPCOM.

ODBO REGIJ

Lokalne volitve in volitve v Evropski parlament

21. poudarja, da je iz poročila Evropske komisije ⁽⁹⁾ razvidno, da je volilna udeležba volivcev, ki niso državljani države članice, na ozemlju katere prebivajo, v povprečju večja na občinskih kot na evropskih volitvah ⁽¹⁰⁾. To je pomembna ugotovitev, ki bi jo bilo treba bolj znanstveno raziskati, v vsakem primeru pa je iz tega razvidno, da so lokalna vprašanja pomembna in državljanke spodbujajo k udeležbi. Treba je ohraniti ta zagon in poskušati ugotoviti, kateri vidiki bi prav tako lahko spodbudili ljudi k udeležbi pri obravnavi političnih vprašanj EU in na evropskih volitvah;

22. poudarja, da je izziv še vedno povečanje volilne udeležbe državljanov EU z volilno pravico na občinskih volitvah in polno uveljavljanje njihovih pravic;

23. meni, da bo lahko k razumevanju državljanov, zakaj je udeležba tudi v njihovem interesu, bistveno prispevalo izvajanje projektov, namenjenih različnim starostnim skupinam, da se simulacijo volitev, izmenjavo izkušenj, uporabo različnih virov informacij in poudarjanjem pomena odločitev, ki se glede vsakodnevnega življenja državljanov v posameznem mestu ali na posameznem območju sprejemajo na lokalni ravni in na ravni EU, poveča ozaveščenost državljanov glede udeležbe na lokalnih in evropskih volitvah, spodbudi njihov občutek pripadnosti skupnosti in se jih seznaniti s prednostmi, ki jih lahko prinese udeležba na volitvah;

24. poudarja, da bodo potrebna dodatna prizadevanja na vseh stopnjah upravljanja na več ravneh, da se poveča udeležba in število državljanov, vpisanih v volilni imenik; meni, da je treba podpreti prizadevanja za odpravo pomanjkanja informacij o volilni pravici in volilnih postopkih, težav pri vpisu in jezikovnih ovir;

⁽⁶⁾ Dokument Sveta št. 17024/09, ki ga je sprejel Evropski svet 10. in 11. decembra 2009.

⁽⁷⁾ CDr 361/2011 fin.

⁽⁸⁾ R/CdR 1030/2012, točka 7.

⁽⁹⁾ COM (2012) 99 final.

⁽¹⁰⁾ Razen v nekaterih glavnih mestih (Atene, Budimpešta, København in Riga) na zadnjih volitvah.

25. predlaga, da se poenostavijo upravni postopki, in poziva države članice k uvedbi ustreznih elektronskih storitev, ki državljanom EU omogočajo uveljavljanje volilne pravice, zlasti glede vpisa v volilni imenik, in podpira izmenjavo dobrih praks v ta namen;

26. podpira stališče in pristop Evropske komisije, da se omogoči samodejni vpis v volilni imenik ob prijavi prebivališča, in poudarja, da bi z upravnega vidika lažji vpis v volilni imenik prispeval k bolj učinkovitemu vključevanju, med drugim pa tudi k temu, da državljani aktivno uveljavljajo svojo volilno pravico;

27. države članice poziva, naj prispevajo k izmenjavi in razširjanju izkušenj v sodelovanju z lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter s pripravo poročil in analiz razmer, da se preveri učinkovitost prenosa in izvajanja zakonodaje EU, ki jih je treba državljanom zagotoviti prek ustreznih sistemov obveščanja in oglaševanja;

28. meni, da je na podlagi načela upravljanja na več ravneh bistveno v državah članicah zagotoviti učinkovito sodelovanje na različnih ravneh upravljanja, da se poišče pravna rešitev za težave, ki bi morda nastale zaradi uporabe nacionalnih predpisov glede pogojev uveljavljanja volilne pravice, in da se upoštevajo tehnična priporočila;

29. države članice poziva, naj odpravijo tudi ovire pri uveljavljanju pravice biti voljen in državljanom EU, ki niso državljani države članice, v kateri prebivajo, omogočijo, da kandidirajo na volitvah in se politično udeležujejo;

30. državam članicam priporoča, naj vzpostavijo kontaktne točke, da se spodbudita zbiranje in redno ocenjevanje podatkov o udeležbi evropskih državljanov, ki niso državljani države članice, v kateri prebivajo, in ki so kandidirali ali bili izvoljeni, kar bi tudi olajšalo izmenjavo izkušenj med državami članicami in institucijami EU;

31. glede volitev v Evropski parlament poudarja, da z evropsko direktivo vzpostavljeni mehanizem za preprečevanje dvojne volilne pravice in dvojne kandidature še vedno ne zadoštuje; zato podpira Evropsko komisijo pri njeni nameri, da pripravi nov predlog za bolj učinkovito obravnavo tega problema, hkrati pa zagotovi, da ta zakonodaja ne bo povzročila novih upravnih ovir pri uveljavljanju pravice državljanov EU, da kandidirajo na volitvah v Evropski parlament v državi, kjer prebivajo;

32. poudarja, da je pomembno pred evropskimi volitvami leta 2014 vse državljane EU bolje seznaniti z njihovimi

pravicami in volilno pravico, ki jih imajo v državi članici, kjer prebivajo, in jim olajšati uveljavljanje teh pravic;

33. meni, da so evropske politične stranke ključni elementi za krepitev evropske politične zavesti in izražanje politične volje državljanov ter morajo biti most med nacionalno in evropsko politiko; izražajo stališča državljanov in omogočajo odprte razprave o evropskih vprašanjih ob podpori sodelovanja med različnimi ravni v sistemu upravljanja Evropske unije na več ravneh; zato evropske politične stranke spodbuja k intenzivnejšemu delovanju in razvoju novih sredstev za oblikovanje politične zavesti, tako da, na primer, za najpomembnejše evropske funkcije na evropskih volitvah imenujejo najboljše kandidate ali pa pripravijo nadnacionalne liste za volitve v Evropski parlament.

ODBOR REGIJ

Finančni programi EU v podporo evropskemu državljanstvu

34. meni, da je treba v okviru konferenc, seminarjev, usposabljanj, izmenjav dobrih praks in sodelovanja povečati ozaveščenost državljanov EU glede njihovega pravnega položaja ⁽¹⁾, jih bolje seznaniti z njihovimi pravicami in dolžnostmi, ki izhajajo iz evropskega državljanstva, podpreti možnosti, ki jih zagotavljajo evropski projekti in skladi, namenjeni širjenju informacij, ter posebno pozornost nameniti programoma *Temeljne pravice in državljanstvo* ter *Evropa za državljane*; lokalne in regionalne oblasti spodbuja k dejavnemu sodelovanju pri čezmejnih projektih in projektih pobratenih mest;

35. meni, da so evropski programi v podporo državljanstvu EU tisti, ki so v celoti namenjeni za podporo dejavnosti v državah članicah na področju krepitev ozaveščenosti o izvajanju evropskega prava in evropskih politik ter spodbujanja njihovega izvajanja, za spodbujanje čezmejnega sodelovanja in krepitev znanja na različnih področjih ukrepanja;

36. ponovno izpostavlja priložnost, da se ob podpori različnih oblik teritorialnega sodelovanja izvedejo projekti in ukrepi za uresničitev evropskega državljanstva ter prispeva k zmanjšanju upravnih obremenitev in ovir;

37. poudarja, da bi bilo treba sprejeti enostavnejši in učinkovitejši pristop na področju financiranja programov, povezanih z državljanstvom EU, bolje opredeliti prednostne naloge v skladu s političnimi prednostnimi nalogami in pozornost nameniti širjenju rezultatov projektov, da se poveča njihova prepoznavnost; meni, da je treba za doseg strateških in političnih ciljev podpreti usposabljanje in ozaveščanje, okrepiti mreže in olajšati čezmejno sodelovanje; poleg tega poudarja, da je treba programe na področju evropskega državljanstva narediti čim bolj privlačne z bolj učinkovitim oglaševanjem in predstavitvami v državah članicah.

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

ODBOR REGIJ

Vloga izobraževanja in mladih v aktivnem evropskem državljanstvu

38. poudarja, da je treba v okviru krepitve dejavnosti ozaveščanja in uporabe evropskih projektov večjo pozornost nameniti tudi mladim, k čemur je treba pritegniti tudi šole in visokošolske ustanove. Odbor regij je v mnenju na lastno pobudo poseben poudarek namenil spodbujanju aktivnega državljanstva mladih z izobraževanjem ⁽¹²⁾;

39. opozarja na bistveno vlogo izobraževalne politike pri seznanjanju evropskih državljanov, zlasti mladih, s konceptom evropskega državljanstva in pravic, povezanih z njim, in izpostavlja, da bi moral biti prispevek te politike k spodbujanju večjezičnosti ter mobilnosti študentov in učiteljev še bistveno večji;

40. meni, da je pomembno, da so mladi dobro obveščeni, da bodo lahko postali odgovorni državljani in volivci, še pomembneje pa je, da se jim pojasni, kaj pomenijo volitve in kakšen pomen ima oddan glas na volitvah;

41. opozarja na obsežne izkušnje Sveta Evrope na področju izobraževanja za spodbujanje razvoja mrež ter priporoča sodelovanje in izmenjavo izkušenj, tudi na podlagi dela Sveta Evrope na tem področju;

42. je prepričan, da se lahko z informacijskimi kampanjami izboljša poznavanje pravic, ki izhajajo iz evropskega državljanstva, in poveča stopnja udeležbe evropskih državljanov na volitvah ter da ima partnersko sodelovanje s šolami in visokošolskimi ustanovami ter drugimi izvajalci usposabljanja pomembno vlogo v tem okviru; ugotavlja, da dijaki in študenti v okviru programov izmenjav pogosto obiskujejo pouk v srednjih šolah in predavanja na univerzah drugih držav Unije, zato bi lahko v tem okviru spodbudili uveljavljanje njihove volilne pravice.

ODBOR REGIJ

Predlogi za povečanje volilne udeležbe

43. poudarja, da izkušnje kažejo, da je lahko volilna udeležba večja, če so parlamentarne, lokalne in regionalne volitve organizirane istočasno ⁽¹³⁾;

44. ponovno poudarja, da Odbor regij na podlagi mnenja, ki obravnava akcijski načrt za izvajanje stockholmskega programa ⁽¹⁴⁾, vse zadevne akterje poziva, naj preučijo možnosti za povečanje udeležbe državljanov EU na volitvah, organiziranih v državi, kjer prebivajo;

45. glede na to, da v veljavni evropski zakonodaji, zlasti kar zadeva predpise, ki urejajo udeležbo na lokalnih in evropskih volitvah, ni predvidena popolna uskladitev volilnih sistemov držav članic, države članice poziva, da ob upoštevanju načela

subsidiarnosti državljanom EU pri uveljavljanju volilne pravice, ki izhaja iz evropskega državljanstva, omogočijo udeležbo ne samo na občinskih volitvah, ampak tudi na regionalnih;

46. izraža namero, da bo aktivno podprl razvoj evropske državljske pobude *Let me vote* (pustite mi glasovati);

47. državam članicam predlaga, da ob ustreznem upoštevanju načela subsidiarnosti razmislijo o ukrepih, ki bi omogočili, da se lokalne in regionalne volitve časovno uskladijo z evropskimi volitvami; meni, da bi tako lahko prispevali k večji ozaveščenosti državljanov EU glede učinka evropskih, regionalnih in lokalnih volitev v njihovem vsakdanjem življenju;

48. priznava raznolikost struktur, značilnih za lokalne in regionalne oblasti v različnih državah članicah, in dejstvo, da so te strukture odraz različnih pravnih in upravnih tradicij;

49. se strinja z Evropskim parlamentom, da bi bilo treba volitve v Evropski parlament namesto junija organizirati maja, in meni, da bi to lahko pozitivno vplivalo na volilno udeležbo;

50. meni, da je bistveno povečati ozaveščenost evropskih državljanov glede volilnih postopkov ter njihovo zanimanje in motivacijo v zvezi s tem, in državam članicam predlaga, da ob upoštevanju načela subsidiarnosti in v okviru prizadevanj za večjo volilno udeležbo dolgoročno preučijo možnost, da se zagotovi večja dostopnost volitev, na primer z uporabo predčasnega glasovanja, elektronskih volitev ali mobilnih volišč. Pri tem je treba spoštovati tudi določbe Konvencije ZN o pravicah invalidov, v skladu s katerimi morajo imeti invalidi popoln in neoviran dostop do volitev;

51. ugotavlja, da so kljub ciljnim ukrepom za seznanjanje državljanov EU z njihovo volilno pravico opazne velike razlike v stopnji udeležbe na volitvah. Odbor zato priporoča spodbujanje in poglobitev izmenjave izkušenj o uveljavljenih dobrih praksah lokalnih in regionalnih oblasti na tem področju, da se spodbudi uveljavljanje volilne pravice;

52. meni, da bosta povezava koncepta evropskega državljanstva ter lokalnih in regionalnih vidikov ter usmerjanje pozornosti državljanov na pomen vloge lokalnih in regionalnih oblasti v evropskem procesu odločanja prispevala k njihovi udeležbi na volitvah;

53. v skladu z mnenjem o poročilu o državljanstvu iz leta 2010 opozarja, da je treba okrepiti tudi politične pravice državljanov tretjih držav. V mnogih državah članicah EU imajo ti državljani pravico voliti in biti voljen na lokalnih in regionalnih volitvah, kar najverjetneje poveča interes vseh tujih državljanov za volitve, to pa pomeni tudi večje povpraševanje po informativnem gradivu v različnih jezikih;

⁽¹²⁾ CdR 173/2007.

⁽¹³⁾ Na primer v Berlinu, ki je tudi ena od nemških dežel, v Rimu leta 2008, v Koblenzu leta 2009, v Združenem kraljestvu leta 2010.

⁽¹⁴⁾ CdR 170/2010.

54. priporoča prizadevanja za vzpostavitev širokega sodelovanja med evropskimi institucijami, njihovimi predstavniki, centri Europe Direct, lokalnimi in regionalnimi oblastmi, organizacijami civilne družbe ter ekonomsko-socialnimi partnerji, da vsi državljani EU volilne starosti pridobijo odgovorno znanje o svojih pravicah in možnostih njihovega uveljavljanja;

55. poudarja, da je pomembno v kampanjah ozaveščanja ter informacijskih in izobraževalnih kampanjah, ki jih v okviru evropskega leta državljanov skupaj pripravljajo lokalne in regionalne oblasti, vladni organi, organizacije civilne družbe in

mediji, uporabljati preprosto besedišče, ki ga državljani razumejo; splošni javnosti namenjene publikacije in dokumenti bi morali biti dostopni v vseh uradnih jezikih EU;

56. meni, da je bistveno okrepiti sodelovanje med evropskimi institucijami, državami članicami ter lokalnimi in regionalnimi oblastmi na eni ter z mediji na drugi strani. Odbor regij bi lahko objavil natečaj za izbor najboljših in državljanom najprijaznejših člankov ter medijskih poročil o volitvah, uveljavljanju volilne pravice in različnih fazah volilnega procesa.

V Bruslju, 31. januarja 2013

Predsednik

Odbora regij

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mnenje Odbora regij – Ustvarjanje večjih sinergij med proračunom EU ter nacionalnimi in podnacionalnimi proračuni

(2013/C 62/07)

ODBOR REGIJ

- poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti odgovorne za precejšen delež javnih izdatkov v Evropi, da so javne naložbe na podnacionalni ravni pretežno usmerjene v številne ključne prednostne panoge, ki so odločilne za uspeh strategije Evropa 2020, zato poziva k temu, da se nameni večja politična pozornost ustvarjanju sinergij med proračunom EU, proračuni držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti;
- ugotavlja, da morata biti proračun EU in Evropska investicijska banka kljub razmeroma majhnemu obsegu glavni vzvod pri spodbujanju naložb po vsej EU;
- pozdravlja sedanje razprave na evropski ravni o tem, kako sedanjo ekonomsko in monetarno unijo dopolniti z uvedbo celostnega proračunskega okvira za EU, in meni, da je zaradi velike soodvisnosti in medsebojnih vplivov med gospodarstvi držav članic euroobmočja in njihovimi proračunskimi politikami treba nujno razviti fiskalno zmogljivost, ki bi omogočala lažje prilagajanje na gospodarske pretese;
- vendar hkrati izraža zaskrbljenost, ker je v teh razpravah zaznati težnje k večji centralizaciji pristojnosti in odločanja brez dejanskega vključevanja podnacionalnih oblasti, in ugotavlja, da resnična fiskalna unija ni možna brez opredelitve pravic in odgovornosti različnih ravni upravljanja (fiskalni federalizem), jasnejše povezave med političnim usklajevanjem in proračunskimi odločitvami ter ambiciozne vizije o tem, kako z ustreznimi mehanizmi usklajevanja okrepiti navpične sinergije med proračunom EU ter nacionalnimi in lokalnimi/regionalnimi proračuni;
- pozdravlja dejstvo, da je v poročilu Evropske komisije o javnih financah v EMU za leto 2012 prvič posebno poglavje o fiskalni decentralizaciji v EU, ter Komisijo poziva, naj v prihodnje letne izdaje tega poročila vključi takšno poglavje o stanju javnih financ na podnacionalni ravni;
- poziva Evropsko komisijo, naj razmisli o prednostih in praktičnih vidikih (ter možnih upravnih izzivih/stroških) večje uskladitve proračunskih ciklov v EU ter spodbujanja uporabe srednjeročnih proračunskih okvirov (MTBF) na podnacionalni ravni;
- poziva Evropsko komisijo, naj objavi zeleno knjigo, v kateri bo obravnavala navedena vprašanja.

Poročevalec

Rhodri Glyn THOMAS (UK/EA), član nacionalne skupščine Walesa

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Uvod

1. poudarja, da so lokalne in regionalne oblasti odgovorne za precejšen delež javnih izdatkov v Evropi, saj so leta 2011 izdatki podnacionalne ravni znašali 16,7 % BDP in 34 % vseh javnih izdatkov v Evropi (11,9 % (272,2 milijarde EUR) oz. 24,3 % so znašali samo izdatki javnega sektorja na lokalni ravni) ter približno dve tretjini neposrednih naložb v Evropi v letu 2011 ⁽¹⁾;

2. ugotavlja, da so javne naložbe na podnacionalni ravni pretežno usmerjene v številne ključne prednostne panoge, ki so odločilne za uspeh strategije Evropa 2020, kot so gospodarstvo, izobraževanje, okolje, stanovanja in komunala, kar pomeni, da bodo varčevalni ukrepi (26 % v Združenem kraljestvu, več kot 30 % v Španiji) vplivali na doseganje ciljev iz te strategije (v Walesu na primer so se sredstva za kapitalske naložbe zmanjšala za 42 %);

3. zato poziva k temu, da se nameni večja politična pozornost ustvarjanju sinergij med proračunom EU, proračuni držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti, ki so usmerjeni v uresničevanje dogovorjenih prednostnih nalog EU, predvsem strategije Evropa 2020. Pri tem ponavlja ugotovitve iz študije Evropskega parlamenta iz leta 2010, da je "v splošnem [...] sinergije med strateškimi cilji politik EU in proračunskimi politikami zelo malo" in da "nacionalni proračuni le redko navajajo prispevke k doseganju ciljev lizbonske strategije [strategije Evropa 2020] ali drugih strategij EU" ⁽²⁾;

4. poudarja, da sta zaradi mnogih varčevalnih ukrepov na ravni držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti, ki jih narekuje sedanja kriza, in ker ti ukrepi močno omejujejo javne izdatke, boljši "učinkovitost in uspešnost" pomemben politični cilj;

5. pozdravlja, da je v sklepih Evropskega sveta poudarjeno, da je treba v preventivnem delu Pakta za stabilnost in rast izkoristiti "možnosti, ki jih ponuja obstoječi fiskalni okvir EU, da se uravnotežijo produktivne potrebe po javnih naložbah in cilji na področju fiskalne discipline". Ta cilj je še toliko bolj aktualen, če upoštevamo nedavne ugotovitve Mednarodnega denarnega sklada, da so bili tako imenovani fiskalni multiplikatorji, ki merijo učinek proračunske konsolidacije na rast, občutno večji, kot pa so analitiki pričakovali v času dolžniške

krize. Odbor zato pričakuje, da bo Komisija v napovedanem sporočilu o kakovosti javne porabe to vprašanje še dodatno obravnavala, med drugim tudi vprašanje ločitve *tekoče porabe* in *naložb* pri izračunu proračunskega primanjkljaja, da javne naložbe, ki imajo dolgoročno pozitiven učinek, ne bi štele za negativne;

6. poudarja, da razprave o sinergijah nikakor ne smejo biti izgovor za zmanjšanje predlaganih sredstev za večletni finančni okvir ali za "ponovno nacionalizacijo" financiranja elementov proračuna EU (npr. strukturnih skladov v t. i. "bogatejših" državah članicah) ali upravičevanje makroekonomske pogojenosti.

ODBOR REGIJ

Sinergije med proračunom EU ter lokalnimi in regionalnimi proračuni

7. ponavlja, da proračun EU pomeni le majhen delež (približno 2 %) vseh javnih izdatkov v EU in da ne zadošča za izvedbo v prihodnost usmerjenih neposrednih naložb v vrednosti 1 800 milijard EUR, ki so potrebne v skladu z vodilnimi pobudami iz strategije Evropa 2020 (kot je zapisano v poročilu Evropskega parlamenta o predlogih za večletni finančni okvir). Zato je treba za doseg splošnih ciljev iz strategije Evropa 2020 učinkovito mobilizirati javno in zasebno financiranje na nacionalni in podnacionalni ravni, vključno s financiranjem s posojili in spodbujanjem javno-zasebnih partnerstev;

8. ugotavlja, da morata biti proračun EU in Evropska investicijska banka kljub razmeroma majhnemu obsegu glavni vzvod pri spodbujanju naložb po vsej EU, predvsem (čeprav ne izključno) prek skladov skupnega strateškega okvira, ki se uporabljajo in izvajajo na lokalni in regionalni ravni (v mnogih primerih je to naloga lokalnih in regionalnih oblasti) ter imajo pomemben multiplikacijski učinek na gospodarstvo;

9. poudarja, da so sredstva EU, predvsem iz skladov skupnega strateškega okvira, med gospodarsko krizo pomenila stabilno in varno financiranje za lokalne in regionalne oblasti, ki je bilo v mnogih primerih tam, kjer so bili lokalni, regionalni in nacionalni proračuni močno okrnjeni, edini razpoložljivi vir denarja za podporo javnih naložb in ključnih pobud, sredstva Evropske investicijske banke pa so pomagala pokriti velik izpad dolžniškega financiranja, ki je bil posledica finančne krize. Opozarja, da bi predlagana makroekonomska pogojenost lahko negativno vplivala na doseganje financiranja s sredstvi skupnega strateškega okvira kot stabilnega vira;

⁽¹⁾ Dexia Crédit local in CEMR (Svet evropskih občin in regij) (2012): Subnational public finance in the European Union, July 2012 (*Javne finance na podnacionalni ravni v Evropski uniji*, julij 2012).

⁽²⁾ Evropski parlament (2010): Ustvarjanje večje sinergije med evropskim in nacionalnimi proračuni (pripravil Deloitte Consulting na prošnjo odbora za proračun). Citat str. 2, Povzetek.

10. poudarja, da imajo tovrstne naložbe učinek vzvoda in multiplikacijski učinek, saj neposredno in posredno koristijo lokalnemu in širšemu gospodarstvu;

— po ocenah Evropske komisije je EU v programskem obdobju 2000–2006 s strukturnimi skladi v povprečju ustvarila učinek vzvoda v višini 2,1 EUR na vsak izplačani euro;

— za obdobje 2014–2020 je Evropska komisija določila cilj, da se z vsakim eurom, izplačanim v okviru kohezijske politike, ustvari 4,2 EUR;

— po ocenah GD za regionalno politiko bo multiplikacijski učinek v obliki povečanja BDP v obdobju 2007–2013 znašal 1 % v Španiji, 3 % na Poljskem, Slovaškem in v Romuniji ter več kot 5 % v baltskih državah;

— po drugih ocenah naj bi se BDP v obdobju 1999–2010 povečal za približno 8,5 % na Irskem in 19,6 % v Španiji, čeprav bo treba te številke zaradi krize popraviti navzdol; Opozoriti je treba tudi, da se pojavljajo težave pri metodologiji izračunavanja multiplikacijskega učinka;

11. znova poudarja, da skladi skupnega strateškega okvira niso samo finančni, temveč tudi "politični" vzvod, saj se strateške prednostne naloge lokalne in regionalne ravni uskladijo s prednostnimi nalogami na ravni EU, poleg tega pa prinašajo dodatne koristi, kot je krepitev partnerstva in nadnacionalno sodelovanje, o čemer priča vrsta primerov dobre prakse po vsej Evropi; poudarja tudi pomen pomoči, ki jo Evropska investicijska banka zagotavlja z različnimi finančnimi instrumenti za posojila pri vzpostavljanju zmogljivosti na lokalni in regionalni ravni za upravljanje in izvajanje novih ter inovativnih programov;

12. se kljub temu zaveda, da nizke stopnje črpanja sredstev v nekaterih delih Evrope kažejo na "ozka grla" pri izvajanju Kohezijskega in strukturnih skladov v praksi. Predvsem opozarja na slabosti v zvezi z upravnimi ureditvami, zmogljivostjo in zakonodajnimi okviri v nekaterih nacionalnih in podnacionalnih organih, ki so bile ugotovljene z nedavno študijo OECD⁽³⁾, ter opozarja na nujnost ukrepanja, da se te slabosti odpravijo;

13. pozdravlja prizadevanja Evropske komisije za racionalizacijo in poenostavitev pravil za upravljanje, izvajanje in poročanje o projektih, ki se financirajo s sredstvi skupnega strateškega okvira; ta prizadevanja bi morala izboljšati stopnje črpanja. Priznava, da je treba najti ravnovesje med učinkovitim nadzorom in zadostno prožnostjo, da se odpravi nepotrebno regulativno breme, zato podpira usmeritev k nadzoru, ki bolj temelji na tveganju;

⁽³⁾ Regulatory Capacities at Sub-National Level for the Implementation of Public Investment Strategies related to the Absorption of EU Structural Funds (Regulativne zmogljivosti na podnacionalni ravni za izvajanje strategij javnih naložb v povezavi s črpanjem strukturnih skladov EU); Allio-Rodrigo Consulting za OECD, junij 2012.

14. obžaluje, da breme predhodnega financiranja naložb še vedno nosijo nacionalni ali regionalni organi, ki imajo status organa upravljanja evropskih programov. To je zaradi sedanjih omejitev na finančnih trgih huda finančna obremenitev. Z uveljavitvijo načela predhodnega financiranja naložb bi EU zapravlila enkratno priložnost za vbrizgavanje finančnih sredstev neposredno za spodbujanje gospodarstva in strukturnih sprememb; večja predplačila bi omogočila pravočasno financiranje, ki je potrebno za začetek izplačevanja povračil;

15. meni, da je večletni finančni okvir z manjšim proračunom, kot ga predlaga Evropska komisija za obdobje 2014–2020, nesprejemljiv, saj bi oslabil Evropsko unijo v času, ko jo je najbolj treba okrepiti;

16. poziva k večji preglednosti proračunskih postopkov na lokalni in regionalni ravni, da se izrecno prepozna prispevek skladov skupnega strateškega okvira k naložbenim strategijam regij ter se v predlogih letnih proračunov prikaže, kako je financiranje EU upoštevano v proračunskem ciklu. Poziva lokalne in regionalne oblasti, naj predložijo primere dobre prakse za tak pristop k proračunskemu načrtovanju;

17. opozarja na zaskrbljenost lokalnih oblasti v EU glede vloge, ki jo lahko imajo nacionalne (in regionalne) vlade pri preprečevanju obsežne uporabe pravnih instrumentov v okviru uredb o strukturnih skladih, ki omogočajo delni prenos uporabe in izvajanja programov; poziva k odpravi tega problema v programih za obdobje 2014–2020, da se optimizira uporaba novih instrumentov (kot so celostne ozemelske naložbe, celostne dejavnosti, skupni akcijski načrti in lokalni razvoj, ki ga vodijo skupnosti), predvidenih v predlogu uredbe o skupnih določbah o skladih skupnega strateškega okvira;

18. v zvezi s tem pozdravlja poročilo na lastno pobudo o sinergijah znotraj proračuna EU, ki ga je Evropski parlament sprejel 15. januarja 2013 in ki obravnava predvsem sklade skupnega strateškega okvira. Odbor se z zanimanjem seznaja s pobudami s terena, katerih cilj je poenostaviti izvajanje programov financiranja za upravičence;

19. močno podpira poziv, ki ga je Evropski parlament naslovil na Komisijo v resoluciji o evropskem semestru za usklajevanje gospodarskih politik: izvajanje prednostnih nalog za leto 2012, naj v naslednjem letnem pregledu rasti "v celoti obravnava [...] vlogo proračuna EU v procesu evropskega semestra s predložitvijo dejanskih in konkretnih podatkov o tem, kako ta proračun na splošno javno porabo na lokalni, regionalni in nacionalni ravni deluje kot pobudnik in katalizator, spodbuja medsebojne učinke in ima dopolnilno vlogo";

20. pozdravlja nadaljnje razprave o tem, kakšne so v zakonodajnem okviru EU možnosti za racionalizacijo in poenostavitev izvajanja programov na terenu, pri čemer je treba energijo usmeriti v podporo projektom in pobudam, ki zagotavljajo korenite spremembe. Pri tem se lahko preuči tudi možnost za uvedbo "enotnega sklada za ozemeljske naložbe" (v katerem bi bili združeni različni skladi EU, držav članic in podnacionalne ravni) ali "enotne kontaktne točke" za dostop do sredstev na podlagi usklajenih pravil ter obsežnih in jasnih smernic in ob večjem poudarku na trajnostnih rezultatih, kar bi omogočilo, da bi sredstva hitreje dosegla končnega uporabnika, in izboljšalo strateško izvajanje na terenu. Takšno združeno programsko načrtovanje in izvajanje, ki vključuje vse sklade, bo izboljšalo usklajevanje in zmanjšalo podvajanje;

21. meni, da mora razprava o sinergijah med proračunom EU ter nacionalnimi in podnacionalnimi proračuni zajemati tudi sinergije znotraj proračuna EU, vključno s tematskimi programi, kot so Obzorje 2020, Erasmus za vse, Program za socialne spremembe in inovacije, instrument za povezovanje Evrope, COSME ipd., ki imajo neposreden pomen in učinek na "teritorialno" raven in so tesno povezani s prednostnimi področji znotraj skladov skupnega strateškega okvira, kot so raziskave in razvoj, inovacije, izobraževanje in usposabljanje;

22. zato pozdravlja prizadevanja za izboljšanje zakonodajnega okvira v obdobju 2014–2020, da se okrepijo sinergije, npr. vključitev člena 55(8) uredbe o skladih skupnega strateškega okvira, ter poziva k obsežnem seznanjanju s projekti/pobudami, ki se razvijajo na podlagi teh novih določb, da se okrepi ozaveščenost o tem, kako je mogoče takšne sinergije doseči v praksi;

23. poziva Komisijo, naj podrobno pojasni, kako bodo predpisi na področju upravljanja gospodarske politike EU in drugih vprašanj javnega financiranja vplivali na možnosti lokalnih in regionalnih oblasti, da same odločajo o vsebini svojih proračunov;

24. izraža obžalovanje, da so sedanje razprave o krepitvi ekonomske, monetarne in politične unije znotraj ekonomske in monetarne unije (EMU) in širše EU osredotočene le na glavne institucije EU ter vlade držav članic, podnacionalna raven pa se zgolj malo ali sploh ne upošteva, čeprav bi lahko večja centralizacija nadzora na ravni EU vplivala na proračunske pravice in odgovornosti podnacionalne ravni ter na davčno decentralizacijo;

25. izraža tudi obžalovanje, ker – kot je razvidno iz tretjega poročila Odbora regij o spremljanju strategije Evropa 2020 iz oktobra – lokalne in regionalne oblasti v EU še vedno niso zares in pomembno vključene v evropski semester, ter ponavlja, da sinergij med proračunskimi procesi ni mogoče doseči brez sinergij znotraj procesov oblikovanja politik in spremljanja.

ODBOR REGIJ

Na poti do fiskalne unije: spremembe gospodarskega in političnega upravljanja

26. pozdravlja sedanje razprave na evropski ravni o tem, kako sedanjo ekonomsko in monetarno unijo dopolniti z uvedbo celostnega proračunskega okvira za EU, ki bi zagotovil trajnostne proračunske politike v državah članicah;

27. ugotavlja, da se te razprave še razvijajo in bi lahko precej vplivale na obravnavo vprašanj glede sinergij med proračunom EU ter nacionalnimi in podnacionalnimi proračuni v prihodnje;

28. izraža zaskrbljenost, ker je v teh razpravah zaznati težnje k večji centralizaciji pristojnosti in odločanja brez dejanskega vključevanja podnacionalnih oblasti, ter ugotavlja, da Evropska komisija v poročilu o javnih financah v EMU za leto 2012 izpostavlja zdržnost fiskalnega zveznega modela, ki pristojnosti za zbiranje prihodkov in za izdatke prenaša na podnacionalne oblasti;

29. ugotavlja, da so spremembe gospodarskega upravljanja EU (uvedene z evropskim semestrom, "šesterčkom", Pogodbo o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju ter predlogi v "dvojčku") privedle do strožjih pravil za nadzor lokalnih in regionalnih javnih financ na ravni držav članic (prek prenosa t. i. "zlatega pravila" z ravni držav članic na raven lokalnih in regionalnih oblasti v več državah članicah);

30. izraža zaskrbljenost, da so bila pravila iz medvladnih pobud, kot je Pogodba o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju (ali "fiskalni pakt"), prenesena v nacionalne ustave ali zakonodajo brez ustreznega predhodnega posvetovanja z Odborom regij glede regionalne in lokalne razsežnosti odprtih vprašanj, ter poudarja, da je treba pri prihodnjih korakih v smeri fiskalne unije vztrajati na metodi Skupnosti;

31. nujno poziva k bolj preglednemu in učinkovitemu vključevanju podnacionalnih oblasti s proračunskimi pristojnostmi v tekoče razprave o teh vprašanjih ter k formalnemu sodelovanju Odbora regij pri morebitnih spremembah Pogodbe, ki bi lahko sledile;

32. opazuje, da je med fiskalnim federalizmom v ZDA in prvimi koraki k fiskalni uniji EU velika razlika v pristopu. Tako so ZDA izbrale pristop, pri katerem zvezna vlada državam ne predpisuje pravil za uravnotežen proračun in jih tudi ne uveljavlja (enako velja za oblasti zveznih držav naproti občinam); zvezne države so pravila sprejele samostojno in jih izvajajo neodvisno od zvezne vlade, ki pa se je pri tem izrekla za

jasno prepoved reševanja z javnimi sredstvi (*no bail out*). Rezultat je bil, da je zadevna raven upravljanja glede na endogeni vidik tega procesa v celoti prevzela odgovornost zanj. V nasprotju s tem se zavore za zadolževanje v EU določajo centralno, uveljavlja pa jih Sodišče Evropske unije, možnost bankrota posamezne države članice (ali celo občine v državi) pa se pri tem zdi že vnaprej izključena;

33. zato meni, da je zaradi velike soodvisnosti in medsebojnih vplivov med gospodarstvi držav članic euroobmočja in njihovimi proračunskimi politikami treba v okviru celostnega proračunskega okvira za EU nujno razviti fiskalno zmogljivost, ki bi omogočala lažje prilagajanje na gospodarske pretrese;

34. kot enega od pristopov k razvoju fiskalne zmogljivosti v okviru celostnega proračunskega okvira za EU podpira nadaljnjo preučitev zamisli o "rezervi za prožnost" v proračunu EU. Tak mehanizem bi ob upoštevanju proračunskih načel enoletnosti in preglednosti lahko omogočil prenos neporabljenih sredstev s proračunskih postavk za podporo drugim ukrepom, namesto da se ta sredstva samodejno vrnejo državam članicam. To je v skladu z resolucijama o večletnem finančnem okviru, ki ju je Evropski parlament sprejel 13. junija in 23. oktobra 2012;

35. vendar pa ugotavlja, da resnična fiskalna unija ni možna brez opredelitve pravic in odgovornosti različnih ravni upravljanja (fiskalni federalizem), jasnejše povezave med političnim usklajevanjem in proračunskimi odločitvami ter ambiciozne vizije o tem, kako z ustreznimi mehanizmi usklajevanja okrepiti navpične sinergije med proračunom EU ter nacionalnimi in lokalnimi/regionalnimi proračuni;

36. poziva Evropsko komisijo, naj v prvi polovici leta 2013 objavi zeleno knjigo, v kateri bo obravnavala zgoraj in v nadaljevanju navedena vprašanja.

ODBOR REGIJ

Nekatera glavna načela, ki jih je treba upoštevati pri krepitvi sinergij

37. poziva k temu, da se pri krepitvi sinergij določi in upošteva osnoven niz načel, ki bi vključevala tudi naslednje:

- **fiskalna avtonomija:** pojasnitev vloge in odgovornosti različnih proračunskih organov na ravni EU, držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti. Sem sodi tudi pojasnitev pomena in utemeljitev političnega in finančnega poseganja EU, spoštovanje subsidiarnosti in proračunskih pravic lokalnih in regionalnih oblasti (njihove vloge pri sprejemanju odločitev in nadzoru), tj. njihove demokratične odgo-

vornosti do skupnosti, ki so jih izvolile, ter zagotavljanje avtonomnosti vseh ravni upravljanja pri določanju prednostnih nalog in izdatkov;

- **preglednost:** zagotavljanje preglednosti proračunskih procesov na vseh ravneh upravljanja (vključno z izrecno opredelitvijo virov financiranja EU znotraj nacionalnih in podnacionalnih proračunov) ter zagotavljanje razpoložljivosti podatkov na ravni EU o tipu porabe v okviru programov financiranja EU na regionalni ravni (kjer je to možno);
- **racionalizacija postopkov:** pojasnitev, kako se usklajujejo prednostne naloge in financiranje na ravni EU, držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti za uresničevanje prednostnih nalog, dogovorjenih na ravni EU; zaveza k prizadevanjem za odpravo "ozkih grl" (racionalizacija upravnih, regulativnih in političnih postopkov), da se dosežejo večje sinergije v proračunih in politikah ter prepreči ustvarjanje dodatnega upravnega bremena;
- **partnerstvo:** zaveza za pristop, ki temelji na partnerstvu, pri čemer je treba izhajati iz načela enakopravnega partnerstva med različnimi ravni upravljanja (EU, države članice, lokalne in regionalne oblasti). Ta pristop je treba podpreti s formalnimi in neformalnimi mehanizmi, ki spodbujajo sodelovanje, npr. tako, da se v dialog med Evropskim parlamentom in parlamenti držav članic vključijo predstavniki zakonodajnih organov s podnacionalne ravni;

38. meni, da ima proračun EU (trenutno) predvsem naslednji nalogi: (i) financiranje glavnih skupnih politik EU, kot sta kmetijstvo in ribištvo, ter (ii) podpora drugim dogovorjenim političnim ciljem EU v okviru deljene pristojnosti z državami članicami – vključno s kohezijsko politiko – prek srednje- in dolgoročno usmerjenih naložb. Te naloge poleg tega temeljijo na uveljavljenih zasnovah, kot so (a) dodana vrednost ukrepov EU, (d) dodatnost ukrepov, ki se podpirajo, ter (c) učinek vzvoda in multiplikacijski učinek ukrepov EU;

39. v zvezi z razvojem razprav o krepitvi ekonomske, monetarne in fiskalne unije pozdravlja nadaljnje razprave in pojasnitve glede vprašanja, kako bi tak razvoj lahko vplival na vlogo in utemeljitev ukrepanja EU in na njegovo povezavo s proračunskimi postopki v državah članicah in na podnacionalni ravni;

40. meni, da bi boljše navpično usklajevanje proračunskih politik ustvarilo večje sinergije, če se pri tem spoštujejo in krepijo subsidiarnost, dodatnost, evropska dodana vrednost ter prednosti ekonomije obsega⁽⁴⁾; Takšno sodelovanje je popolnoma skladno z načelom subsidiarnosti, zapisanim v pogodbah EU.

⁽⁴⁾ Študija Evropskega parlamenta (2020): Ustvarjanje večje sinergije med evropskim in nacionalnimi proračuni.

ODBOR REGIJ

Težave pri doseganju večjih navpičnih sinergij

41. poudarja pomen točnih in zanesljivih podatkov ter analiz na ravni EU o javnih finančnih in proračunskih postopkih na vseh ravneh, tudi podnacionalni;

42. ugotavlja, da je zaradi raznolikosti podnacionalnih struktur po vsej EU ustvarjanje sinergij zapletena naloga;

43. pozdravlja dejstvo, da je v poročilu Evropske komisije o javnih finančnih v EMU za leto 2012 prvič posebno poglavje o fiskalni decentralizaciji v EU, ter Komisijo poziva, naj v prihodnje letne izdaje tega poročila vključi takšno poglavje o stanju javnih financ na podnacionalni ravni;

44. pozdravlja druge raziskovalne študije o javnih finančnih, zmožljivostih za javne naložbe in posledicah socialne, gospodarske in fiskalne krize na podnacionalni ravni, predvsem poročilo banke DEXIA Crédit Local (DCL)/sveta CEMR ter študije OECD;

45. vendar ugotavlja, da je le malo podatkov o lokalnih in regionalnih javnih finančnih v EU ter na splošno o sinergijah med financami na ravni EU, držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti;

46. Evropsko komisijo poziva, naj ukrepa za odpravo te pomanjkljivosti, ter predlaga ustanovitev evropske raziskovalne mreže univerz, da se na tem pomembnem področju dela razvije strokovno znanje; poziva jo tudi, naj podpre izmenjavo izkušenj o projektih med lokalnimi in regionalnimi oblastmi ter tako spodbudi najboljše prakse pri ustvarjanju sinergij med podnacionalno in nacionalno ravno v državah članicah Evropske unije;

47. se zaveda, da je pri proračunskih postopkih in ciklih v EU še veliko drugih težav, ki jih raznolikost proračunskih postopkov na podnacionalni ravni še povečuje. Proračunski cikli v državah članicah in na podnacionalni ravni niso usklajeni s proračunskim ciklom EU (ki poteka po koledarskih letih). Lokalno in regionalno proračunsko načrtovanje poleg tega poteka predvsem po letnih ciklih in ne na podlagi večletnega načrtovanja (značilnega za proračunski okvir EU);

48. poziva Evropsko komisijo, naj razmisli o prednostih in praktičnih vidikih (ter možnih upravnih izzivih/stroških) večje uskladitve proračunskih ciklov v EU ter spodbujanja uporabe srednjeročnih proračunskih okvirov (MTBF) na podnacionalni ravni (v skladu z ukrepi, uvedenimi s "šesterčkom"), vključno s pojasnitvijo, kako bi to delovalo znotraj letnih ciklov evropskega semestra;

49. se seznanja z zdajšnjimi pogajanji o predlogih za evropski sistem nacionalnih in regionalnih računov v EU (COM(2010) 774) ter izraža obžalovanje, ker lokalni in regionalni proračuni v EU (z vidika struktur, berljivosti in vsebine) niso dovolj primerljivi ter ker ni dovolj usklajevanja na ravni EU, zaradi česar je težko izvesti smiselne primerjave in analize;

50. ugotavlja, da člen 3 Direktive 2011/85/EU (del "šesterčka") državam članicam nalaga obveznost, da v nacionalnih sistemih javnega računovodstva uporabijo standard ESA 95 in zagotovijo "pravočasno in redno objavljane javnofinančnih podatkov za vse podsektorje države". Odbor obžaluje, da je velika večina držav članic nasprotovala predlogu Eurostata, da bi se več kazalnikov javnih naložb na regionalni ravni NUTS 2 dodalo kot nove elemente;

51. pozdravlja dejstvo, da Eurostat trenutno proučuje primernost uporabe usklajenih standardov javnega računovodstva za celotno EU, in sicer za različne ravni upravljanja, da bi izboljšal sinergije med proračunom EU ter nacionalnimi in podnacionalnimi proračuni;

52. opozarja, da je treba standard ESA 95 za lokalne in regionalne oblasti morebiti izboljšati, in sicer glede stroškov posojanja. Po računovodski metodi ESA 95 se finančne operacije (in s tem posojanje) dejansko različno obravnavajo. Lokalne in regionalne oblasti, ki v prizadevanjih za uravnoteženje proračunov želijo izvesti naložbe, so tako kaznovane. ESA 95 upošteva samo transakcije, izvedene v zadevnem proračunskem letu, kar lokalnim in regionalnim oblastem onemogoča, da bi začasni primanjkljaj zaradi naložb izravnale z uporabo rezerv ali prenesenega presežka. Da bi v svojem računovodskem okviru dosegle enake rezultate, bi tako te oblasti morale naložbe v celoti financirati z lastnimi sredstvi;

53. ugotavlja, da so države članice, ki so lokalne in regionalne oblasti formalno vključile v proračunske postopke (notranji pakt za stabilnost, npr. v Belgiji, Španiji in Avstriji), na splošno zagotovile mehanizme, ki omogočajo večjo prilagodljivost standardov ESA 95, tako da imajo še vedno manevrski prostor za naložbe. Ti mehanizmi so npr. večletno prilagajanje proračunskih ciljev ali delno izvzetje iz cilja za izdatke za naložbe; tako se upošteva naložbeni cikel;

54. zato poziva k temu, da se to vprašanje razreši na ravni EU z uskladitvijo pravil, ki bodo zagotovila večjo prilagodljivost standardov ESA 95 ter lokalnim in regionalnim oblastem omogočila izvajanje naložb na tak način, vendar ne da bi pri tem kršile zahteve o dobrem upravljanju javnih financ iz Pakta za stabilnost in rast;

55. poziva k večji uporabi novih inovativnih finančnih mehanizmov, kot so krediti in drugi "obnovljivi skladi", ter se seznanja tudi z možnostmi, ki jih ponujajo javno-zasebna partnerstva ter EIB za spodbujanje ustvarjalnih in inovativnih naložb na lokalni in regionalni ravni; pozdravlja ukrepe v okviru programskega obdobja 2014–2020, vključno s skladi skupnega strateškega okvira, ki te dejavnosti še bolj spodbujajo;
56. ugotavlja, da je dostop do finančnih trgov v EU zelo različen in v nekaterih delih Evrope za lokalne in regionalne oblasti ni dobro razvit; to vprašanje bi bilo treba obravnavati na ravni EU;
57. z zanimanjem pričakuje nadaljnje razprave o možnostih za druge inovativne instrumente na ravni EU, vključno s projektnimi obveznicami EU in euroobveznicami, da se spodbudijo naložbe in podpre solidarnost ter tako pomaga Evropi iz krize.

V Bruslju, 31. januarja 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mnenje Odbora regij – Boljše upravljanje enotnega trga

(2013/C 62/08)

ODBOR REGIJ

- V skladu z načelom subsidiarnosti bi bilo treba enotni trg v okviru zakonodaje EU upravljati samo v takšnem obsegu, ki je dejansko potreben. Nespoštovanje načela subsidiarnosti lahko povzroči težave v fazi izvajanja, v kateri nacionalna raven nima več na voljo manevrskega prostora, ter tako ogrozi razvoj nacionalnega gospodarstva.
- Pri pripravi zakonodaje je treba upoštevati pomembno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti. Načelo "najprej pomisli na male" še posebej poudarja pomen lokalne dejavnosti in vzpostavitve pogojev za podjetja na lokalni ravni. Okvirni pogoji se oblikujejo na evropski ravni, medtem ko odločilni dejavniki za našo blaginjo in gospodarsko dejavnost izvirajo iz lokalne ravni. To je treba pri pripravi zakonodaje o enotnem trgu upoštevati, saj je to edini način za uskladitev evropske razsežnosti našega gospodarstva in lokalne razsežnosti.
- Lokalne in regionalne oblasti izvajajo zelo velik delež zakonodaje o enotnem trgu. Da bi preprečili probleme pri praktični uporabi pravil je pomembno, da imajo pri pripravi zakonodaje EU svojo vlogo tudi OR ter lokalne in regionalne oblasti.
- Pri določanju ključnih področij je treba dati prednost tistim področjem, ki so najprimernejša za inovacije in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest. Določitev ključnih področij je z vidika lokalnih oblasti uspešna. Dobro delujoč enotni digitalni trg in celotni storitveni sektor sta najpomembnejši in prednostni področji.

Poročevalec	Markku MARKKULA (FI/EPP), član mestnega sveta Espooja
Referenčni dokument	Sporočilo Komisije o boljšem upravljanju enotnega trga COM (2012) 259

Mnenje Odbora regij – Boljše upravljanje enotnega trga

I. SPLOŠNA PRIPOROČILA

1. Enotni trg je glavno gonilo rasti evropskega gospodarstva. Dve desetletji je bil prosti pretok blaga, storitev, kapitala in delavcev gonilna sila evropske blaginje in evropskega gospodarstva. Te svoboščine kot tudi razvoj njihovega upravljanja pa nudijo tudi možnost za dodatno pospešitev okrevanja po gospodarski krizi in za ustvarjanje pogojev za kohezivno vzpostavitev socialnega tržnega gospodarstva v Evropski uniji. Kohezijska politika ima tudi dopolnilno vlogo pri doseganju enotnega trga v vseh regijah Evropske unije, zlasti s spodbujanjem konkurenčnosti MSP in zelenega gospodarstva ter poudarkom na znanju in inovacijah, zlasti v regijah s strukturnimi pomanjkljivostmi.

2. OR opozarja na to, da morajo imeti države članice hkrati možnost, da ob upoštevanju konkretnih gospodarskih potreb in interesov posameznega gospodarstva same izberejo instrumente za spodbujanje svojega gospodarstva.

SPOROČILO KOMISIJE

3. Sporočilo določa načrt Komisije za razvoj enotnega trga in uresničitev ciljev strategije Evropa 2020.

4. V skladu s sporočilom je bil povprečni zaostanek pri prenosu zakonodaje februarja letos 1,2 %, za izvedbo zakonodaje o enotnem trgu pa je potrebnega vedno več časa. Poleg tega pravila v praksi ne delujejo vedno dobro, čeprav so bila prenesena na nacionalni ravni.

5. Komisija v sporočilu poziva k ponovni zavezi k prizadevanjem, da bi enotni trg učinkovito služil rasti. Predlog je sestavljen iz dveh ločenih delov:

- potek dejavnosti za hiter napredek na ključnih področjih z največjim potencialom za rast;
- konkretni ukrepi za dodatno izboljšanje načina, kako se pravila enotnega trga oblikujejo, izvajajo, uporabljajo in uveljavljajo.

STALIŠČA ODBORA REGIJ

6. Komisija si upravičeno prizadeva za razvoj enotnega trga. Medtem ko sporočilo navaja splošne ukrepe, pa se lahko na

določenih področjih ali v nekaterih državah članicah izvajanje pravil izkaže za posebno težavno.

7. Namen Komisije je izboljšati delovanje enotnega trga na podlagi ukrepov, predstavljenih v sporočilu. Predlogi Komisije so usmerjeni v doseganje dveh ključnih ciljev. Na eni strani je na enotnem trgu potreben hiter napredek na ključnih področjih z največjim potencialom za rast, na drugi strani pa je treba sprejeti ukrepe za zagotovitev večje učinkovitosti "cikla upravljanja" enotnega trga. Komisija namerava v okviru procesa evropskega semestra spremljati napredek. Odbor regij meni, da je to ukrepanje v pravo smer.

8. Sporočilo se zlasti osredotoča na izboljšanje izvajanja v državah članicah ter krepitev zavez držav članic.

9. Do neke mere je počasen potek izvajanja mogoče pojasniti s šibko politično zavezanostjo držav članic k izvajanju posameznih pravil. Edina rešitev za to težavo je zagotoviti pripravljenost in zavezanost na politični ravni. Vse od začetne faze pripravljalnega dela na področju zakonodaje o enotnem trgu je treba upoštevati razlike v zakonodajni in upravni kulturi.

10. Odbor regij se strinja s Komisijo, da je dodajanje zahtev (t.i. goldplating) resen problem, ki ustvarja nova nepotrebna bremena za podjetja in državljane.

11. Predlogi Komisije so do neke mere "naknadni", v sporočilu pa se ne namenja dovolj pozornosti razlogom za počasno izvajanje.

II. OSREDOTOČENOST NA PODROČJA Z NAJVEČJIM POTENCIALOM ZA RAST

SPOROČILO KOMISIJE

12. V skladu s sporočilom so področja z največjim potencialom za rast storitveni sektor (vključno s prodajo na drobno in prodajo na debelo, poslovnimi storitvami in gradbeništvom), finančne storitve, promet, digitalno gospodarstvo in energetski sektor.

13. Za učinkovito izvajanje pravil EU na področju enotnega trga se predlaga, da države članice sprejmejo močnejše zaveze za njihovo izvajanje ter v fazi izvajanja sodelujejo s Komisijo.

— Države članice bi morale spoštovati "ničelno toleranco" v zvezi s prenosom direktiv, tj. spoštovati cilj 0 % zaostanka pri prenosu in odstopanja od skladnosti;

— Države članice bi morale Komisiji neformalno predložiti specifične vidike ukrepov za prenos, da bo tako pomoč Komisije med obdobjem prenosa čim bolj učinkovita.

14. Prednostne naloge Komisije se osredotočajo na prenos pravil EU in njihovo učinkovito izvajanje. Komisija bo pripravila letno poročilo o povezanosti enotnega trga, na podlagi katerega bo spremljala delovanje enotnega trga v praksi in določila dodatne ukrepe, ki so potrebni na ravni EU in držav članic. Sprejela bo konkretne ukrepe, s katerimi bo zagotovila pravočasno, pravilno in učinkovito izvajanje predpisov EU na ključnih področjih.

STALIŠČA ODBORA REGIJ

15. Glavni cilj sporočila Komisije je zagotoviti boljše delovanje enotnega trga. Določitev ključnih področij je ukrepanje v pravo smer. Za razvoj enotnega evropskega trga je nujno opredeliti ukrepe, ki bodo najbolj učinkoviti.

16. V trenutnih gospodarskih razmerah je pomembno finančne storitve obravnavati kot enega od področij z največjim potencialom za rast, vendar je to težavna naloga.

17. Pri določanju ključnih področij je treba dati prednost tistim področjem, ki so najprimernejša za inovacije in ustvarjanje kakovostnih delovnih mest. Določitev ključnih področij je z vidika lokalnih oblasti uspešna. Dobro delujoč enotni digitalni trg in celotni storitveni sektor sta najpomembnejši in prednostni področji.

18. Države članice morajo storiti še veliko za spodbujanje dejavnosti na digitalnem trgu. Lokalni organi imajo lahko pri tem pomembno vlogo, na primer prek javnih naročil. Elektronsko opravljanje javnih naročil in sistematična uporaba elektronskega izdajanja računov bi znatno prispevala k razvoju digitalnega trga. Ovire in težave, povezane z uvedbo elektronskega trgovanja v javnem sektorju, presegajo tehnično funkcionalnost. Podpora s strani vodstvenega osebja, organizacijske prilagoditve in usposabljanje osebja so dejavniki, ki so pomembni za uspeh digitalnega trga na lokalni in regionalni ravni in s tem povezanih elektronskih javnih naročil.

19. Elektronsko opravljanje javnih naročil bo zahtevalo številne ukrepe na nacionalni in lokalni ravni. Na evropski

ravni pa je treba sprejeti ukrepe za lažji prehod na elektronsko okolje, prav tako pa tudi bolj učinkovito razširjati dobre prakse.

20. Za pripravo nacionalne zakonodaje so pristojni nacionalni organi, ki morajo zakonodajo EU izvajati pravilno in v skladu z nacionalnimi razmerami.

21. Izraža zadovoljstvo, da je direktiva o boju proti zamudam pri plačilih vključena na seznam ključnih zakonodajnih aktov, katerih izvajanje se bo natančno spremljalo. Zamude pri plačilih javnih organov so velika težava za mala in srednje velika podjetja, ki jo je treba nujno odpraviti.

22. Podpreti je treba predloge za spremljanje izvajanja v državah članicah. Z objavo letnega poročila bodo imele države članice možnost, da primerjajo svoj položaj s položajem v drugih državah članicah. Komisija bo na podlagi letnega poročila in analize opredelila glavne izzive politik in ukrepe, ki jih bo treba naslednje leto sprejeti tako na ravni EU kot tudi na nacionalni ravni. Letno poročilo bo vsebovalo priporočila za posamezne države, ki bodo temeljila na globlji analizi doseganja rezultatov v okviru procesa evropskega semestra v vsaki državi članici.

III. OBLIKOVANJE, IZVAJANJE, UPORABA IN UVELJAVLJANJE PRAVIL ENOTNEGA TRGA

SPOROČILO KOMISIJE

23. V sporočilu Komisije je poudarjeno, da mora EU pri pripravi predpisov o enotnem trgu zagotoviti, da:

— so predpisi jasni, lahko razumljivi in nedvoumni;

— upravna bremena za podjetja, državljane in vlade niso nepotrečno velika;

— se potrebni upravni postopki (npr. pridobitev dovoljenja) lahko izvedejo prek elektronskih sredstev;

— so informacije na voljo in da imajo podjetja in državljani dostop do hitre in učinkovite poprave krivic.

24. Za zagotavljanje skladnosti s temi načeli se je treba pred oblikovanjem predlagane zakonodaje posvetovati z zainteresiranimi stranmi.

25. Komisija predlaga, da se, kadar je to ustrezno, kot pravni instrument izberejo uredbe namesto direktiv, zlasti kadar ni nobene potrebe po nadaljnji diskreciji pri izvajanju predlaganih predpisov EU.

STALIŠČA ODBORA REGIJ

26. Odbor se v celoti strinja s cilji v zvezi s kakovostjo zakonodaje. Jasnost in razumljivost zakonodaje sta pomemben cilj tako za EU kot tudi za nacionalne zakonodajalce.

27. Meni, da je informacijski sistem notranjega trga ključno orodje ter da morajo imeti lokalne in regionalne oblasti popoln dostop do sistema, prav tako pa mora imeti osebe lokalnih in regionalnih oblasti dostop do usposabljanja, ki jim bo omogočilo učinkovito uporabo tega sistema.

28. V skladu z načelom subsidiarnosti bi bilo treba enotni trg v okviru zakonodaje EU upravljati samo v takšnem obsegu, ki je dejansko potreben. Nespoštovanje načela subsidiarnosti lahko povzroči težave v fazi izvajanja, v kateri nacionalna raven nima več na voljo maneverskega prostora, ter tako ogrozi razvoj nacionalnega gospodarstva.

29. Poudarja koristnost centrov SOLVIT za državljane in mala podjetja, zlasti v obmejnih regijah, ter poziva Komisijo, naj še naprej spodbuja njihovo delo, vse države članice pa, naj jim zagotovijo ustrezno osebe in vire.

30. Opozarja, da pristojna sodišča niso dovolj seznanjena z evropskim postopkom v sporih majhne vrednosti in da se ta postopek redko uporablja; državljani, ki uporabljajo ta postopek, se soočajo s posebno težavo naknadnega izvrševanja sodbe v drugi državi članici.

31. Slaba kakovost nekaterih določb ogroža dejansko legitimnost EU v očeh javnosti in podjetij. Zakonodaja o javnih naročilih je na primer v praksi omejila možnosti držav članic in lokalnih oblasti, da odločajo o organizaciji svojih dejavnosti. Zaradi pravil o enotnem trgu in strahu pred njihovo kršitvijo poteka organizacija storitev na način, ki z operativnega vidika ni vedno ustrezen.

SPOROČILO KOMISIJE

32. Komisija navaja, da je potrebna pametnejša uporaba orodij informacijske tehnologije za obveščanje podjetij in državljanov. Prav tako poudarja, da morajo države članice okrepiti svoja prizadevanja za zagotavljanje uporabnikom prijaznih informacij v zvezi z delovanjem enotnega trga.

33. Obstajati bi morala možnost elektronske izvedbe upravnih formalnosti, zlasti pri ukrepih, ki se izvajajo v drugi državi članici. Sodelovanje med organi bi bilo treba olajšati s pomočjo informacijskega sistema za notranji trg.

34. V sporočilu se predlaga, da se na nacionalni ravni vzpostavi enotna, lahko dostopna služba za prvo posvetovanje, na katero bi se lahko obrnila podjetja in državljani, ko bi se srečali s težavami na enotnem trgu.

35. Države članice se morajo zavezati k zagotavljanju hitrega in učinkovitega sodnega varstva.

36. V skladu s sporočilom je treba določiti organ, ki bo odgovoren za nadzor in spremljanje delovanja enotnega trga na nacionalni ravni. Komisija priporoča, da se v državah članicah vzpostavijo "centri za enotni trg", prav tako pa je njen namen ustanoviti evropsko mrežo takšnih centrov.

STALIŠČA ODBORA REGIJ

37. Nedvomno je treba podpreti določitev in razširjanje najboljših praks. To bi moralo biti vedno sestavni del običajnega razvojnega dela Komisije.

38. Prav tako je treba podpreti razvoj sodelovanja med organi na način, kot ga predlaga Komisija. Na primer, ustanovitev centrov za enotni trg je mogoče utemeljiti s tem, da bi to olajšalo izmenjavo informacij med organi držav članic in Komisijo. Dejavnost centrov za enotni trg mora biti v skladu z drugimi vidiki upravljanja v državah članicah.

39. Pri pripravi zakonodaje je treba upoštevati pomembno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti. Načelo "najprej pomisli na male" še posebej poudarja pomen lokalne dejavnosti in vzpostavitve pogojev za podjetja na lokalni ravni. Okvirni pogoji se oblikujejo na evropski ravni, medtem ko odločilni dejavniki za našo blaginjo in gospodarsko dejavnost izvirajo iz lokalne ravni. To je treba pri pripravi zakonodaje o enotnem trgu upoštevati, saj je to edini način za usklajevanje evropske razsežnosti našega gospodarstva in lokalne razsežnosti.

40. Lokalne in regionalne oblasti izvajajo zelo velik delež zakonodaje o enotnem trgu. Da bi preprečili probleme pri praktični uporabi pravil je pomembno, da imajo pri pripravi zakonodaje EU svojo vlogo tudi OR ter lokalne in regionalne oblasti.

41. Inovacije se začnejo na lokalni ravni. Lokalne in regionalne oblasti imajo lahko ključno vlogo pri podpori in usmerjanju inovacij. Za razvoj enotnega evropskega trga bi bilo treba oblikovati model, v katerem lahko lokalni in evropski akterji prevzamejo svojo dejansko vlogo. Komisija bi na primer lahko podpirala pristop, v okviru katerega so skupna prizadevanja različnih generalnih direktoratsv usmerjena v razvoj področij z največjim potencialom za rast, lokalna raven pa bi preizkušala najboljše prakse.

42. Vendar tudi najboljših praks ni mogoče razširjati brez evropske mreže. Za vzpostavitev takšnih mrež je najprimernejša Komisija. Na področjih politike in v regijah z največjim potencialom za rast je treba uvesti pilotne projekte, ki jih financira EU in v okviru katerih raziskave zagotavljajo učinkovito podporo inovacijam ter poučevanju in učenju. S podporo Komisije bi morali imeti vsi lokalni akterji dostop do praks, razvitih na tej podlagi.

IV. DRUGI POTREBNI NADALJNI UKREPI

43. Evropska komisija je zaključila svoje sporočilo o Aktu za enotni trg II (COM(2012) 573 final). V skladu s tem sporočilom je sodelovanje Evropskega parlamenta, Sveta EU, Evropskega ekonomsko-socialnega odbora, Odbora regij in mnogih zainteresiranih strani privedlo do splošno sprejete politične vizije za nadaljnji razvoj enotnega trga in omogočilo osredotočenje politične pozornosti. OR se strinja s Komisijo, da je treba ob upoštevanju izzivov, ki jih predstavlja gospodarska kriza, pospešiti izvajanje nadaljnjih ukrepov.

44. Gonila za novo rast, predstavljena v tem sporočilu, so:

1. razvoj popolnoma integriranih omrežij na enotnem trgu;
2. spodbujanje čezmejne mobilnosti državljanov in podjetij;
3. podpiranje digitalnega gospodarstva v vsej Evropi;
4. krepitev socialnega podjetništva, kohezije in zaupanja potrošnikov.

45. Omrežja so hrbtenica sodobnega gospodarstva. Pomemben cilj je doseči enotni trg, na katerem bi imeli državljani in podjetja koristi od enega samega prometnega in energetskega trga. Digitalni sektor je glavno gonilo produktivnosti in ustvarjalnosti. Socialno podjetništvo pomeni sprejemanje

aktivnih ukrepov za vključitev javnosti in tretjega sektorja ter za hitro povečanje števila različnih partnerskih dejavnosti. OR pričakuje sprejetje praktičnih ukrepov, da bo mogoče nemudoma izpolniti pričakovanja, povezana z navedenimi cilji.

46. Poleg zgornjih navedb je treba na politični ravni razpravljati še o številnih drugih problemih in vprašanjih v zvezi z delovanjem enotnega trga. Razrešiti jih je treba na podlagi izkušenj s finančno krizo. Čeprav so bili mnogi od njih določeni že v strategiji Evropa 2020 in vodilnih pobudah, je treba rešitve zanje še poiskati. Za to potrebni ukrepi so bili obravnavani tudi v številnih mnenjih OR, Odbor pa želi zlasti poudariti ukrepe, predstavljene v nadaljevanju.

47. OR v mnenju CdR 330/2010 predlaga, da se "oblikujejo tudi teritorialni pakti, v okviru katerih bi lokalne in regionalne oblasti z uporabo prožnega regionalnega pristopa svoje dejavnosti in financiranje osredotočile na izvajanje strategije Evropa 2020 in njenih vodilnih pobud. Poseben poudarek je treba nameniti projektom, ki spodbujajo družbene inovacije v posamezni regiji in imajo čim večji družbeni vpliv". Posebnega pomena so ukrepi za ključna področja, določena v sporočilu Komisije, kot je polna izkoriščenost digitalnih možnosti pri posodabljanju storitvenih procesov in struktur.

48. OR v mnenju CdR 330/2010 Komisiji priporoča, da "v okviru Akta za enotni trg uveljavi vse dosežke iz Lizbonske pogodbe, ki bi pomagali povrniti zaupanje državljanov EU v enotni trg, zlasti člen 3 PEU, ki določa nove socialne cilje za EU v zvezi z bojem proti socialni izključenosti in diskriminaciji, spodbujanjem pravice in socialne zaščite, enakostjo žensk in moških, solidarnostjo med generacijami ter zaščito otrokovih pravic". Tudi tukaj gre za vprašanje, kako ustvariti nove družbene inovacije, s katerimi se bodo lahko v Evropi razvili pilotni projekti, tako da bo mogoče z inovacijami na nekaterih področjih in sodelovanjem med regijami zagotoviti rešitve, ki bodo koristne za vse.

V Bruslju, 31. januarja 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mnenje Odbora regij – Znanje o morju 2020

(2013/C 62/09)

ODBOR REGIJ

- meni, da je znanje o morju bistvenega pomena zlasti za doseganje trajnostne rasti, zagotavljanje zdravih in produktivnih oceanov ter boljše poznavanje morskih ekosistemov in posledic človekovih dejavnosti zanje;
- meni, da bi bila potrebna centralizirana zbirka podatkov o pomorskih dejavnostih, da bi bolje razumeli in predvideli morebitne medsebojne vplive;
- poudarja, da bi države članice poleg lastnih proračunskih sredstev za zbiranje podatkov morale imeti tudi možnost uporabe evropskih sredstev za zbiranje podatkov in raziskave;
- meni, da je treba – čeprav je bil dosežen določen napredek, zlasti dokončanje prve faze mreže EMODnet – poiskati rešitve še za številna vprašanja, da bi Komisija lahko izpolnila cilje, načrtane v letu 2010;
- meni, da je treba oblikovati enostavne in učinkovite postopke za vloge za izdajo dovoljenj in ocenjevanje, da se zagotovi učinkovita obdelava vlog;
- poudarja pomen prizadevanj za nadaljevanje že potekajočega dela, še posebej v zvezi z mrežo EMODnet, in za njeno populariziranje, ko bo začela delovati (leta 2014), tako da bi pritegovala prispevke, ki jih potrebuje, in da bi bile nanjo opozorjene predvidene ciljne skupine (javni in zasebni sektor ter širša javnost).

Poročevalec:	Arnold HATCH (UK/neodv.), član občinskega sveta Craigavona (Severna Irska)
Referenčni dokument	Zelena knjiga – Znanje o morju 2020: od kartiranja do oceanskega napovedovanja COM(2012) 473 final

Mnenje Odbora regij – Znanje o morju 2020

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Uvod

1. meni, da je znanje o morju bistvenega pomena zlasti za doseganje trajnostne rasti, zagotavljanje zdravih in produktivnih oceanov ter boljše poznavanje morskih ekosistemov in posledic človekovih dejavnosti zanje. Ugotavlja, da so podatki, ki so trenutno na voljo, razdrobljeni in se hranijo v ločenih zbirkah podatkov javnih organov, raziskovalnih središč in zasebnega sektorja, ter da podatki, ki se zbirajo, presegajo nacionalne meje; meni, da bi bila potrebna centralizirana zbirka podatkov o pomorskih dejavnostih, da bi bolje razumeli in predvideli morebitne medsebojne vplive: raziskovanje v globokem morju (rudarska dejavnost, izkoriščanje nafte in plina) je na primer zelo tvegana dejavnost, ki se trenutno upravlja popolnoma ločeno od ribiških dejavnosti;

2. je prepričan, da razdrobljenost podatkov zavira pomorski gospodarski in trajnostni razvoj; meni, da bi moral biti cilj izboljšanje dostopa do podatkov, zmanjšanje stroškov za uporabnike, spodbujanje inovacij in zmanjšanje negotovosti glede narave naših morij; zagotoviti bi bilo treba uporabnikom prijazne zbirke podatkov in lokalne kontaktne točke za pomoč uporabnikom, povezane z javno dostopno spletno stranjo, ki bi bila lahko zasnovana tako, da bi javnost spodbujala k sodelovanju v obsežnih spletnih raziskavah;

3. opozarja, da je že izrazil svoje stališče o vprašanju znanja o morju v svojem mnenju iz januarja 2011 ⁽¹⁾, ki je zajemalo tako sporočilo o znanju o morju ⁽²⁾ kot tudi predlog uredbe o celostni pomorski politiki ⁽³⁾. Obravnavana zelena knjiga je nadaljevanje omenjenega sporočila in nekateri ključni elementi iz leta 2011 ostajajo v veljavi;

4. opozarja, da je bilo tudi samo sporočilo o znanju o morju iz leta 2010 nadaljevanje poziva k bolj usklajenemu pristopu k zbiranju in urejanju podatkov o morju, zajetih v sklepih Sveta o

celostni pomorski politiki z dne 16. novembra 2009 ⁽⁴⁾. Med vprašanji, opredeljenimi v dokumentih Komisije, so vzdržnost ključnih pobud EU na tem področju, še posebej EMODnet in evropski program za spremljanje Zemlje (GMES) po letu 2014, finančna kriza in preudarna raba proračunskih sredstev držav članic na tem področju in dostop do podatkov o ribištvu;

5. meni, da je treba – čeprav je bil dosežen določen napredek, zlasti dokončanje prve faze mreže EMODnet – poiskati rešitve še za številna vprašanja, da bi Komisija lahko izpolnila cilje, začrtane v letu 2010;

6. zato pozdravlja zeleno knjigo Evropske komisije.

ODBOR REGIJ

Pripombe k zeleni knjigi

7. opozarja, da je znanje o morju in morskih ekosistemih nujen predpogoj za razvoj celotnih možnosti "modrega gospodarstva", ki predstavlja pomorsko razsežnost strategije Evropa 2020;

8. poudarja, da mora biti modro gospodarstvo trajnostno ter ustvarjati nova delovna mesta v morskem, pomorskem in ribiškem sektorju z izboljšanjem konkurenčnosti in učinkovitosti industrije, javnih organov in raziskovalne skupnosti. V skladu z ocenami Evropske komisije bi koristi oblikovanja celostnega omrežja za zamenjavo sedanjega razdrobljenega sistema opazovanja morja lahko znašale do 300 milijonov evrov na leto;

9. ponovno izraža podporo konceptu Evropske mreže za pomorsko opazovanje in podatke (EMODnet) in njenemu prispevku za oblikovanje bolj povezane vseevropske mreže, namenjene znanju o morju;

10. poudarja pomen prizadevanj za nadaljevanje že poteka-jočega dela, še posebej v zvezi z mrežo EMODnet, in za njeno populariziranje, ko bo začela delovati (leta 2014), tako da bi pritegovala prispevke, ki jih potrebuje, in da bi bile nanjo opozorjene predvidene ciljne skupine (javni in zasebni sektor ter širša javnost). Zato Odbor podpira uvedbo stalnega, integriranega procesa po letu 2014;

⁽¹⁾ CđR 339/2010 fin, Razvoj celostne pomorske politike in znanja o morju 2020.

⁽²⁾ COM(2010) 461 final, Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu in Svetu – Znanje o morju 2020 – Opazovanje in podatki o morju za pametno in trajnostno rast.

⁽³⁾ COM(2010)494 final, Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o programu za podporo nadaljnjemu oblikovanju celostne pomorske politike.

⁽⁴⁾ Sklepi Sveta o celostni pomorski politiki, 2 973. seja Sveta o splošnih zadevah, Bruselj, 16. november 2009.

11. opozarja, da je pomembno razpolagati z natančnejšimi informacijami in podatki o biotski raznovrstnosti morja, delovanju različnih morskih ekosistemov ter medsebojnem vplivu teh ekosistemov in človekovih dejavnosti; poleg tega meni, da je treba oblikovati enostavne in učinkovite postopke za vloge za izdajo dovoljenj in ocenjevanje, da se zagotovi učinkovita obdelava vlog;

12. poudarja, da je znanje o stanju staležev rib ključnega pomena za snovanje ambiciozne, realistične reforme skupne ribiške politike, in ponovno poziva k primernemu financiranju zbiranja podatkov v Evropskem skladu za pomorstvo in ribištvo (ESPR), ki je trenutno v obravnavi;

13. poudarja, da bi države članice poleg lastnih proračunskih sredstev za zbiranje podatkov morale imeti tudi možnost uporabe evropskih sredstev za zbiranje podatkov in raziskave, zlasti v ESPR in Obzorju 2020.

14. poziva k bolj strukturiranemu opazovanju morja, da bi bilo mogoče za platformo CLIMATE-ADAPT zagotoviti natančnejše kazalnike krajevnih sprememb, ki se nanašajo na podnebne parametre, kot sta dvig morske gladine in zakisanost oceanov, s čimer bi prispevali k prilagajanju globalnemu segrevanju.

ODBOR REGIJ

Subsidiarnost

15. opozarja, da so zaradi subsidiarnosti za zbiranje podatkov odgovorne predvsem države članice. Ker je treba zagotoviti usklajenost med državami članicami in različnimi skupnostmi uporabnikov, bi lahko EU zagotovila dodano vrednost v fazi zbiranja podatkov. Nacionalni podatki ne povedo vsega, kar moramo vedeti o morjih kot svetovnem sistemu, povezanem s spreminjajočimi se vetrovi, sezonskimi tokovi in vrstami, ki se selijo. Poleg tega te spremenljivke presegajo nacionalne meje, zato je treba zbrane informacije usklajevati in povezovati, da bi dosegli želene rezultate;

16. zato meni, da je analiza na evropski ravni bistvenega pomena in da so ukrepi EU glede na načelo subsidiarnosti v celoti upravičeni;

17. kljub temu opozarja, da je treba pri pripravi prihodnjih ukrepov na podlagi tega posvetovanja ravnati v skladu z načeli subsidiarnosti in sorazmernosti ter da je treba prouči možne upravne ali finančne obremenitve, ki bi se lahko pojavile za lokalne in regionalne oblasti.

V Bruslju, 31. januarja 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mnenje Odbora regij – Modra rast: možnosti za trajnostno rast v morskem in pomorskem sektorju

(2013/C 62/10)

ODBOR REGIJ

- opozarja, da pomorsko gospodarstvo – širše gledano – ni omejeno zgolj na regije in subjekte, ki imajo neposreden dostop do morij in oceanov, temveč v veliki meri vključuje tudi regije, ki so sicer oddaljene od morskih obal in pristanišč, vendar njihova dejavnost vključuje med drugim tudi proizvodnjo pomorske opreme, področje prometa in logistike ter raziskav in razvoja;
- se zavzema za to, da se pri razvoju modrega gospodarstva nameni pozornost regionalnim posebnostim evropskim morskim bazenom, ki jih je treba izkoristiti in upoštevati pri izvajanju;
- opozarja na potrebo po finančni podpori akvakulture s pomočjo sredstev EU, zavrača pa predloge za gensko spreminjanje vodnih organizmov, katerih cilj je ustvariti nove vrste, odpornejše na bolezni ali okoljsko onesnaženost;
- opozarja na ostanke vojaškega materiala iz obeh svetovnih vojn in iz hladne vojne ter na radioaktivne odpadke, v preteklosti spuščene v morje, in meni, da je bistvenega pomena pripraviti metodologijo na evropski ravni in zagotoviti sredstva za zavarovanje teh nevarnih materialov;
- poziva k sistematičnemu posvetovanju z Odborom regij kot predstavnikom lokalnih in regionalnih oblasti o vseh nadaljnjih dejavnostih, povezanih s konceptom modre rasti, vključno z razvojem in oblikovanjem strategij za morske bazene, ki so po njegovem mnenju pomemben instrument za uresničitev glavnih vidikov modre rasti.

Poročevalec

Poročevalec: Adam BANASZAK (PL/EA), član regionalne skupščine Kujavsko-Pomorsko

Referenčni dokument

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Modra rast: možnosti za trajnostno rast v morskem in pomorskem sektorju

COM(2012) 494 final

Mnenje Odbora regij Modra Rast: možnosti za trajnostno rast v morskem in pomorskem sektorju**I. POLITIČNA PRIPOROČILA**

ODBOR REGIJ

1. poudarja, da koncept modre rasti temelji na predpostavki, da lahko morja, obale in oceani odigrajo pomembno vlogo pri premagovanju številnih današnjih izzivov, in da bi ga bilo treba podpreti z načeli trajnostnega razvoja in "pametne specializacije";

2. opozarja, da pomorsko gospodarstvo – širše gledano – ni omejeno zgolj na regije in subjekte, ki imajo neposreden dostop do morij in oceanov, temveč v veliki meri vključuje tudi regije, ki so sicer oddaljene od morskih obal in pristanišč, vendar njihova dejavnost vključuje med drugim tudi proizvodnjo pomorske opreme, področje prometa in logistike ter raziskav in razvoja;

3. poudarja pomen rasti modrega gospodarstva, ki lahko prispeva k izboljšanju konkurenčnosti EU na mednarodnem prizorišču;

4. meni, da mora modra rast temeljiti na varstvu biotske raznovrstnosti, morskega okolja in morskih ekosistemov ter tako okrepiti naravne funkcije, ki jih izpolnjujejo zdravi in odporni morski in obalni ekosistemi;

5. pozdravlja tekoče pobude EU in pobude, ki jih EU načrtuje za obdobje 2014–2020 v podporo dejavnosti držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti, naravnane na spodbujanje rasti modrega gospodarstva;

6. podpira prizadevanja za dogovor o uvedbi sistema pomorskega prostorskega načrtovanja (MSP) v Evropski uniji, ki bo pomembno orodje za doseg ravnesja med interesi različnih panog v modrem gospodarstvu ter bo pomagal zagotoviti učinkovito in trajnostno rabo dragocenih morskih virov;

7. ugotavlja, da Evropa nima enotne pomorske politike in da sporočilo ne upošteva nekaterih sektorjev morskega gospodarstva, kot sta pomorski promet in ladjedelništvo.

ODBOR REGIJ

Modra energija

8. se strinja, da je sektor obnovljivih morskih virov energije širše gledano močan, da omogoča dostop do električne energije z zanemarljivim okoljskim vplivom in da lahko okrepi razvoj določene regije;

9. poudarja, da so eden pomembnih instrumentov, ki dinamično spodbuja to gospodarsko panogo, sredstva EU, s katerimi se financirajo tovrstne naložbe, raziskovalno-razvojne dejavnosti ter usposabljanje kadrov;

10. poudarja, da je treba posebno pozornost nameniti okoljskemu vplivu struktur, ki izhajajo iz pridobivanja obnovljive energije,

11. opozarja, da bi lahko razvoj pridobivanja energije iz obnovljivih morskih virov pozitivno spodbudil razvoj manjših morskih pristanišč, ki bi lahko poskrbela za logistične potrebe te panoge pomorskega gospodarstva;

12. meni, da bi bilo treba v nadaljnje razprave o prihodnosti sektorja obnovljivih morskih virov vključiti predstavnike pomorskih uprav, pristaniških organov ter lokalnih in regionalnih oblasti;

13. se zaveda posebne vloge, ki jo bo imel javni sektor pri podpiranju prihodnjih pobud na tem področju.

ODBOR REGIJ

Akvakultura in ribištvo

14. ugotavlja, da bo razvoj akvakulture, skupaj z rastjo proizvodnje, ki temelji na varstvu okolja, ekološkega ravnesja in biotske raznovrstnosti, pozitivno vplival na porast potrošnje rib in drugih vodnih organizmov. Tako bo prispeval k izboljšanju javnega zdravja, zagotovil podporo gospodarskim subjektom, ki se ukvarjajo z akvakulturo, zmanjšal delež nadomestkov ribjih beljakovin in spodbudil zaposlenost v tem sektorju modrega gospodarstva;

15. opozarja na potrebo po finančni podpori akvakulture s pomočjo sredstev EU, kar bo okrepilo pomen ribiškega sektorja in dejavnosti za obalna območja;

16. zavrača predlog za gensko spreminjanje vodnih organizmov, katerega cilj je ustvariti nove vrste, odpornejše na bolezni ali okoljsko onesnaženost;

17. podpira zamenjavo motorjev ribiških plovil in trženje novih energetsko učinkovitih ribiških plovil za izvajanje selektivnega ribolova ter za izboljšanje varnosti in udobja na plovilih;

18. opozarja na svoje stališče, ki ga je izrazil v mnenju o *reformi skupne ribiške politike*, v katerem priznava potrebo po ustanovitvi svetovalnega sveta za akvakulturo, sestavljenega iz predstavnikov proizvodnega sektorja;

19. poudarja vlogo Znanstvenega, tehničnega in gospodarskega odbora za ribištvo (STECF) kot znanstvenega organa, ki podpira prizadevanja Evropske komisije za spodbujanje trajnostnega upravljanja ribištva.

ODBOR REGIJ

Pomorski in obalni turizem ter turistična križarjenja

20. ugotavlja, da morske obale v državah članicah EU postajajo čedalje privlačnejši počitniški cilj za prebivalce EU. K privlačnosti tovrstnih počitnic prispeva tudi vse večja kakovost storitev v tej gospodarski panogi;

21. podpira strateški pristop k infrastrukturi morskih pristanišč in priveznih zmogljivosti ter prometni infrastrukturi v širšem smislu in poudarja pomen finančne podpore teh investicijskih dejavnosti, in sicer s sredstvi Kohezijskega sklada, Evropskega sklada za regionalni razvoj in Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo;

22. meni, da bi bilo treba pobude, ki združujejo dejavnosti na področju varstva obale in okolju prijazne turistične dejavnosti podpreti in spodbujati v okviru nove finančne perspektive za obdobje 2014–2020;

23. poudarja vlogo zaščitnih morskih območij za ohranjanje in zaščito morskih ekosistemov in razvoj turističnih dejavnosti v zvezi z okolju prijaznim potapljanjem, strateško pomembnim orodjem za pridobivanje znanja o morskem okolju in ustrezno ozaveščanje državljanov;

24. pozdravlja sedanjo vključenost lokalnih in regionalnih oblasti v podpiranje, spodbujanje in popularizacijo varstva okolja ter v pobude za spodbujanje turizma in usposabljanje visokokvalificiranih delavcev v tej gospodarski panogi;

25. poudarja vlogo univerz za pomorstvo in akademskih izobraževalnih centrov, ki povečujejo delež visokokvalificiranih delavcev v pomorskem gospodarstvu. Poleg tega je treba podpreti tudi dejavnosti platform za sodelovanje univerz za pomorstvo.

ODBOR REGIJ

Morski viri rudnin

26. se strinja, da bi lahko naraščajoče povpraševanje po surovinah povečalo zanimanje za njihovo pridobivanje z morskega in oceanskega dna in da to lahko močno obremeni ravnovesje morskih ekosistemov, med katerimi so nekateri precej nepoznani in tam, kjer surovine pridobivajo v bližini obal, lahko povzročajo tudi veliko škodo krajini ter naravnemu in človekovemu okolju (pogrezanje, erozija, vdori morske vode itd.). Kot je Odbor že navedel v svojih mnenjih o trajnostnem razvoju, je treba zato za zmanjšanje tega gospodarskega pritiska dati prednost ponovni uporabi in recikliranju že uporabljenih surovin;

27. meni, da bi lahko razvoj te gospodarske panoge spodbudili s sredstvi, ki podpirajo raziskovalno-razvojno dejavnost, financiranjem akademskih centrov, raziskovalnimi študijami, znanstvenimi programi in štipendijami;

28. poudarja pomen podpiranja specializiranega sektorja ladjedelništva in proizvodnje opreme za ladje in druga morska plovila (vključno z rudarskimi plovili), ki prispevajo k izkoriščanju morskih nahajališč ob upoštevanju visokih okoljskih standardov;

29. opozarja na vprašanje, ki bi lahko izjemno pomembno vplivalo na posamezne predloge za razvoj modrega gospodarstva, in sicer na ostanke vojaškega materiala iz obeh svetovnih vojn in iz hladne vojne ter na radioaktivne odpadke, v preteklosti spuščene v morje. Zato je treba pripraviti metodologijo na evropski ravni in zagotoviti sredstva za zavarovanje teh nevarnih materialov.

ODBOR REGIJ

Modra biotehnologija

30. se strinja, da je celotno področje biotehnologije, ki temelji na vodnih virih, trenutno še slabo razvito. Primeri dobre prakse, navedeni v sporočilu, in sicer zdravila, razvita iz vodnih organizmov, dajejo upanje, da se bodo raziskave, ki se izvajajo na tem področju, morda izkazale kot zelo obetavne;

31. meni, da bi lahko spremljanje znanstvenih raziskav prispevalo k uvajanju novih inovativnih tehnologij, ki bi lahko občutno spodbudile gospodarstvo, ko bodo uporabljene na industrijski ravni.

ODBOR REGIJ

Sklepi

32. poudarja, da mora razvoj modrega gospodarstva temeljiti na spoštovanju naravnega okolja in načel trajnostnega razvoja. Ob tem pa je zelo pomembno tudi zagotoviti, da se v tem razvoju upoštevajo okoljevarstvena vprašanja;

33. meni, da ima razvoj ključne infrastrukture, zlasti morskih pristanišč, priveznih zmogljivosti in prometnih omrežij, zelo pomembno vlogo pri dejavnostih, povezanih z modrim razvojem. Zato je treba posebej opredeliti in strateško obravnavati vsako posamezno obliko tega razvoja, predvsem programe za raziskave in razvoj;
34. se zavzema za to, da se pri razvoju modrega gospodarstva nameni pozornost regionalnim posebnostim evropskim morskim bazenom, ki jih je treba izkoristiti in upoštevati pri izvajanju;
35. poziva k sistematičnemu posvetovanju z Odborom regij kot predstavnikom lokalnih in regionalnih oblasti o vseh nadaljnjih dejavnostih, povezanih s konceptom modre rasti, vključno z razvojem in oblikovanjem strategij za morske bazene, ki so po njegovem mnenju pomemben instrument za uresničitev glavnih vidikov modre rasti.

V Bruslju, 31. januarja 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mnenje Odbora regij – Energija iz obnovljivih virov: glavni akter na evropskem energetske trgu

(2013/C 62/11)

ODBOR REGIJ

- ugotavlja, da je neusklajen razvoj energije iz obnovljivih virov (EOV), ki je bil hitrejši od pričakovanj, v številnih državah povzročil številne politične, regulativne in tehnične težave pri delovanju energetskih sistemov. Na ravni EU je potrebna resna razprava o ustreznih mehanizmih in instrumentih za usklajeno spodbujanje EOVS;
- opozarja, da je treba pripraviti preprost in učinkovit sistem podpore za EOVS, ki bo temeljil na skupni evropski strategiji. Za pripravo tržnih in regulativnih instrumentov je potrebna skupna strategija, s katero bi zagotovili učinkovit in socialno vzdržen prehod k večji proizvodnji energije iz obnovljivih virov;
- meni, da je prihodnje mehanizme subvencioniranja mogoče razviti ob upoštevanju preverjenih postopkov kohezijske politike, ki bodo omogočali podporo proizvodnji in distribuciji energije iz obnovljivih virov, pa tudi širšo uporabo novih tehnologij na področju EOVS;
- je prepričan, da je zaradi ustalitve sedanjega položaja in ustvarjanja dolgoročnih spodbud za vlagatelje potrebno več skladnosti med odločitvami posameznih držav članic. Instrument za to bi bil lahko vseevropski sistem podpore energiji iz obnovljivih virov;
- meni, da bi kombinacija različnih tehnologij EOVS v regijah in novih načinov upravljanja proizvodnih in prenosnih zmogljivosti z uporabo tehnologije pametnih omrežij (*smart networks*) lahko omogočila uskladitev lokalnih potreb po električni energiji s proizvodnjo ter znatno povečala energetska varnost regij in zmanjšala odvisnost od uvoza energije iz bolj oddaljenih krajev.

Poročevalec	Witold STĘPIEŃ (PL/EPP), maršal vojvodstva Łódź
Referenčni dokument	Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij: Energija iz obnovljivih virov: glavni akter na evropskem energetskega trgu
	COM(2012) 271 final

Mnenje Odbora regij – Energija iz obnovljivih virov: glavni akter na evropskem energetskega trgu

I. POLITIČNA PRIPOROČILA

ODBOR REGIJ

Uvod

1. soglaša z mnenjem, ki ga je izrazila Evropska komisija, da je energija iz obnovljivih virov (EOV) izjemno pomembna za diverzifikacijo oskrbe z energijo, povečanje evropske konkurenčnosti in ustvarjanje delovnih mest ter uresničevanje zavez Evropske unije na področju podnebnih sprememb; meni tudi, da so mejniki za energijo iz obnovljivih virov po letu 2020 bistvenega pomena za zagotovitev, da bo energija iz obnovljivih virov del evropskega energetskega trga;

2. meni, da je pomemben razlog za probleme v razvoju EOVS odsotnost dolgoročne vizije in usklajevanja med državami, regijami in drugimi udeleženi stranmi v energetske politiki Evropske unije, in sicer v skladu z načelom subsidiarnosti; opozarja tudi, da so ukrepi za večjo energetske učinkovitost pomembni za doseganje zastavljenih ciljev. Poleg tega Odbor soglaša z Evropsko komisijo, da bi morale države članice za spodbujanje medsebojnega sodelovanja in trgovine z energijo iz obnovljivih virov uporabiti obstoječe instrumente, ter opozarja na posebno vlogo, ki jo imajo lahko pri tem obmejne regije kot preskusni laboratoriji za sodelovanje;

3. opozarja, da je treba pripraviti preprost in učinkovit sistem podpore za EOVS, ki bo temeljil na skupni evropski strategiji. V skladu z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti je smiselno na evropski ravni opredeliti zgolj splošni okvir in se osredotočiti zlasti na čezmejne učinke. Prihodnje mehanizme subvencioniranja je mogoče razviti ob upoštevanju preverjenih postopkov kohezijske politike, ki bodo omogočali podporo proizvodnji in distribuciji energije iz obnovljivih virov, pa tudi širšo uporabo novih tehnologij na področju EOVS; poudarja, da morajo imeti lokalne in regionalne oblasti ključno vlogo pri razvoju in spodbujanju rešitev z energijo iz obnovljivih virov, ki morajo temeljiti na izkušnjah in potrebah različnih regij; zato poziva Evropsko komisijo in države članice, naj k oblikovanju političnih instrumentov na ravni EU in njihovem izvajanju pritegnejo predstavnike lokalne in regionalne ravni.

II. SPOROČILO EVROPSKE KOMISIJE

ODBOR REGIJ

4. soglaša z navedbami Evropske komisije, da bo treba za občutno povečanje deleža obnovljivih virov energije izboljšati

sedanje sisteme podpore. V skladu z analizo Komisije se zaradi visokih upravnih in kapitalskih stroškov strošek projektov na področju energije iz obnovljivih virov pogosto povečuje in je ogrožena njihova konkurenčnost, predvsem v zgodnjih fazah. Sporočilo opozarja na potrebo po zagotavljanju skladnosti nacionalnih sistemov podpore, da bi odpravili izkrivljanja na energetskega trgu. Če bodo proizvajalci energije postopoma izpostavljeni tveganjem, povezanim s tržnimi cenami, bi to moralo pozitivno vplivati na konkurenčnost tehnologij, ki temeljijo na energiji iz obnovljivih virov. Zlasti dobro delujoč trg emisij CO₂ je dolgoročno bistvenega pomena za zmanjšanje potreb po subvencijah za zrele tehnologije. Potrebna pa bo podpora novim, manj zrelim tehnologijam. OR zato pozdravlja načrte Komisije, ki namerava pripraviti smernice o najboljših praksah in izkušnjah, pridobljenih pri teh vprašanjih;

5. poudarja, da je splošni razvoj infrastrukture bistvenega pomena za uspeh notranjega trga in za to, da se v elektroenergetske sisteme vključi energija iz obnovljivih virov. Izboljšanje energetske infrastrukture je mogoče doseči z:

- naložbami v distribucijska omrežja,
- posodobitvijo infrastrukture za prenos in naložbami v medsebojne povezave, zlasti med državami članicami in njihovimi regijami,
- razvojem pametnih omrežij,
- podporo decentralizirani proizvodnji energije oziroma proizvodnji energije v majhnem obsegu;

6. ugotavlja, da je financiranje raziskav in razvoja ključno za podporo tehnološkim inovacijam ter razvoju. Soglaša s Komisijo, da so lahko za energijo iz obnovljivih virov pomembni zlasti raziskave o tehnologijah za izkoriščanje oceanov, o shranjevanju električne energije in naprednih materialih ter razvoj tehnologij za doslej neizkoriščene dele biomase. Strateški načrt za energetske tehnologije (načrt SET) in prihodnji raziskovalni program Obzorje 2020 sta glavna prispevka EU k spodbujanju razvoja na ključnih področjih energetske tehnologije. Odbor poudarja pomembno vlogo, ki jo imajo lokalne in regionalne oblasti pri sodelovanju z raziskovalnimi ustanovami in pri

njihovi podpora ter kot javni vlagatelji; pri tem znova opozarja, da bi bilo treba v sedanjih razpravah o večletnem finančnem okviru EU ustrezno upoštevati izjemen pomen financiranja EU za raziskave na tem področju;

7. je seznanjen z analizo Komisije o različnih stopnjah odprtosti in integriranosti različnih energetskega trgov (ogrevanje in hlajenje, promet, električna energija itd.); se strinja, da lahko vključevanje trgov omogoči vstop novim dejavnikom, kot je EOv, vendar hkrati poudarja, da odprtost trga sama po sebi še ne zagotavlja večje učinkovitosti in znižanja cen, ter da so za uspešno odprtje potrebni ustrezni predpisi in nadzor na evropski ravni, pa tudi preglednost in obveščenost potrošnikov; zato z zanimanjem pričakuje prihodnjo razpravo o predlogih Komisije v zvezi z notranjim energetskim trgovom.

III. RAZVOJ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE

ODBOR REGIJ

Delež EOv pri rabi energije

8. opozarja, da je delež energije iz obnovljivih virov pri rabi energije v EU v prvi polovici leta 2012 znašal 12,4 % in se je v primerjavi z letom 2008 povečal za 1,9 %; to pomeni, da je EU trenutno na poti do uresničitve svojega 20-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov do leta 2020, pa tudi, da bi morala biti bolj ambiciozna in si zastaviti višji cilj ali pa za vsako državo članico določiti vsaj 20-odstotni cilj; poleg tega bodo tudi po letu 2020 potrebna nadaljnja prizadevanja in EU bi si morala postaviti ambiciozne mejnike, da bi do leta 2050 čim prej izpolnila cilj o doseganju 100-odstotnega deleža energije iz obnovljivih virov.

ODBOR REGIJ

Subvencije za EOv

9. se zavzema za ustrezno strukturo in realistične cilje sistema trgovanja z emisijami CO₂ (EU ETS), ki naj bi igral vlogo posredne podpore EOv.

ODBOR REGIJ

Sistemi podpore in energetskega trga

10. soglašala s stališčem Komisije, po katerem je treba povečati konkurenčnost EOv na energetskih trgih. Sisteme subvencij je treba vzpostaviti na način, ki bo vlagatelje spodbujal k razvoju proizvodnje EOv in zagotavljal njeno učinkovitost na konkurenčnem energetskem trgu. Sistemi podpore bi morali tudi voditi v postopno nadomestitev drugih oblik energije, zlasti tistih, ki imajo negativen vpliv na okolje;

11. izraža zaskrbljenost, da bi nekateri sistemi podpore EOv utegnili imeti nepričakovane posledice ali da bi jih nekateri proizvajalci energije iz obnovljivih virov zlorabili, kar bi povzročilo visoke stroške EOv za potrošnike. Usklajena strategija za

EOv na ravni EU, v okviru katere se uporabljajo sedanji instrumenti evropske in nacionalne politike konkurence, je nujna za preprečevanje takšnih zlorab;

12. opozarja, da sistem "zelenih" certifikatov podobno kot sistem zagotovljenih tarif lahko v nekaterih državah ne deluje ustrezno v vseh pogledih. Hitra rast obsega EOv povzroča, da število certifikatov začenja presegati obseg obveznega nakupa, kar vodi do zniževanja cen certifikatov. Zato je treba pregledati cilje EOv in ustrezno prilagoditi število certifikatov;

13. načeloma pozdravlja novi predlagani sistem potrdila o izvoru (*Guarantee of Origin*), nekakšen evropski zeleni certifikat, ki omogoča trgovanje z zelenimi certifikati v državah EU, ki takšen sistem izvajajo; potrebno pa je spremljanje, s katerim bi preverili, ali bo takšen ukrep zadoščal za odpravo pomanjkljivosti obstoječega sistema.

ODBOR REGIJ

Odzivi na neusklajen razvoj EOv

14. ugotavlja, da je neusklajen razvoj EOv, ki je bil hitrejši od pričakovanih, v številnih državah povzročil številne politične, regulativne in tehnične težave pri delovanju energetskih sistemov. Na ravni EU je potrebna resna razprava o ustreznih mehanizmi in instrumentih za usklajeno spodbujanje EOv. Za pripravo tržnih in regulativnih instrumentov je potrebna skupna strategija, s katero bi zagotovili učinkovit in socialno vzdržen prehod k večji proizvodnji energije iz obnovljivih virov;

15. meni, da je treba izboljšati usklajevanje pretoka električne energije med različnimi državami in regijami. Občutno povečanje deleža EOv v celotnem obsegu pridobljene energije zahteva več usklajevanja pri razvoju in delovanju omrežij, pa tudi učinkovito pravno reguliranje med seboj povezanih elektroenergetskih sistemov tako med različnimi državami in regijami kot tudi med celino in otoki ter med samimi otoki;

16. poudarja, da bi lahko proizvodnjo energije iz obnovljivih virov spodbujali v povezavi z lokalnimi energetskimi rešitvami. Te energetske rešitve morajo vsebovati ukrepe za varčevanje z energijo, povečanje deleža energije iz obnovljivih virov in varčevanje z viri ob kar največjem spoštovanju trajnosti.

ODBOR REGIJ

Tehnični pogoji za dejavnosti na področju EOv

17. opozarja, da je EOv priključena na energetska omrežja, ki niso zgrajena za prenos energije iz tovrstnih virov. Široka uporaba energije iz obnovljivih virov zahteva naložbe in čas za posodobitev energetskih omrežij – njihovo sedanje stanje omejuje rast EOv. To je mogoče preseči z vzpostavljanjem pametnih omrežij ter z močnejšimi elektroenergetskimi povezavami med državami članicami EU, med celinskimi in otoškimi regijami ter med otoki. Prav tako je delovanje elektrarn na

področju EOV, kot so vetrne ali fotovoltaične elektrarne, precej nestabilno. Iz tega razloga je nekaj rezervnih zmogljivosti treba hraniti v tradicionalnih elektrarnah, razviti ustrezne tehnologije shranjevanja energije in spodbujati prožnost z upravljanjem povpraševanja;

18. ugotavlja, da bi širša uporaba shranjevanja energije znatno izboljšala pogoje delovanja elektroenergetskega sistema z obnovljivimi viri energije, vendar električne energije tehnično ni mogoče shranjevati neposredno. Sistemi posrednega skladiščenja energije s pretvarjanjem električne energije v kemično energijo (kot v električnih akumulatorjih) ali v kinetično energijo (prečrpovalne hidroelektrarne) so trenutno zelo dragi, možnosti širše uporabe pa so omejene. Širša uporaba EOV v elektroenergetskih sistemih je odvisna od novih tehnologij, zlasti novih načinov za shranjevanje energije, s katerimi bi lahko ob znatno nižjih stroških uskladiščili dvakrat do trikrat več energije kot zdaj. Nadaljevati bi bilo treba razvoj tehnologij za pretvorbo presežne elektrike v plin (*Power to Gas*), saj imajo veliko prednosti. Za umetno proizvedeni plin se lahko izkoristita obstoječa omrežna infrastruktura in infrastruktura za shranjevanje. Po mnenju Odbora regij bi bilo treba okrepiti raziskovanje novih tehnologij shranjevanja energije, da bi s tem omogočili večjo uporabo obnovljivih virov energije pri pridobivanju električne energije;

19. poudarja, da pomanjkanje infrastrukture za učinkovito uporabo energije iz obnovljivih virov na evropski celini, kot so obsežne vetrne elektrarne na Severnem morju in sončne elektrarne v Sredozemlju in severni Afriki, pomeni, da je potrebno obsežno vlaganje v t. i. elektroenergetske avtoceste. Pri razvoju evropskih elektroenergetskih avtocest je nujno upoštevati stroge okoljske zahteve in obvezno vključiti zainteresirane regije. Poleg tega je treba izbrati čim manj moteče metode za njihovo opremljanje ter upoštevati tudi možnost podzemnih tras. Treba je tudi upoštevati, da je sedanji sistem, ki ga upravlja Evropska mreža operaterjev prenosnih omrežij za električno energijo (ENTSO-E), ki se razprostira od Portugalske do vzhodne meje Poljske ter od Danske do balkanskih držav, treba posodobiti, da bo z njim mogoče obvladovati nove zahteve, ki izhajajo iz večjega energetskega povezovanja v Evropi; zato podpira gradnjo novih vodnikov za enosmerni električni tok, s katerimi bi lahko povečali zanesljivost delovanja evropskega omrežja in zmanjšali izgube pri prenosu;

Zagotavljanje trajnosti obnovljivih virov energije

20. poudarja, da mora biti razširjanje energije iz obnovljivih virov v celoti trajnostno. Pri nadgradnji sedanjih sistemov zaradi zagotavljanja trajnosti ali izdelavi novih je treba paziti, da ti ne ustvarijo novih ovir za razvoj trgov energentov in goriv. Sedanje prakse in sisteme je treba kar najbolj izkoristiti. Prizadevanja za ogljično nevtrarno energijo iz biomase so bistvena pri razširjanju energije iz obnovljivih virov.

IV. NOVI SISTEM PODPORE EOV

ODBOR REGIJ

21. ugotavlja, da je priporočljivo, da bi Evropska komisija izvedla analizo, ki bi vodila k oblikovanju novih programov

podpore za obnovljive vire energije. Ti bi bili usklajeni na ravni celotne EU ter bi upoštevali izkušnje in dobre prakse držav članic in regij. S takšnim pristopom bi lahko določili vseevropske cilje in ukrepe za njihovo doseganje. Nov program bi moral upoštevati pravne, gospodarske, tehnične in družbene vidike;

22. meni, da je v okviru evropskega sistema podpore obnovljivih virov energije potrebno naslednje:

- ustanovitev vseevropskega sklada podpore EOV,
- uskladitev sistemov podpore EOV na evropski ravni in zagotovitev njihove medsebojne združljivosti,
- večja vloga regij pri dodeljevanju sredstev za EOV in pri krepitvi ozaveščenosti javnosti,
- čim boljša uporaba tehnologije na področju EOV, ki je odvisna od EOV v regijah,
- delovanje na več ravneh: evropski za večje energetske naprave ter znotraj držav in v regijah za male in mikronaprave,
- dodeljevanje subvencij in drugih podpor za naložbe v takšnem obsegu, ki omogoča polno uveljavljanje EOV na konkurenčnih energetskega trgih,
- podpora prizadevanjem za energetske neodvisnost,
- podpora razvoju energetskih mrež in pametnih mrež, ki omogočajo širše uvajanje EOV,
- izboljšanje uporabe EOV v pametnih energetskih mrežah s podporo paketom, ki združujejo EOV in shranjevanje energije,
- čim boljša solidarna delitev stroškov razvoja EOV v evropski družbi.

ODBOR REGIJ

Vseevropski sklad podpore razvoju EOV

23. ugotavlja, da nekatere države članice uvajajo omejitve podpore EOV in tako skušajo zavezati hitro rastoče cene električne energije, ki jih v nekaterih primerih in v določeni meri povezujejo s pomanjkljivim delovanjem obstoječih sistemov podpore EOV. Takšni kratkoročni politični odzivi kažejo, kako nestabilni pravni predpisi in neusklajena evropska politika na področju obnovljivih virov ter s tem povezana znatna regulativna tveganja zelo negativno vplivajo na okolje in energetske trge;

24. je prepričan, da je zaradi ustitve sedanjega položaja in ustvarjanja dolgoročnih spodbud za vlagatelje potrebno več skladnosti med odločitvami posameznih držav članic. Instrument za to bi bil lahko vseevropski sistem podpore obnovljivim virom energije. Poleg tega sta izjemno pomembna zmanjšanje subvencij za fosilna goriva na nacionalni ravni in odprava drugih politik, ki ovirajo naložbe v energijo iz obnovljivih virov;

25. poudarja, da je zaradi občutne potrebe po naložbah, s katerimi bi uresničili energetske revolucije (EU naj bi do leta 2030 po ocenah potrebovala tisoč milijard EUR), ter široko razširjenega strahu vlagateljev pred tveganji, zlasti v sedanjih razmerah, treba izkoristiti vse sedanje finančne vire (kot so Kohezijski sklad EU, prihodek iz prenovljenega sistema trgovanja z emisijami, inovativni finančni instrumenti na različnih ravneh, prihodki iz inštaliranih zmogljivosti); morda bo treba v zvezi s projekti za energijo iz obnovljivih virov razmisliti tudi o projektnih obveznicah ter s tem pridobiti finančna sredstva za raziskave in razvoj ter kapitalske naložbe v EOV;

26. zato meni, da bi ob upoštevanju izkušenj in dobrih praks držav članic in regij subvencije za EOV morali usklajevati na ravni EU in med državami članicami, s čimer bi zmanjšali naložbeno tveganje in ustvarjali nove spodbude za razvoj EOV.

ODBOR REGIJ

Večja vloga regij pri dodeljevanju sredstev za EOV

27. poudarja, da nekateri obstoječi sistemi podpore, ki se izvajajo na ravni držav članic, morda ne odražajo vedno dobro posebnosti različnih regij. Obnovljivi viri energije se pogosto ne nahajajo blizu končnih odjemalcev, kar pomeni, da je treba močno preoblikovati prenosne in distribucijske daljnovode. Če infrastruktura za prenos ni ustrezno razvita, je to ena glavnih omejitev za hiter razvoj obnovljivih virov energije;

28. je trdno prepričan, da bi z večjo vlogo regij dosegli učinek sinergije in hkratne optimizacije stroškov razvoja mrežne infrastrukture. Zato je tako pomembno povečati vključenost regij v spodbujanje obnovljivih virov energije in usmerjanje sredstev v spodbujanje EOV v regije in v proizvajalce energije iz obnovljivih virov. V sistemih podpore EOV bi bilo treba upoštevati tudi znanje regij in regije spodbujati k sodelovanju.

ODBOR REGIJ

Čim boljše uporaba tehnologije na področju EOV, ki je odvisna od EOV v regijah

29. izraža prepričanje, da bi regije lahko opredelile najboljše kombinacije tehnologij na področju EOV, kot je na primer usklajevanje razvoja vetrnih in sončnih elektrarn z elektrarnami, ki izkoriščajo bioplin, biomaso in geotermalne vire, zlasti pa tehnologij, ki za pridobivanje električne energije izkoriščajo geotermalno energijo; iz teh razlogov si je treba prizadevati

za to, da se tam, kjer je to tehnično mogoče, proizvedeni bioplin dovaja po že obstoječih omrežjih zemeljskega plina, in to prakso še podpreti;

30. meni, da bi kombinacija različnih tehnologij EOV v regijah in novih načinov upravljanja proizvodnih in prenosnih zmogljivosti z uporabo tehnologije pametnih omrežij (*smart networks*) lahko omogočila uskladitev lokalnih potreb po električni energiji s proizvodnjo ter znatno povečala energetske varnost regij in zmanjšala odvisnost od uvoza energije iz bolj oddaljenih krajev;

31. poudarja, da morajo pri vzpostavitvi in razvoju mikronprav za pridobivanje EOV in spodbujanju hkratnih proizvajalcev in potrošnikov – torej odjemalcev energije, ki energijo ne le odjemajo, marveč jo tudi proizvajajo za lastne potrebe in potrebe najbližjih sosedov – še zlasti veliko vlogo odigrati regije. Spodbujanje hkratnih proizvajalcev in potrošnikov bi lahko prispevalo ne le k temu, da se bodo zmanjšali skupni stroški pridobivanja in dobave energije, marveč tudi k temu, se bodo razvijali novi vzorci trajnostne potrošnje in proizvodnje energije. OR se močno zavzema za proizvodnjo energije na regionalni ravni za javni in zasebni sektor, vključno z gospodinjstvi;

32. ugotavlja, da imajo regije veliko vlogo pri razvoju soprodukcije. Taka tehnologija za hkratno pridobivanje električne energije in toplote omogoča skoraj 90-odstoten izkoristek primarne energije iz goriva. Naloga regij bi bila lahko usklajevanje razvoja soprodukcije, pri čemer bi upoštevale obstoječa toplotna omrežja in lokacije novih naložb v regiji. Evropska unija bi morala vzpostaviti ustrezne pogoje za podporo teh visokoučinkovitih obratov, tako da bodo lahko pokrili svoje stroške obratovanja.

ODBOR REGIJ

Usklajeno delovanje na različnih ravneh: sistem podpore na ravni EU, ki EOV omogoča, da postane konkurenčna in da se v zvezi s tovrstno energijo oblikujejo regionalne rešitve

33. ugotavlja, da sedanji sistemi subvencij za EOV omogočajo le omejeno načrtovanje nadaljnjega razvoja teh virov ter da v mnogih primerih ni zahtev za operaterje;

34. zato meni, da bi novi sistem subvencioniranja obnovljivih virov energije moral biti predvidljiv sistem, v katerem bi bil obseg sredstev, namenjenih subvencijam za EOV, znan in določen več let vnaprej in v skladu s cilji za EOV. Sistem bi moral biti prilagojen vsaki tehnologiji, ob upoštevanju njene učinkovitosti in stopnje zrelosti, ter dovolj prožen za odzivanje na tržne signale v državah članicah;

35. meni, da je treba okrepiti vlogo regionalnih in lokalnih akterjev z uporabo obstoječega poznavanja obsega investicijskih stroškov in obsega zahtevane podpore, potrebne za to, da bi kasneje proizvajalci EOV lahko delovali na evropskih energetskih trgih;

36. poudarja, da bo razvoj središč za podporo EOV v regijah prispeval k večji zaposlenosti in porastu različnih oblik usposabljanja, potrebnega za vlagatelje in podjetja, ki se ukvarjajo z gradnjo in povezovanjem v omrežje. Razvoj lokalnega znanja bo prispeval tudi k okrepitvi raziskav o regionalnem razvoju obnovljivih virov. Takšne raziskave bi bile lahko del raziskav, ki se izvajajo na evropski in nacionalni ravni;

37. opozarja, da je razvoj obnovljivih virov energije marsikdaj omejen zaradi nezadovoljivega razvoja distribucijske mreže, prenosnega omrežja in povezav med državami članicami EU, celinskimi in otoškimi regijami ter med otoki. Za odpravo teh omejitev bo potrebno delovanje v dveh smereh: v smeri razvoja obstoječih omrežij in njihove posodobitve ter v smeri sodobnega upravljanja omrežij ter na področju potrošnikov in proizvajalcev električne energije, povezanih v omrežje. Poleg tega je treba pri razvoju omrežij vključiti tudi različne tehnologije shranjevanja, saj zmanjšujejo potrebe po dodatnih omrežnih zmogljivostih in lahko hkrati zagotavljajo energijo iz rezerv. Kot eni izmed alternativ bi bilo treba razmisliti tudi o uporabi plinskega omrežja in razvijati naprave za pretvorbo elektrike v plin;

38. prav tako meni, da je treba del sredstev nameniti razvoju distribucijskega omrežja, prenosnega omrežja in povezav med državami članicami EU, med celinskimi in otoškimi regijami ter med otoki. Sistem podpore mora hkrati in usklajeno zajemati podporo razvoju omrežja in uvajanju naprav za energijo iz obnovljivih virov. To bo po eni strani omogočilo bolj učinkovito uporabo sredstev podpore, po drugi pa sodelovanje med operaterji omrežja na lokalni ravni, proizvajalci energije iz obnovljivih virov, pa tudi hkratnimi proizvajalci in potrošniki. Takšno sodelovanje operaterjev omrežja in proizvajalcev EOV, ki ga bo spodbudilo usklajeno dodeljevanje sredstev podpore, bo odpravilo eno izmed pomanjkljivosti sedanjega sistema, kot je nezadostno sodelovanje med operaterji omrežja in proizvajalci.

ODBOR REGIJ

Omejitev nihanj v proizvodnji energije iz obnovljivih virov s podporo paketom, ki združuje EOV in shranjevanje energije

39. opozarja, da je pridobivanje energije iz obnovljivih virov s pomočjo različnih tehnologij odvisno od zunanjih pogojev, kot je moč vetra ali raven osončenosti. To omejuje povečanje moči naprav EOV. Izboljšanje delovanja EOV je mogoče doseči z vzpostavitvijo grozdov EOV z uporabo pametnih mrež in različnih tehnologij, kot so: vetrne elektrarne, fotovoltaične sončne elektrarne, elektrarne na biomaso in bioplin, pa tudi elektrarne, ki izkoriščajo geotermalne vire energije, ter tehnologije za shranjevanje energije.

ODBOR REGIJ

Solidarna delitev stroškov razvoja EOV v evropski družbi

40. meni, da sistemov proizvodnje obnovljive energije posamezne države članice ne morejo razviti same. Takšen razvoj je povezan z doseganjem ciljev na področju podnebne politike, pa tudi s spodbujanjem razvoja sodobnih tehnologij in izboljšanjem evropske energetske varnosti, kar bi dosegli z večjo neodvisnostjo Evrope od uvoza energije. Takšen skupen vseevropski cilj bi morale skupaj in usklajeno uresničevati vse ravni upravljanja; hkrati bi moralo biti povsem jasno, da je cilj prehod na 100-odstotni delež energije iz obnovljivih virov, poskrbeti pa bi bilo treba, da se pozornost in sredstva, ki so potrebni za ta nujen prehod, ne preusmerijo na energijo iz nekonvencionalnih ali drugih virov, za katero se lahko zdi, da predstavlja alternativo, vendar pa ni obnovljiva, torej ni tudi trajnostna in ne more nadomestiti konvencionalnih fosilnih goriv;

41. poudarja, da imajo neusklajeni ukrepi lahko neželene posledice, kot so upad zanesljivosti oskrbe in neupravičena povečanja cen ter posledično negativen odnos javnosti in padec podpore obnovljivim virom energije. To je mogoče izboljšati z javnimi razpravami in transparentnim političnim odločanjem kot tudi s kampanjami obveščanja javnosti o potrebi po racionalni rabi energije ter o obstoju novih modelov trajnostne potrošnje in trajnostne proizvodnje energije.

V Bruslju, 1. februarja 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mnenje Odbora regij – Smernice za državno regionalno pomoč za obdobje 2014–2020

(2013/C 62/12)

ODBOR REGIJ

- meni, da je ureditev državne regionalne pomoči pomemben instrument za doseganje ciljev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije;
- poziva Evropsko komisijo, naj proces posodobitve državne pomoči vključi v celovitejšo evropsko strategijo za rast, kohezijo in zaposlovanje;
- meni, da je državna regionalna pomoč sredstvo, ki je državam na voljo za spopadanje z dolgoročnimi posledicami krize, saj podpira gospodarsko dinamiko regij v težavah;
- poziva Komisijo, naj upošteva posledice krize, tako da na eni strani poveča zgornje meje za pomoč in po drugi strani odstotek prebivalstva, zajetega v tej vrsti pomoči;
- meni, da nove omejitve, ki veljajo za pomoč za velika podjetja, kot so opredeljena v pravu Skupnosti, v času gospodarske krize niso utemeljene, in poziva Komisijo, naj poveča veljavni prag pri opredelitvi malih in srednje velikih podjetij (MSP);
- se zavzema za boljše usklajevanje pravil o državni pomoči z drugimi politikami EU, zlasti s kohezijsko politiko, in poziva k temu, da se pri preoblikovanju smernic o državni regionalni pomoči upošteva ustanovitev nove kategorije regij v prehodu;
- predlaga Komisiji, naj pri svojih merilih za določitev območij upošteva tudi naravne, geografske in demografske ovire, s katerimi se soočajo nekatere regije.

Poročevalec

Jean-Paul DENANOT (FR/PES), predsednik regionalnega sveta Limousina

Referenčni dokument**Mnenje Odbora regij – Smernice za državno regionalno pomoč za obdobje 2014–2020****I. POLITIČNA PRIPOROČILA**

ODBOR REGIJ

Splošne pripombe

1. izraža zadovoljstvo, da preoblikovanje smernic o državni regionalni pomoči poteka v širšem kontekstu **prenovitve in poenostavitve pravil EU o državni pomoči**;

2. poudarja, da je tako za plačnike, med katerimi so tudi lokalne in regionalne oblasti, kot tudi za upravičence pomembno, da se lahko oprejo na **jasna, berljiva in razumljiva načela**, ter v skladu s svojim mnenjem (ECOS-V-035) o sporočilu Komisije o posodobitvi področja državnih pomoči ⁽¹⁾ Evropsko komisijo ponovno poziva, naj stori korak naprej v procesu posodobitve in poenostavitve, tako da se osredotoči na nadzor pomoči, ki pomembno vpliva na notranji trg;

3. meni, da so glede na gospodarsko in socialno krizo javne naložbe bistvenega pomena v okviru celovite strategije za rast in da morajo predpisi o državnih pomočeh regijam dati dovolj maneverskega prostora za izboljšanje konkurenčnosti, ustvarjanje delovnih mest in premagovanje sedanje krize;

4. prav tako poudarja pomembno vlogo, ki jo je imela Evropska komisija od leta 2007 pri odpravljanju posledic krize, saj je z vzpostavitvijo začasnih okvirov dokazala visoko sposobnost odzivanja in ukrepanja. Odbor regij poziva Komisijo, naj nadaljuje svoja prizadevanja, pri čemer naj pri oblikovanju prihodnjih smernic o državni regionalni pomoči upošteva resnost gospodarskih razmer, in poudarja, da je podpora za podjetja – velika podjetja in MSP – temeljnega pomena za vse regije, v katerih poteka gospodarsko prestrukturiranje, vključno z regijami iz člena 107(3)(c);

5. ugotavlja, da je v skladu z določbami Pogodbe državna regionalna pomoč utemeljena, če je omejena na določene regije in če je njen konkreten cilj razvoj teh regij ⁽²⁾. Namen te

posebne pomoči je vzporedno s kohezijsko politiko podpreti najbolj ranljive regije pri njihovih prizadevanjih, da bi dohitele gospodarsko raven drugih evropskih regij, ter s tem prispevati k uresnitvi ekonomske, socialne in teritorialne kohezije v Evropski uniji;

6. poudarja pomen državne regionalne pomoči kot osrednjega dejavnika pri ustanavljanju, izbiri lokacije in razvoju podjetij, vključno z velikimi podjetji, v regijah z omejenimi možnostmi ter poudarja, da je poleg drugih vrst pomoči (na primer za raziskave in inovacije, za okolje itd.) ta pomoč nujno potrebna za spodbujanje naložb v teh regijah;

7. podpira **proces sprostitve pravil**, ki ga je začela Evropska komisija z objavo uredbe o splošnih skupinskih izjemah (USSI) ⁽³⁾; katere člen 13 se nanaša na regionalno pomoč;

8. poudarja, da se še vedno zavzema za to, da se prag *de minimis*, določen z Uredbo št. 2006/1998/ES, ponovno zviša z 200 000 na 500 000 EUR v obdobju treh proračunskih let; meni, da je treba temu sorazmerno revidirati pragove *de minimis* v kmetijstvu in ribištvu, skupaj z neto stopnjo neplačil, ki ustreza najslabšemu scenariju za sistem jamstev EU;

9. opozarja na protislovje, če bi v izračun zgornjih meja intenzivnosti regionalne pomoči vključili državno pomoč za storitve splošnega gospodarskega pomena (SSGP), ki se *a priori* štejejo za združljive s Pogodbo in se lahko hkrati sofinancirajo iz strukturnih skladov ⁽⁴⁾. Ta vključitev bi lahko države članice odvrgla od financiranja državne pomoči v korist SSGP. Odbor zato poziva Komisijo, naj predvidi izključitev državne pomoči za SSGP iz izračuna zgornjih meja intenzivnosti regionalne pomoči.

⁽¹⁾ COM(2012) 209 final.

⁽²⁾ Člen 107(3)(a) in (c) PDEU.

⁽³⁾ Uredba Evropske komisije ES št. 800/2008 o splošnih skupinskih izjemah z dne 6. avgusta 2008.

⁽⁴⁾ V skladu s sklepom z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena.

ODBOR REGIJ

Državna regionalna pomoč za kohezijo, rast in zaposlovanje

10. meni, da bi morala biti državna pomoč bolje usmerjena in izpolnjevati štiri posebne cilje, in sicer:

- zmanjševanje neravnovesij med regijami;
- izravnavo pomanjkljivosti trga brez izkrivljanja konkurence;
- spodbujanje konkurenčnosti podjetij v regijah;
- spodbujanje naložb v regijah, ki jih je prizadela gospodarska in finančna kriza;

11. ugotavlja, da državna regionalna pomoč z osredotočanjem na prikrajšana in odročna območja prispeva k spodbujanju **skladnega in uravnoteženega razvoja na ozemlju** Evropske unije, ne da bi bila pri tem kršena pravila o konkurenci;

12. meni, da je ureditev državne regionalne pomoči pomemben instrument za doseganje ciljev **ekonomske, socialne in teritorialne kohezije**. Prispeva h gospodarskemu razvoju regij v težavah tako, da javnim organom omogoča, da podpirajo podjetja, ki delujejo na njihovem ozemlju, in s tem spodbuja bolj enakomerno porazdelitev bogastva in naložb med različnimi evropskimi regijami;

13. poziva Evropsko komisijo, naj proces posodobitve državne pomoči vključi v celovitejšo evropsko strategijo za **rast, kohezijo in zaposlovanje**;

14. v zvezi s tem želi tudi poudariti, da regije v Evropski uniji pogosto tekmujejo s tretjimi državami za neposredne tuje naložbe, zato meni, da mora revizija smernic za državno regionalno pomoč upoštevati koristi spodbujanja neposrednih tujih naložb za gospodarstvo EU in ustrezno obravnavati mednarodno konkurenco pri naložbah;

15. poudarja, da je treba preoblikovanje smernic o državni regionalni pomoči povezati s cilji **strategije Evropa 2020**. Odbor regij v zvezi s tem opozarja na pomen, ki se pripisuje konkurenčnosti podjetij v okviru tematskih ciljev skupnega strateškega okvira, in meni, da bi bilo nesmiselno, če bi po eni strani omejili možnosti javne intervencije v korist podjetij, po drugi strani pa lokalne in regionalne oblasti spodbujali k podpori razvojnih projektov teh istih podjetij z uporabo sredstev strukturnih skladov;

16. se zavzema za **boljše usklajevanje pravil o državni pomoči z drugimi politikami EU**, zlasti s kohezijsko politiko, pa tudi z industrijsko politiko, politiko na področju raziskav in inovacij ter politiko notranjega trga. Odbor regij opozarja, da je treba v skladu z določbami Pogodbe pri izvajanju pravil notranjega trga in torej tudi predpisov o državni pomoči upoštevati cilje kohezije v celotni EU in prispevati k njihovem uresničevanju ⁽⁵⁾;

17. meni, da je treba nekatera področja, npr. **socialno in solidarnostno gospodarstvo**, zaradi njihovega prispevka h gospodarski dejavnosti in socialni koheziji na območjih z omejenimi možnostmi obravnavati drugače, neodvisno od problematike regij in zanje uporabljati poseben okvir na podlagi priročnika o socialnih inovacijah, ki bi ga morala predlagati Komisija.

ODBOR REGIJ

Vloga lokalnih in regionalnih oblasti na področju državne regionalne pomoči

18. ugotavlja, da je sicer v skladu s Pogodbama določitev pravil o združljivosti državne pomoči v izključni pristojnosti Komisije, vendar je državna regionalna pomoč, kot že samo ime pove, **orodje v službi regionalnega razvoja**. Odbor zato obžaluje, da se Komisija z njim ni posvetovala ob predaji prvih projektov državam članicam, in meni, da so njegova stališča o temah, ki imajo tako pomembne teritorialne posledice, bistvenega pomena. Odbor poziva Komisijo, da pri oblikovanju prihodnjih smernic upošteva priporočila in pomisleke, izražene v tem mnenju;

19. poleg tega opozarja, da lahko večina lokalnih in regionalnih skupnosti s strokovnim znanjem na področju gospodarskega razvoja, v okviru ekonomskih politik in njihove vloge podpiranja podjetij, oceni vpliv ukrepov, sprejetih na evropski ravni, saj dobro poznajo lokalno gospodarstvo ter so v neposredni bližini gospodarskih in socialnih akterjev. Glede na to, da imajo lokalne in regionalne oblasti malo možnosti za izpodbijanje odločitev Evropske komisije o državni pomoči, Odbor regij meni, da bi se morala Komisija z njimi posvetovati že na začetku procesa oblikovanja pravil o državni regionalni pomoči;

20. pozdravlja javno posvetovanje, ki ga je 14. januarja 2013 začela Evropska komisija v okviru priprav na revizijo novih smernic za obdobje 2014–2020. To javno posvetovanje naj bi zlasti omogočilo vključenost lokalnih in regionalnih oblasti, da bi tako zagotovili, da pravila o državni pomoči bolje upoštevajo potrebe lokalnih in regionalnih skupnosti v EU, s čimer se bi torej povečala preglednost pravil, posledično pa izboljšala pravna varnost plačnikov in upravičencev, ob upoštevanju načela upravljanja na več ravneh;

21. meni, da je treba najti ravnotežje med določitvijo evropskih pravil o konkurenci, potrebnih za delovanje notranjega trga, in presojo dejanskega vpliva pomoči, ki se dodeli na podnacionalni ravni, na notranji trg;

⁽⁵⁾ Člen 175 PDEU.

22. poleg tega opozarja Evropsko komisijo na dejstvo, da je veliko lokalnih in regionalnih oblasti med krizo pripravilo načrte za oživitve gospodarstva ali vzpostavilo mehanizme pomoči, ki jih je treba zaradi gospodarske učinkovitosti uskladiti z državno pomočjo, ki jo odobri Komisija, ter zlasti z državno regionalno pomočjo, tako da se ohrani njihova ustreznost;

23. opozarja, da je treba smernice o državni regionalni pomoči izvajati na ustrezni ravni, in meni, da bi se morala nacionalna raven opreti na regionalno partnerstvo, ki pri oblikovanju in prilagajanju sistema določitve območij vključuje vse podnacionalne oblasti.

ODBOR REGIJ

Pravila o določitvi območij za državno regionalno pomoč

24. meni, da je državna regionalna pomoč sredstvo, ki je državam na voljo za spopadanje z dolgoročnimi posledicami krize, saj podpira gospodarsko dinamiko regij v težavah, zato močno zavrača vsako omejitev možnosti javne intervencije v korist podjetij v primerjavi s trenutno veljavnimi smernicami za državno regionalno pomoč, saj so te intervencije pomembno gonilo gospodarskega razvoja in ustvarjanja novih delovnih mest na lokalni ravni;

25. poziva Komisijo, naj upošteva posledice krize, tako da na eni strani poveča **zgornje meje za pomoč** in po drugi strani **odstotek prebivalstva, zajetega** v tej vrsti pomoči, v skladu z ocenami Komisije v smernicah o državni regionalni pomoči za obdobje 2007–2013 (45,5 % za EU-27, glej opombo 15, 2006/C 54/08);

26. izraža zavezanost za ohranitev **uravnotežene razmejitve območij** za državno regionalno pomoč v obdobju 2014–2020, da bi se izognili čezmernim razlikam med regijami Evropske unije ter zlasti območji iz člena 107(3)(a) in območji iz člena 107(3)(c), tako da bi preprečili nevarnost notranjega preseljevanja v Uniji;

27. poziva Evropsko komisijo, naj predvidi prehodno ureditev z vzpostavitvijo **varnostne mreže**, ki bi zagotovila, da regije, ki so bile upravičene do te vrste pomoči v prejšnjem obdobju in ki ne izpolnjujejo več meril, določenih v prihodnjih smernicah, ne bi bile nenadoma izključene iz tega sistema. Evropska komisija bi morala v smernicah za državno regionalno pomoč predvideti posebne določbe za države članice EU, ki jih je gospodarska in finančna kriza hudo prizadela ter so upravičene do podpore iz evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo (EFSM), da bi tako zagotovili skladnost med vsemi gospodarskimi politikami EU;

28. pozdravlja predlog Komisije, po katerem bi lahko regije, ki mejijo na območja iz člena 107(3)(a), upoštevali v kategoriji območij iz člena 107(3)(c);

29. ugotavlja, da je določitev območij za državno regionalno pomoč povezana z razlikovanjem v okviru kohezijske politike med konvergenčnimi regijami (BDP < 75 %) in konkurenčnimi regijami (BDP > 75 %). Kar zadeva nove predloge Evropske komisije o kohezijski politiki in zlasti ustanovitvi nove kategorije **regij v prehodu**, katerih BDP je med 75 % in 90 %, Odbor regij poziva k temu, da se pri preoblikovanju smernic o državni regionalni pomoči upošteva ustanovitev te nove kategorije, in predlaga poenostavljen sistem, v katerem bi bile vse regije v prehodu obravnavane kot vnaprej določene regije, zajete v členu 107(3)(c). Odbor obžaluje, da so v predlogu Komisije z dne 14. januarja 2013 le regije v prehodu, ki ne spadajo več med območja iz člena 107(3)(a), obravnavane kot vnaprej določena območja, zajeta v členu 107(c)(3). Zato Komisijo odločno poziva, naj predlog v zvezi s tem izboljša in ga uskladi s predlogom splošne uredbe o strukturnih skladih, da bi preprečili vsakršno neenako obravnavanje regij, ki spadajo v isto kategorijo in imajo podobne gospodarske težave;

30. Evropsko komisijo opozarja na poseben položaj **najbolj oddaljenih regij**, priznan v členu 107(3)(a), in poudarja potrebo po bolj prožnem pristopu, prilagojenem njihovim značilnostim. Odbor meni, da bi morale te regije zaradi svoje oddaljenosti od notranjega trga Evropske unije in bližine z drugimi trgi še naprej imeti možnost, da namenajo pomoč podjetjem za njihovo delovanje, ki ni niti postopno zmanjševana niti začasna, in biti upravičene do enake ravni pomoči, kot jim je bila običajno dodeljena. Kar zadeva pomoč za naložbe, meni, da je treba dodatek za najbolj oddaljene regije ohraniti nespremenjen, saj je njihov položaj, ki je razlog za odobritev tega bonusa, strukturne in trajne narave;

31. predlaga, naj Komisija tudi upošteva seznam regij s "posebnimi določbami", ki bo pripravljen v okviru dogovorjenega večletnega finančnega okvira, da se zagotovi večja skladnost med temi določbami kohezijske politike in smernicami za državno regionalno pomoč;

32. dvomi v **ustreznost kazalnikov**, ki jih je izbrala Evropska komisija za določitev območij za državno regionalno pomoč (BDP in stopnja brezposelnosti), in predlaga, naj preuči druge načine za odobritev in nadzor te pomoči. Lokalne in regionalne oblasti bi morale biti v celoti vključene v to preučitev. Odbor regij je več načinov predlagal že v mnenju o merjenju napredka preko meja BDP;

33. med drugim predlaga, naj Komisija pri svojih merilih za določitev območij upošteva tudi **naravne, geografske in demografske ovire**, s katerimi se soočajo nekatere regije:

- podeželska območja;
- območja, ki jih je prizadela industrijska tranzicija;
- regije, ki so hudo in stalno prizadete zaradi neugodnih naravnih ali demografskih razmer, kot so:
 - regije z nizko ali zelo nizko gostoto prebivalstva, kakor so opredeljene v členu 111(4) spremenjenega predloga uredbe o skladih, ki jih zajema skupni strateški okvir,
 - otoške regije,
 - čezmejne regije,
 - gorske regije,
- regije, ki se soočajo z demografskimi neravnovesji med mladimi in starejšimi ter delovno aktivnimi in neaktivnimi, ki so posledica odseljevanja mladih in splošnega staranja prebivalstva, kar zmanjšuje razvojne možnosti teh regij;

34. opozarja, da zahteve pri določanju območij, upravičenih do državne regionalne pomoči, niso prilagojene podeželskim območjem z vidika najmanjše velikosti in neprekinjenosti območij. Ta območja niso deležna posebne obravnave, ki velja za redko poseljena območja, vendar ne izpolnjujejo meril glede prebivalstva, določenih v smernicah. Odbor regij meni, da je treba te zahteve omiliti, da bi upoštevali posebne značilnosti podeželskih območij v Evropski uniji, bodisi z določitvijo ustrežnejših pragov prebivalstva bodisi z uporabo teh dveh meril na drugačen način;

35. poleg tega poziva k novi razpravi o merilih za določitev območij za državno regionalno pomoč, tako da bi upoštevali bolj regionalen pristop, ki bi bolje odražal lokalne posebnosti.

ODBOR REGIJ

Priporočila za pripravo prihodnjih smernic za državno regionalno pomoč v luči krize

36. glede na različne zgoraj izpostavljene točke in zlasti glede na gospodarsko in socialno krizo meni, da je instrument državne regionalne pomoči s svojimi pozitivnimi učinki na ustvarjanje novih delovnih mest in gospodarsko dejavnost zdaj potreben bolj kot kdajkoli prej. Odbor pozdravlja namero Komisije, da leta 2016 predvidi vmesni pregled regionalnih zemljevidov;

37. opozarja, da se sedanji člen 107(3)(a) Pogodbe sklicuje na območja, "kjer je podzaposlenost velika." Odbor regij predlaga, da se pri določitvi območij, zajetih v tem členu, poleg merila BDP upošteva tudi stopnja brezposelnosti glede na vse slabše stanje na področju zaposlovanja v mnogih državah članicah;

38. meni, da bi se bilo treba pri razmejitvi območij iz člena 107(3)(c) glede izračuna meril za primerjavo BDP in stopnje brezposelnosti opreti na evropsko povprečje. S tem bi bolje upoštevali razlike v razvoju med državami članicami in se usmerili na najbolj ranljive regije v državah z visoko stopnjo brezposelnosti in nižjim BDP;

39. meni, da nove omejitve, ki veljajo v območjih iz člena 107(3)(c) za **pomoč za velika podjetja**, kot so opredeljena v pravu Skupnosti, niso utemeljene, še zlasti ne v času gospodarske krize. Odbor poudarja, da v to kategorijo spadajo ne le velika podjetja z mednarodnim kapitalom, ki poslujejo na svetovnih trgih, temveč tudi veliko število lokalnih in družinskih podjetij, katerih potrebe po delovni sili presegajo usodni prag 250 zaposlenih. Med njimi so tudi mala, izključno lokalna podjetja, ki bi lahko zaradi evropskih pravil konsolidacije ⁽⁶⁾ prestopila prag velikega podjetja. Z odpravo vsake možnosti podpore teh podjetij v območjih iz člena 107(3)(c) bi Evropska komisija ogrozila delovna mesta in gospodarsko dejavnost v regijah, ki imajo največ težav in se borijo za to, da bi to vrsto podjetij obdržale na svojem ozemlju;

40. poleg tega opozarja na **nevarnost selitve proizvodnje** – tako znotraj kot zunaj Evropske unije – ki preti regijam zaradi prepovedi državne pomoči velikim podjetjem. Ta podjetja bi se lahko namreč odločila, da zapustijo območja, zajeta v členu 107(3)(c), in se preselijo na območja, zajeta v členu 107(3)(a), ali v države, ki niso članice Evropske unije, če bi se stopnja in obseg pomoči zmanjšala;

41. pozdravlja zaščitno klavzulo, ki jo je Komisija predlagala v svojem predlogu z dne 14. januarja 2013 in ki velikim podjetjem nalaga, da na območju, kjer so pridobila pomoč, vzdržujejo naložbe in delovna mesta v obdobju 5 let oz. 3 let za MSP;

42. predlaga, da se doda določba o izterjavi vseh zneskov izplačane pomoči po vzoru člena 57 veljavne splošne uredbe o strukturnih skladih. Ta možnost izterjave bi veljala pet let po dodelitvi pomoči, če so ogroženi narava ali pogoji izvajanja sofinanciranega projekta, če projekt podjetju oziroma javnemu

⁽⁶⁾ Člen 3 Priloge I k Uredbi Evropske komisije (ES) št. 800/2008 o splošnih skupinskih izjemah z dne 6. avgusta 2008.

organu podeli neupravičeno prednost ali če pride do spremembe narave lastništva dela infrastrukture ali prenehanja proizvodne dejavnosti. Države članice in Komisija zagotovijo, da podjetja, od katerih so bila izterjana sredstva, po prenosu proizvodne dejavnosti znotraj države članice ali v drugo državo članico ne prejemajo prispevkov strukturnih skladov;

43. poziva Evropsko komisijo, naj uvede mehanizem, ki bo vnaprej upošteval morebitne negativne posledice zunanjih vzrokov, povezanih z državno regionalno pomočjo z vidika precejšnje izgube delovnih mest na območjih v EU, ne samo v okviru primerjalne analize, ki jo Komisija opravi, ko je obveščena, in ki se trenutno opravlja samo za večje naložbene projekte (2009/C 223/02, str. 54), temveč tudi v okviru uredbe o splošnih skupinskih izjemah;

44. poziva Komisijo, naj **poveča veljavni prag pri opredelitvi malih in srednje velikih podjetij (MSP)**, da bi lahko instrument državne regionalne pomoči še naprej uporabljali v korist podjetij, ki imajo pomembno vlogo pri ustvarjanju rasti in delovnih mest v zadevnih regijah, ter da bi prispevali k vzpostavitvi močnega in strukturiranega evropskega podjetništva, ki ima tesne vezi z lokalno skupnostjo in ga ni mogoče preseliti, in da bi se lažje soočili z izzivi konkurenčnosti, inovativnosti in internacionalizacije – cilji strategije Evropa 2020;

45. poziva Komisijo, naj – kot je to storila že za agro-živilski sektor – ustvari **ново kategorijo srednje velikih podjetij**, ki zaposlujejo od 250 do 750 zaposlenih in katerih promet je nižji od 200 milijonov EUR ter se uvrščajo med MSP in velikimi podjetji, s čimer bi spodbujali razvoj naših MSP. Odbor poleg tega poziva k razpravi o upoštevanju **srednjih kapitalskih podjetij**, ki so začela kot MSP, sedaj pa imajo od 250 do 5 000 zaposlenih. Priporoča tudi, da bi za srednje velika podjetja in srednja kapitalna podjetja prilagodili stopnjo podpore, ki bi bila višja od podpore za velika podjetja in manjša od podpore za MSP;

46. poudarja, da je pri dodeljevanju državne regionalne pomoči mogoče upoštevati ključni vidik območja samo, če pravila konsolidacije ⁽⁷⁾ ne veljajo za območja, upravičena do te vrste pomoči. Po mnenju Odbora je treba podjetja obravnavati kot **samostojne družbe**, ločene od povezanih podjetij ali partnerjev;

47. opozarja, da so stopnje pomoči, ki se predlagajo za območja, upravičena do državne regionalne pomoči, za obdobje 2014–2020, podobne stopnjam pomoči za MSP, ki so trenutno

predvidene v uredbi o splošnih skupinskih izjemah ⁽⁸⁾, zaradi česar bi se lahko izničila posebnost državne regionalne pomoči. Odbor zato poziva vsaj k ohranitvi stopenj pomoči, predvidenih v smernicah za državno regionalno pomoč za obdobje 2007–2013, in meni, da bi bilo treba v času gospodarske krize te stopnje celo zvišati;

48. meni, da bi bilo treba predvideti višjo stopnjo, da bi spodbudili podporo za naložbe in zaposlovanje v novi kategoriji regij v prehodu glede na njihov položaj zaradi gospodarskega upada;

49. opozarja, da lahko podjetja s sedežem na območjih, upravičenih do državne regionalne pomoči, prejmejo pomoč le za tisti del izvedenih naložb ali ustvarjenih delovnih mest, ki ustreza povečanju dejavnosti podjetja za spodbujanje gospodarske dinamike regij. Odbor regij predlaga, da bi **ponovni zagon dejavnosti in posodobitev proizvodnih obratov**, ki sta pogostejša v času krize, postala upravičena do pomoči na podlagi smernic za državno regionalno pomoč;

50. nasprotuje strožjim pravilom za dokazovanje spodbujevalnega učinka državne regionalne pomoči, dodeljene investicijskim projektom, ne glede na njihov pomen ali velikost podjetja, ki jih izvaja. Odbor poudarja, da v okviru predpisov za državne regionalne pomoči **spodbujevalen učinek pomoči** izhaja iz težavnih razmer, s katerimi se soočajo te regije, kjer brez te pomoči naložb ne bi bilo;

51. podpira predlog Komisije, da bi bila do pomoči upravičena tudi podjetja v ladjedelništvu, saj njihov položaj ne opravičuje več izvezetja, o katerem je bila odločitev sprejeta v času, ko je ta sektor preživel hudo krizo presežnih zmogljivosti. Nasprotno pa se ne strinja s predlogom Komisije, s katerim bi regionalna pomoč za podjetja v jeklarstvu in sektorju sintetičnih vlaken postala neskladna z notranjim trgov. Odbor namreč vztraja, da njihov položaj ne opravičuje več izvezetja, o katerem je bila odločitev sprejeta v času, ko sta ta sektorja preživljala hudo krizo presežnih zmogljivosti;

52. se zavzema za oblikovanje **bolj prožnega mehanizma, ki je zmožen hitre prilagoditve gospodarskim spremembam**, namesto sedanje ureditve, v skladu s katero se vsakih sedem let izvede zgolj revizija, ki ne omogoča spopadanja z nepričakovanimi krizami, ki so lahko uničujoče za gospodarski ustroj posamezne regije. Odbor regij npr. predlaga, da se **na regionalni ravni oblikuje populacijska rezerva**, ki se prerazporedi glede na spremembe v gospodarstvu in v posvetovanju s podregionalnimi organi;

⁽⁷⁾ Priloga I Uredbe Evropske komisije (ES) št. 800/2008 o splošnih skupinskih izjemah z dne 6. avgusta 2008.

⁽⁸⁾ Člen 15 Uredbe Evropske komisije (ES) št. 800/2008 o splošnih skupinskih izjemah z dne 6. avgusta 2008.

53. predlaga, da se v tem obdobju na evropski ravni izvede celovita ocena instrumenta državne regionalne pomoči, s čimer bi preprečili morebitne učinke mrtvih izgub in notranje preseljevanje v EU. Če bi se ti učinki vseeno pojavili, bi lahko predvideli upravne sankcije, kot je vrnitev pomoči.

V Bruslju, 1. februarja 2013

Predsednik
Odbora regij
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Mnenje Odbora regij – Najbolj oddaljene regije EU in strategija Evropa 2020

(2013/C 62/13)

ODBOR REGIJ

- pozdravlja prizadevanja Komisije, da partnersko sodeluje z najbolj oddaljenimi regijami in v zvezi z njimi v celoti izvaja strategijo Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast ob upoštevanju njihovih posebnih značilnosti in omejitev;
- poudarja, da je v skladu z načeloma subsidiarnosti in upravljanja na več ravneh potrebna večja udeležba regionalnih oblasti iz najbolj oddaljenih regij pri pripravi in izvajanju evropskih programov in politik za zagotovitev, da se na vseh ravneh odločanja upoštevajo posebne potrebe najbolj oddaljenih regij;
- poudarja, da je zaposlovanje pomemben prednostni cilj in element vseh prihodnjih ključnih ukrepov za uspešno izvajanje strategije Evropa 2020 v najbolj oddaljenih regijah, zato poziva EU, naj cilje nove prednostne naloge glede socialne razsežnosti, uvedene v sporočilu iz leta 2012, dopolni s konkretnimi ukrepi;
- poudarja, da je treba vse ukrepe za doseg pametne, trajnostne in vključujoče rasti v najbolj oddaljenih regijah izvajati v partnerstvu ter da morajo države članice in regionalne oblasti tesno sodelovati, da se doseže čim večji potencial rasti v teh regijah;
- izpostavlja, da je regionalno sodelovanje zaradi edinstvene geografske lege najbolj oddaljenih regij zanje pomembno, in poziva k izboljšanju sinergij med skladi kohezijske politike in Evropskim razvojnim skladom, pa tudi k odpravi merila oddaljenosti 150 km za morske meje pri čezmejnem sodelovanju med najbolj oddaljenimi regijami in njihovimi sosednjimi državami.

Poročevalec

Malcolm MIFSUD (MT/EPP), župan mesta Pietá

Referenčni dokumentSporočilo Komisije *Najbolj oddaljene regije Evropske unije: na poti k partnerstvu za pametno, trajnostno in vključujočo rast*

COM(2012) 287 final

Mnenje Odbora regij – Najbolj oddaljene regije EU in strategija Evropa 2020**I. POLITIČNA PRIPOROČILA**

ODBOR REGIJ

Uvod

1. pozdravlja prizadevanja Komisije, da partnersko sodeluje z najbolj oddaljenimi regijami ⁽¹⁾ in v zvezi z njimi v celoti izvaja strategijo Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast ob upoštevanju njihovih posebnih značilnosti in omejitev, kot je bilo poudarjeno na seji Sveta ⁽²⁾, vendar poudarja, da najbolj oddaljene regije te strategije ne bodo mogle izvajati, če ne bodo na voljo mehanizmi za njihovo sodelovanje v njej;

2. poudarja, da je treba najti ravnovesje med ukrepi za izravnavo posebnih in stalnih omejitev najbolj oddaljenih regij na eni strani in ukrepi za spodbujanje njihovih prednosti in priložnosti na drugi strani;

3. opozarja, da je treba sprejeti dodatne **posebne** ukrepe za opredelitev pogojev izvajanja Pogodb in skupnih politik v teh regijah, kot je določeno v členu 349 PDEU;

4. podpira pobudo Komisije za izvajanje politik, ki omogočajo, da najbolj oddaljene regije postanejo bolj samozadostne, gospodarsko trdnjše in sposobnejše **ustvarjati trajna delovna mesta** z izkoriščanjem svojih edinstvenih prednosti in dodane vrednosti za EU, vendar pa mora Evropska komisija to pomoč zagotavljati s konkretnimi in domiselnimi ukrepi, s katerimi bo mogoče v celoti izkoristiti potencial člena 349 PDEU, npr. z uvedbo *ad hoc* instrumentov;

5. ob upoštevanju navedenega podpira namero Komisije, da zagotovi sodelovanje različnih služb Komisije pri izvajanju strategije Evropa 2020 v najbolj oddaljenih regijah in njihovo tesno sodelovanje s konferenco predsednikov najbolj oddaljenih regij, skupinami strokovnjakov in posebno medsektorsko skupino, da bi se med načrtovanjem *ad hoc* strategij, **med drugim strategij za ustvarjanje možnosti za trajna delovna mesta**, v najbolj oddaljenih regijah uporabili posebni ukrepi;

6. v povezavi s tem predlaga, naj se prednost nameni **izobraževanju, usposabljanju in zaposlovanju**, saj so lokalni

človeški viri in strokovno znanje največje potencialno gonilo rasti v najbolj oddaljenih regijah;

7. podpira politiko Komisije, da se opredelijo in formalno priznajo geografske in potencialne možnosti najbolj oddaljenih regij, ki bi koristile EU kot celoti;

8. zlasti poudarja pomen najbolj oddaljenih regij kot aktivnih obmejnih regij na področju sodelovanja in ambasadorjev EU, ki lahko širijo socialno-ekonomski in kulturni vpliv EU ter spodbujajo povečanje obsega trgovanja in izmenjave znanja s svojimi sosednjimi regijami in tretjimi državami, s katerimi imajo močne zgodovinske in kulturne vezi;

9. se v veliki meri strinja s stališčem Komisije, da so tesni odnosi najbolj oddaljenih regij s čezmorskimi in tretjimi državami, kot so ključne države v vzponu (npr. Brazilija ali Južna Afrika), za EU koristni.

ODBOR REGIJ

NOVOSTI V EVROPSKI STRATEGIJI ZA NAJBOLJ ODDALJENE REGIJE

10. se strinja z dejstvom, da se razen glede geografskih in gospodarskih omejitev (oddaljenost, otoška lega, majhnost itd.), značilnih za vse najbolj oddaljene regije, posamezne regije med seboj **razlikujejo** z vidika priložnosti, pa tudi izzivov, s katerimi se soočajo, in na to dejstvo tudi opozarja ⁽³⁾;

11. poudarja, da nasprotuje morebitnemu pristopu, ki bi zahteval zagotavljanje pluralnosti, kar bi lahko bilo v nasprotju s samo idejo partnerstva in oviralo dialog, potreben za doseg soglasja v različnih fazah izvajanja programa;

12. podpira politiko Komisije, da se poišče skupni imenovalec za izvajanje strategije Evropa 2020 v najbolj oddaljenih regijah kot celoti, hkrati pa se zagotovi razlikovanje med možnostmi in omejitvami posameznih najbolj oddaljenih regij;

⁽¹⁾ Člena 349 in 355 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), kot je bila spremenjena s sklepom Evropskega sveta z dne 29.10.2010.

⁽²⁾ 3023. seja Sveta za ZUNANJE ZADEVE, 14. junij 2010.

⁽³⁾ Študija z naslovom *Dejavniki rasti v najbolj oddaljenih regijah*, ki jo je naročila Komisija leta 2009 in jo je marca 2011 izvedel inštitut Ismeri Europa v sodelovanju z ITD-EU.

13. pozdravlja dejstvo, da namerava Komisija sprejeti prenovljeno strategijo EU za najbolj oddaljene regije, ki bo temeljila na večjem razlikovanju med proizvodi in specializaciji kot ključnima dejavnikoma, ki lahko okrepi tradicionalne sektorje (npr. kmetijstvo), ter opredeliti in razviti sektorje v vzponu na podlagi edinstvenih in posebnih prednosti najbolj oddaljenih regij;

14. priznava in izpostavlja ukrepe, ki so jih uvedle najbolj oddaljene regije za posodobitev in diverzifikacijo svojega gospodarstva, in poudarja, da imajo te regije pristojnosti za opredelitev razvojnih ciljev in strategij;

15. se strinja s stališčem Komisije, da je še zlasti pomembno, da se ukrepi v zvezi z najbolj oddaljenimi regijami sprejmejo v običajnem okviru, ki temelji na treh **tradicionalnih prednostnih nalogah** ⁽⁴⁾: izboljšanje dostopnosti, izboljšanje konkurenčnosti in spodbujanje regionalnega povezovanja s sosednjimi regijami;

16. obžaluje, da poleg prednostnih nalog niso opredeljeni konkretni in prilagojeni ukrepi, zlasti glede prednostne naloge za izboljšanje dostopnosti, ki je temeljni element strategije za razvoj najbolj oddaljenih regij in njihovo vključitev v enotni trg;

17. pozdravlja **tudi**, da Komisija priznava, da bi morali predlogi za prihodnjo rast najbolj oddaljenih regij pozitivno vplivati na **vseh pet prednostnih nalog prenovljene strategije** (izboljšanje dostopnosti, izboljšanje konkurenčnosti, spodbujanje regionalnega povezovanja, krepitev socialne razsežnosti, vključevanje ukrepov v zvezi s podnebnimi spremembami);

18. upa, da bodo za novo prednostno nalogo glede socialne razsežnosti, ki bo povezana tudi z drugimi prednostnimi nalogami, namenjena dodatna finančna sredstva in instrumenti, potrebni za ustvarjanje trajnih delovnih mest v najbolj oddaljenih regijah;

19. poudarja, da bi morala Komisija glede na navedeno in zlasti ob upoštevanju konkurenčnosti in regionalnega povezovanja spodbujati tudi posebne teritorialne dejavnosti, s katerimi se bo povečal obseg njihovega evropskega povezovanja, in sicer s sodelovanjem pri prihodnjih strategijah EU;

20. poudarja, da je v skladu z načeloma subsidiarnosti in upravljanja na več ravneh potrebna večja udeležba regionalnih oblasti iz najbolj oddaljenih regij pri pripravi in izvajanju evropskih programov in politik za zagotovitev, da se na vseh ravneh odločanja upoštevajo posebne potrebe najbolj oddaljenih regij;

21. izpostavlja, da je regionalno sodelovanje zaradi edinstvene geografske lege najbolj oddaljenih regij zanje pomembno, in poziva k izboljšanju sinergij med skladi kohezijske politike in Evropskim razvojnim skladom, pa tudi k odpravi merila

oddaljenosti 150 km za morske meje pri čezmejnem sodelovanju med najbolj oddaljenimi regijami in njihovimi sosednjimi državami;

22. podpira pobude za oblikovanje skupnih blagovnih znamk in logotipov EU in najbolj oddaljenih regij, ki bodo povečali profil teh regij na socialno-ekonomskem in kulturnem področju EU ter prispevali k večjemu povezovanju z neposredno okolico in na notranjem trgu pod okriljem EU.

ODBOR REGIJ

GLAVNA NAČELA V PRENOVLJENI STRATEGIJI EU

23. priznava pomen, ki ga Komisija pripisuje spodbujanju uporabe posodobljenega in prilagojenega okvira politike za najbolj oddaljene regije z vidika strategije Evropa 2020;

24. vendar pa izraža zaskrbljenost nad dejstvom, da bo nekatere ukrepe, ki jih je treba sprejeti v povezavi z nekaterimi glavnimi prednostnimi nalogami (tj. prevoz in uporaba novih tehnologij za izboljšanje dostopnosti), zelo težko izvesti z razumnimi stroški za najbolj oddaljene regije in bo morda zato treba zagotoviti **podporo na višji ravni ali pa predvideti zasebna in javna partnerstva** za uspešno izvedbo, ki ne bo pomenila prevladitve visokih stroškov na ceno končnih storitev za državljane;

25. spodbuja razvoj in optimizacijo obstoječih regionalnih letališč z javnimi ali zasebnimi partnerstvi kot enega ključnih instrumentov za gospodarski in družbeni razvoj najbolj oddaljenih regij v Evropski uniji;

26. kljub temu se strinja, da se lahko s posodobitvijo in diverzifikacijo gospodarstev najbolj oddaljenih regij ter naložbami in inovacijami v sektorjih z velikimi možnostmi za rast povečajo možnosti teh regij ob podpori institucij EU, javnih in zasebnih akterjev ter zainteresiranih strani;

27. izpostavlja pomen tega, da Komisija zlasti spodbuja **posodobitev ribiških flot in pomorske infrastrukture v najbolj oddaljenih regijah**, in jo k temu spodbuja, saj so morski in ribolovni viri eden od njihovih najpomembnejših virov, ki prispevajo k diferenciaciji proizvodov in vključevanju teh regij v enotni trg, hkrati pa spodbujajo rast in konkurenčno trgovanje z njihovimi sosednjimi državami;

28. predlaga, naj Komisija v okviru prenovljene strategije Evropa 2020 za rast najbolj oddaljenih regij spodbuja programe in partnerstva med državami članicami EU in najbolj oddaljenimi regijami, vključno z zasebnimi akterji, dejavnimi na ustreznih področjih, za izvajanje **dejavnosti, s katerimi se bo hkrati doseglo več ciljev v okviru različnih prednostnih nalog prenovljene strategije EU** in se z njimi najbolj oddaljene regije spodbujalo k sodelovanju pri prihodnjih strategijah EU;

⁽⁴⁾ COM(2004) 343 final, 26.5.2004; COM(2004) 543 final, 6.8.2004.

29. glede na navedeno se zlasti strinja z uvedbo in zagotovitvijo pogojev za razvoj interneta s hitrim prenosom podatkov in novih telekomunikacijskih tehnologij v najbolj oddaljenih regijah, s čimer se bo tudi izboljšala dostopnost, posodobil sektor turizma, povečal obseg gospodarske dejavnosti, okrepila socialna razsežnost, povečala konkurenčnost in se okrepila povezava najbolj oddaljenih regij s celino.

PREDLOGI ZA PRIHODNOST

ODBOR REGIJ

Notranja razsežnost

30. se strinja s Komisijo, da je kohezijska politika glavni instrument EU za izpolnitev ciljev strategije Evropa 2020, saj **zagotavlja največjo koncentracijo naložbenih skladov EU za ustvarjanje delovnih mest** in rasti v okviru trajnih instrumentov, ki bodo zmanjšali razlike med najbolj oddaljenimi regijami in preostalim delom EU ter prispevali k temu, da se najbolj oddaljene regije približajo EU;

31. meni, da je pomembno **zagotoviti, da bodo na voljo znatna sredstva za okrepitev sposobnosti sektorja MSP za ustvarjanje in ohranitev trajnih delovnih mest**, za podporo inovacij v najširšem smislu, za spodbujanje posodobitve in diverzifikacije gospodarstev ter prednosti najbolj oddaljenih regij na podlagi strateških možnosti posameznih regij, za podporo prilagajanju podnebnim spremembam in razvoj trajnostne oskrbe z energijo;

32. izpostavlja in podpira predlog Komisije, da se najbolj oddaljenim regijam zagotovi posebna obravnava s stopnjo sofinanciranja v višini **85 % ne glede na njihov BDP**, da bi jim pomagali, da čim bolje uporabijo razpoložljive sklade;

33. vendar priporoča, da se v skladu z resolucijo Evropskega parlamenta z dne 18. aprila 2012 ⁽⁵⁾ podaljša obdobje izvajanja teh skladov v najbolj oddaljenih regijah, da bi bilo njihovo izvajanje bolj učinkovito;

34. poudarja, da je treba vse ukrepe za doseg pametne, trajnostne in vključujoče rasti v najbolj oddaljenih regijah izvajati v partnerstvu ter da morajo države članice in regionalne oblasti tesno sodelovati, da se doseže čim večji potencial rasti v teh regijah;

35. podpira poziv Komisije k polnem sodelovanju predstavnikov najbolj oddaljenih regij pri pripravi in spremljanju sporazumov o partnerstvu, ki jih bodo sklenile Komisija in posamezne države članice v naslednjem finančnem obdobju;

⁽⁵⁾ Resolucija Evropskega parlamenta z dne 18. aprila 2012 o vlogi kohezijske politike v najbolj oddaljenih regijah Evropske unije v okviru EU 2020 (2011/2195(INI)).

36. vendar predlaga, naj pri predhodnem in naknadnem ocenjevanju GD Evropske komisije za regionalno politiko pomagajo tudi predstavniki iz drugih ozemelj (**ki pa imajo podobne omejitve in značilnosti**), če bo to potrebno, pri čemer naj konstruktivno poudarijo in primerjajo podobne prakse, politike in rešitve ter prispevajo nove zamisli na podlagi najboljših praks, ki obstajajo na drugih podobnih ozemljih (ki se ne nahajajo v najbolj oddaljenih regijah);

37. predlaga, da se oblikujejo in po vsej Evropi razširijo mreže za podporo visoko kakovostnim raziskavam, ki bodo koristile najbolj oddaljenim regijam, da bi bile inovativne raziskave lahko uspešne in bi povečali udeležbo upravičencev na katerem koli znanstvenem področju: privabiti je treba raziskovalce in akterje na področju raziskav, tehnologije, razvoja in inovacij (RTDI), jim omogočiti nadaljnji razvoj in jih obdržati, da se izboljša raziskovalno okolje in **zagotovijo nove možnosti za trajna delovna mesta** v najbolj oddaljenih regijah;

38. predlaga, da se spodbudi ustanavljanje *ad hoc* centrov in laboratorijev v najbolj oddaljenih regijah in po vsej EU za razširjanje rezultatov raziskav, najboljših praks in uspešnih primerov, povezanih z najbolj oddaljenimi regijami, s ciljem ustvariti nove širše vire, ki bodo prispevali zamisli in prakse, okrepiti tesno sodelovanje med državami članicami in najbolj oddaljenimi regijami na eni strani ter preostalim delom EU na drugi strani, s čimer bi se zagotovile nove možnosti za trajna delovna mesta v najbolj oddaljenih regijah;

39. priporoča, naj se v najbolj oddaljenih regijah izvajajo posebni projekti EU, programi mobilnosti in dejavnosti na področju kohezijske politike, da se poveča njihova udeležba in spodbuja poklicno usposabljanje lokalnih človeških virov o pomenu **sodelovanja** med javnimi in zasebnimi akterji civilne družbe v najbolj oddaljenih regijah; poudarja, da bo samo s skupnimi močmi mogoče izpolniti cilje strategije Evropa 2020 za trajnostno in vključujočo rast v najbolj oddaljenih regijah;

40. predlaga, naj zgoraj omenjeno usposabljanje hkrati pomeni tudi **priložnost za zaposlovanje** v najbolj oddaljenih regijah, ki bo prispevalo k nadaljnjemu širjenju informacij in kampanjam obveščanja o prenovljeni strategiji EU za pametna partnerstva najbolj oddaljenih regij in izvajanje s tem povezanih programov;

41. priporoča, da se okrepi sodelovanje na področju inovacij in grozdov med EU in državami izven EU ter podpre regionalno sodelovanje, da bi povečali naložbe iz držav izven EU in spodbudili turizem. Ti ukrepi bi lahko dejansko bili učinkovit korak za doseg ciljev strategije Evropa 2020;

42. podpira predlog Komisije za ohranitev programa za podporo kmetijstvu POSEI, saj ta ustreza prvemu stebru SKP za najbolj oddaljene regije in je zato eden ključnih instrumentov za ohranjanje in razvoj kmetijstva v teh regijah; zavzema se tudi za ohranitev poimenovanja "POSEI – ribištvo", ker je ta ureditev za povračilo dodatnih stroškov pomembno orodje za trženje proizvodov ribištva in akvakulture zunaj najbolj oddaljenih regij;

43. v zvezi s tem poudarja, da je treba izvesti ocene učinka mednarodnih sporazumov, ki vplivajo na gospodarstva najbolj oddaljenih regij, da bi preprečili škodljive posledice za ta gospodarstva, ki so že sicer zelo ranljiva;

44. poudarja, da bi bilo treba okrepiti tudi celostno pomorsko politiko, saj so morski viri eden od glavnih elementov za izvajanje strategije Evropa 2020 v najbolj oddaljenih regijah;

45. poudarja pomen morskih in ribolovnih virov najbolj oddaljenih regij ter Komisijo poziva, naj spodbuja posodobitev ribiških flot – vključno s ponovno uvedbo podpor za gradnjo plovil v naslednjem programskem obdobju 2014–2020 – in pomorske infrastrukture v najbolj oddaljenih regijah;

46. pozdravlja spodbude Komisije za nadaljnjo rast trajnostnega turizma v najbolj oddaljenih regijah, zlasti v specializiranih sektorjih v vzponu, in razvoj potencialnih spodbujevalcev rasti teh regij (vključno, vendar ne zgolj z morskimi viri, trajnostnim turizmom, biotsko raznovrstnostjo, ekološko gradnjo) z dejavnostmi na področju raziskav, tehnologije, razvoja in inovacij (RTDI) za **spodbujanje novih priložnosti za zaposlovanje in podjetništvo**, s čimer bi (med drugim) zmanjšali nevarnost bega možganov in tudi prispevali k energetske učinkovitosti in uporabi obnovljivih virov energije;

47. poudarja, da je treba **podpreti sisteme izobraževanja in usposabljanja v najbolj oddaljenih regijah**; zato poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo obstoječi programi izobraževanja in usposabljanja EU – zlasti tisti, ki se nanašajo na mobilnost – upoštevali posebnosti najbolj oddaljenih regij;

48. poudarja, da je treba pri naslednjem pregledu evropskih okvirnih pravil o državnih pomočeh upoštevati posebnosti najbolj oddaljenih regij in da se je treba zavzemati za več prilagodljivosti, poenostavitve in doslednost ukrepov za podjetja v teh regijah;

49. predlaga, naj se prednost nameni ukrepom podpore za izboljšanje, posodobitev in prestrukturiranje zdravstvenih in izobraževalnih sistemov v najbolj oddaljenih regijah v okviru partnerstev med javnimi in zasebnimi zainteresiranimi stranmi.

ODBOR REGIJ

Zunanja razsežnost

50. se strinja s Komisijo, da geografski položaj najbolj oddaljenih regij koristi EU kot celoti ter da je razvoj njihovega potenciala in njihova popolna vključitev v enotni trg izjemna priložnost, da te regije prispevajo dodano vrednost za EU; pri tem je treba še naprej zagotavljati diferencirano obravnavo ob upoštevanju načel enakih možnosti in sorazmernosti ter ravnovesje med to notranjo razsežnostjo in boljšim vključevanjem v njihovo geografsko okolje;

51. predlaga, naj se ocenijo novi proizvodi (na podlagi usmerjenega tržnega povpraševanja in tudi znotraj območja sosednjih držav teh regij), proizvodnjo katerih bi lahko posamezne države članice spodbudile v ustreznih najbolj oddaljenih regijah, da bi spodbudili večji obseg trgovanja in izmenjave znanja s sosednjimi državami teh regij in tretjimi državami, kot so ključne države v vzponu (npr. Brazilija ali Južna Afrika), in povečali možnosti za trajna delovna mesta;

52. želi poudariti, da bi z zgoraj omenjenim predlogom lahko zagotovili priložnosti tako v najbolj oddaljenih regijah kot tudi v EU, tj. **nove priložnosti na področju pomorskega prometa, s tem povezane možnosti za delovna mesta**, razvoj prometnega sektorja v morskih bazenih ter optimizacijo stroškov prevoza in trgovinskih odnosov med EU in mednarodnimi trgi v vzponu;

53. se strinja s Komisijo, da je treba najbolj oddaljene regije preoblikovati iz potencialnih poslovnih platform in platform za sodelovanje v prave strateške ambasadorje EU na območju Atlantskega oceana, Karibskega morja in Indijskega oceana, da se izkoristi njihov dejanski potencial in se na njihovih območjih razširi evropski vpliv, kar bi koristilo EU kot celoti; zato poziva EU, naj sprejme posebne ukrepe za spodbujanje ustreznih povezav med najbolj oddaljenimi regijami in sosednjimi tretjimi državami;

54. izpostavlja prednost, ki jo imajo najbolj oddaljene regije zaradi bližine sosednjih tretjih držav in ozemelj z vidika priložnosti, ki jih zagotavlja regionalno trgovanje in sodelovanje za razvoj zunanje razsežnosti enotnega trga;

55. poziva Komisijo, naj pospeši tudi vključevanje najbolj oddaljenih regij v njihova geografska območja na področju trgovine, razvoja vesoljske industrije in drugih edinstvenih prednosti teh regij, da bi posodobile in diverzificirale svoja gospodarstva, hkrati pa **povečale možnosti za trajna delovna mesta**;

56. glede na navedeno poudarja, da je treba v prihodnjih akcijskih načrtih prenovljene strategije za najbolj oddaljene regije ohraniti oba pristopa, in sicer izboljšati njihov dostop do enotnega trga na eni strani ter spodbujati povezani regionalni trg teh regij na drugi strani;

57. pozdravlja zavezanost Komisije, da upošteva ukrepe iz svojega sporočila *Mala podjetja, velik svet* ⁽⁶⁾ za razvoj MSP, ki delujejo na mednarodni ravni, in jih prilagodi najbolj oddaljenim regijam, npr. s sprejetjem posebnih ukrepov na področju konkurenčnega prava, namenjenih spodbujanju internacionalizacije malih in srednje velikih podjetij v najbolj oddaljenih regijah; priznava vlogo strukturnih skladov Evropske unije kot pomembnega vira financiranja za MSP in podpira zagotavljanje lažjega dostopa MSP do postopkov javnega naročanja.

ODBOR REGIJ

Sklepne ugotovitve

58. priznava stalna in uspešna prizadevanja institucij EU za trajnostno in vključujočo rast v najbolj oddaljenih regijah in poudarja, da je treba okrepiti partnerstvo med institucijami EU, državami članicami, najbolj oddaljenimi regijami ter tudi vsemi drugimi ključnimi akterji in zainteresiranimi stranmi (tako javnimi kot zasebnimi), ki lahko prispevajo k trajnostnemu razvoju najbolj oddaljenih regij;

59. poudarja, da je **zaposlovanje** pomemben prednostni cilj in element vseh prihodnjih ključnih ukrepov za uspešno izvajanje strategije Evropa 2020 v najbolj oddaljenih regijah; zato poziva EU, naj cilje nove prednostne naloge glede socialne razsežnosti, uvedene v sporočilu iz leta 2012, dopolni s konkretnimi ukrepi, saj Komisija tega ni storila in se sklicuje le na splošne programe financiranja, vendar brez ustrezne modulacije;

60. v zvezi s tem podpira pobudo najbolj oddaljenih regij za pripravo posebnega načrta za rast in zaposlovanje za te regije, da se opravi nadaljnja ocena izvedljivosti in izvajanja;

61. predlaga nekaj konkretnih primerov za spodbujanje ali ustvarjanje **novih možnosti za zaposlovanje** v najbolj oddaljenih regijah;

62. poudarja, da je treba pozornost nameniti **zdravstvenemu sistemu, izobraževanju in usposabljanju** v najbolj oddaljenih regijah za optimizacijo lokalnih človeških virov in strokovnega znanja kot največjih potencialnih spodbud za rast v teh regijah;

63. glede na pomen posodobitve in diverzifikacije gospodarstev najbolj oddaljenih regij izpostavlja, da je pomembno, da Komisija zlasti spodbuja **posodobitev ribiških flot in pomorske infrastrukture v najbolj oddaljenih regijah**, in jo k temu tudi poziva, saj so morski in ribolovni viri eden najpomembnejših virov teh regij, ki prispevajo k diferenciaciji proizvodov in vključevanju regij v enotni trg, hkrati pa spodbujajo rast in konkurenčno trgovanje z njihovimi sosednjimi državami;

64. poudarja, da lahko ti ključni ukrepi zagotovijo priložnosti tako v najbolj oddaljenih regijah kot tudi v EU, tj. **z vidika pomorskega prometa, s tem povezanih možnosti za delovna mesta, razvoja prometnega sektorja v morskih bazenih ter optimizacije stroškov prevoza in trgovinskih odnosov** med EU in mednarodnimi trgi v vzponu;

65. skupaj z Evropskim parlamentom poudarja, da je treba vzpostaviti *ad hoc* okvir za področji prometa in IKT, da bi se najbolj oddaljene regije lahko učinkovito spoprijele s problemoma teritorialne ločenosti in digitalne vrzeli, s katerima se soočata;

66. poziva Komisijo, naj pospeši tudi vključevanje najbolj oddaljenih regij v njihova ustrezna geografska območja na področju trgovine in razvoja njihovih edinstvenih prednosti za posodobitev in diverzifikacijo njihovih gospodarstev, da se zagotovi pametna, trajnostna in vključujoča rast;

67. izpostavlja pomen odprave merila oddaljenosti 150 km za morske meje pri čezmejnem sodelovanju med najbolj oddaljenimi regijami in njihovimi sosednimi državami, saj so številne od teh regij otoki, ki so od svojih sosednjih držav oddaljeni več kot 150 km;

68. izpostavlja pomen regionalnega sodelovanja za najbolj oddaljene regije, ki zahteva ne samo nadaljnje izvajanje programov teritorialnega sodelovanja v okviru ESRR, ampak tudi boljšo sinergijo med skladi kohezijske politike in Evropskim razvojnim skladom;

69. glede na navedeno poudarja, da je treba v prihodnjih akcijskih načrtih prenovljene strategije za najbolj oddaljene regije ohraniti oba pristopa, in sicer izboljšati njihov dostop do enotnega trga na eni strani ter spodbujati povezani regionalni trg teh regij na drugi strani.

V Bruslju, 1. februarja 2013

Predsednik
Odbora regij

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

⁽⁶⁾ COM(2011) 702 final, 9.11.2011.

**Mnenje Odbora regij – Vloga lokalnih in regionalnih oblasti pri spodbujanju rasti in krepitvi
ustvarjanja delovnih mest**

(2013/C 62/14)

ODBOR REGIJ

- opozarja Evropsko komisijo, da so lokalne in regionalne oblasti pogosto odgovorne za izvajanje politik na področju zaposlovanja, izobraževanja in usposabljanja. Zato je teritorialna razsežnost teh politik ključnega pomena in obžalovanja vredno je, da sporočilo Evropske komisije ne vsebuje posebnega sklicevanja na pristojnosti regionalnih in lokalnih oblasti;
- na splošno pozdravlja ukrepe, namenjene državam članicam, in ukrepe na ravni Evropske unije, ki so del *Pakta za rast in delovna mesta*. Odbor regij poudarja, da je ta pakt povezan s programi za rast v večletnem finančnem okviru 2014–2020, zlasti z razdelkom 1 *Trajnostna rast*;
- spodbuja države članice, naj v svojih nacionalnih načrtih reform upoštevajo napotke Evropske komisije, pri tem pa posebno pozornost namenijo vprašanju *prožne varnosti*, ki je resničen izziv za evropski trg dela;
- meni, da je pomembno spodbujanje oblik samozaposlitve in podjetništva, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti zagonskim podjetjem mladih. To bo omogočilo učinkovitejšo uporabo virov, ki se drugače porabljajo nesmotrno (stroški predčasne upokojitve ali nadomestila za brezposelnost);
- predlaga močnejšo vključitev regij in lokalnih organov v opredelitev politik za spodbujanje "zelenih delovnih mest" v okviru nacionalnih načrtov za delovna mesta;
- podpira predlog za izboljšanje službe EURES, tudi z uvedbo storitve *Match and Map*, ki bo zagotavljala jasen geografski prikaz ponudb. Odbor v zvezi s tem opozarja na nacionalno in regionalno vlogo borz dela ter predlaga njihovo večjo povezanost z mrežo *Enterprise Europe Network*, regijami in gospodarskimi zbornicami

Poročevalka

Marialuisa COPPOLA (IT/EPP), članica deželnega sveta dežele Veneto

Referenčni dokument

Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij – K okrevanju s številnimi novimi delovnimi mesti

COM(2012) 173 final

Mnenje Odbora regij – Vloga lokalnih in regionalnih oblasti pri spodbujanju rasti in krepitvi ustvarjanja delovnih mest**I. POLITIČNA PRIPOROČILA**

ODBOR REGIJ

1. pozdravlja sporočilo Komisije K okrevanju s številnimi novimi delovnimi mesti in opozarja, da sta polna zaposlenost in socialna kohezija cilja iz PDEU, ki ju je treba uresničevati v okviru spoštovanja načel sorazmernosti in subsidiarnosti (čl. 3, 4, 5, 6 in 9 PDEU); meni, da je sporočilo Komisije politični akt, ki bi ga bilo primerno nadgraditi s konkretnimi zakonodajnimi pobudami držav članic ter lokalnih in regionalnih oblasti;

2. ugotavlja, da Komisija izpostavlja potrebo po strukturnih reformah na nacionalni ravni, zlasti za liberalizacijo trgov storitev in dela. Se sicer strinja s potrebo po reformah, vendar bi želel konkretne predloge za ukrepe, s katerimi bi se spodbudilo ustvarjanje novih delovnih mest v zelenem gospodarstvu;

3. znova poziva Komisijo, naj v vse svoje predloge, zlasti pa v predloge za izvajanje sporočila Evropske komisije K okrevanju s številnimi novimi delovnimi mesti, vključi določbe člena 9 PDEU o spodbujanju visoke stopnje zaposlenosti, zagotavljanju ustrezne socialne zaščite in boju proti socialni izključenosti;

4. odločno podpira strategijo Evropa 2020 in njene instrumente (nacionalne programe reform) ter prizadevanja za doseganje ciljev na področju zaposlovanja, pri čemer poziva države članice, naj še naprej spodbujajo rast in inovacije, kot je opredeljeno v strategiji;

5. kljub temu izraža zaskrbljenost, ker se v zadnjih letih gospodarska in socialna vrzel med državami članicami (ter različnimi regijami) povečuje, namesto zmanjšuje;

6. poudarja, da je treba za doseganje ciljev evropske strategije zaposlovanja upoštevati teritorialno razsežnost ter tako državam članicam in vsem regionalnim in lokalnim oblastem omogočiti zadostno prožnost pri določanju lastnih prednostnih nalog in pripravi ustreznih političnih ukrepov. Pomemben prispevek je mogoče zagotoviti tudi s pravilno uporabo sredstev kohezijske politike. S tega vidika je pristop k upravljanju na več ravneh v

skladu z načelom subsidiarnosti, zlasti pri pripravi nacionalnih programov reform, nedvomno najustrežnejši način za odzivanje na lokalne zahteve in za učinkovitejše doseganje ciljev na področju zaposlovanja;

7. meni, da sedanji in prihodnji izziv na področju zaposlovanja ni samo brezposelnost mladih, temveč so to tudi brezposelnost starejših od 55 let, invalidov in priseljencev, brezposelnost žensk in povečanje števila dolgotrajno brezposelnih. Zato poziva Evropsko komisijo in države članice, naj tem skupinam, ki so dragocen človeški kapital z bogatimi izkušnjami, namenijo posebno pozornost;

8. opozarja Evropsko komisijo, da so lokalne in regionalne oblasti pogosto odgovorne za izvajanje politik na področju zaposlovanja, izobraževanja in usposabljanja. Zato je teritorialna razsežnost teh politik ključnega pomena in obžalovanja vredno je, da sporočilo Evropske komisije ne vsebuje posebnega sklicevanja na pristojnosti regionalnih in lokalnih oblasti;

9. poziva Evropsko komisijo in države članice, naj sprejmejo potrebne ukrepe za boj proti škodljivim praksam socialnega dampinga in dela na črno ter njihovo odpravo – tudi v povezavi z oblikami izkoriščanja nezakonitega priseljivanja;

10. poziva Evropsko komisijo, naj spodbuja konkurenčnost evropske industrije in storitev s krepitvijo gospodarskega upravljanja Unije, da se prepreči ponovna uvedba protekcionističnih politik.

ODBOR REGIJ

Evropski svet 28. in 29. junija 2012, "Pakt za rast in delovna mesta"

11. pozdravlja dejstvo, da so bila vprašanja v zvezi z rastjo in zaposlovanjem v središču zasedanja Evropskega sveta 28. in 29. junija 2012 in da je bila na vrhu priznana potreba, da se za ustvarjanje delovnih mest in rasti mobilizirajo instrumenti in politike na vseh ravneh upravljanja v Evropski uniji;

12. poudarja, da stabilizacija proračunov držav članic ni sama sebi namen. Lokalne in regionalne oblasti je treba pozvati k uravnoteženemu prispevku, in sicer ob spoštovanju načela sorazmernosti in ne da bi to škodilo njihovem gospodarskemu razvoju ali teritorialni in socialni koheziji;

13. na splošno pozdravlja ukrepe, namenjene državam članicam, in ukrepe na ravni Evropske unije, ki so del *Pakta za rast in delovna mesta*. Odbor regij poudarja, da je ta pakt povezan s programi za rast v večletnem finančnem okviru 2014–2020, zlasti z razdelkom 1 *Trajnostna rast*. Države članice, ki so se zavezale izvajanju pakta, morajo zdaj sprejeti usklajeno stališče v okviru pogajanj o večletnem finančnem okviru. Zlasti kar zadeva evropske ukrepe, določene v sklepih Sveta, (Odbor regij) še posebej poudarja potrebo po krepitvi enotnega trga, zmanjšanju zapletenosti zakonodaje, mobilizaciji EIB in hitremu začetku "pilotne faze za projektne obveznice" za financiranje hitrih ukrepov za spodbujanje rasti. Bistveno je, da se prepreči izkrivljanje konkurence med pilotno fazo in da projekti niso komercialno donosni. Instrument ne sme nadomestiti kapitala iz držav članic, regionalnih in lokalnih organov ali zasebnega kapitala. Nadaljevanje po pilotni fazi je treba določiti šele potem, ko je bila opravljena neodvisna ocena. Iz teh ocen je pomembno videti, ali so izbrani projekti ustvarili vrednost za Unijo;

14. kar zadeva uvedbo projektov obveznic za financiranje strateških infrastruktur, opozarja na že sprejeto mnenje o instrumentu za povezovanje Evrope ⁽¹⁾, v katerem se priporoča vključitev lokalnih in regionalnih oblasti v projekte TEN, da se čim bolj povečajo koristi za državljane;

15. vendar obžaluje, da sklepom Sveta niso sledili takojšnji ukrepi vseh držav članic in da sklepi niso bili bolj učinkoviti pri spodbujanju dodatnih ukrepov v podporo rasti.

ODBOR REGIJ

Podpora ustvarjanju delovnih mest

16. pozdravlja predloge Evropske komisije za podporo ustvarjanju delovnih mest, zlasti za zmanjšanje davčnih obremenitev podjetij, vendar brez poseganja v proračun, temveč z zmanjšanjem davčnega primeža v korist drugih oblik dohodka (npr. okoljski davki);

17. opozarja, da je treba predvsem zaradi gospodarske krize prizadevanja usmeriti ne samo v ustvarjanje novih delovnih mest in spodbujanje strukturnih sprememb, temveč zlasti v ohranjanje že obstoječih delovnih mest;

18. predlaga boljšo uporabo, usklajevanje in interoperabilnost instrumentov, ki so na voljo na evropski, nacionalni,

regionalni in lokalni ravni (zlasti prek spodbud za uporabo ESS in tudi ESRR), da se spodbudijo samozaposlovanje, socialna podjetja, izobraževanje, ki vključuje prakso v podjetjih, ter ustanavljanje novih podjetij. Boljše usklajevanje bo zagotovilo, da se bodo lahko instrumenti uporabljali učinkoviteje;

19. meni, da mora evropska agenda za rast, ki naj bi zagotovila trajna in kakovostna delovna mesta, temeljiti na prizadevanjih za oblikovanje prave strategije za preoblikovanje industrije v Evropi, na podlagi dejavnega sodelovanja javnih oblasti na vseh ravneh in na močni industrijski politiki, ki podpira konkurenčnost MSP (ki so temelj ter kulturna in proizvodna podlaga evropskega gospodarstva) in storitvenega sektorja. V skladu s tako strategijo za preoblikovanje industrije naj bi Evropska komisija izkoristila vse možnosti iz Lizbonske pogodbe na področju industrijske politike in uporabila možnost, da "da kakršno koli koristno pobudo za pospeševanje takšnega usklajevanja [med državami članicami na področju industrijske politike], zlasti pobude, namenjene oblikovanju smernic in kazalcev, organizaciji izmenjave najboljših praks ter pripravi elementov, potrebnih za redno spremljanje in presojo" (člen 173 PDEU). Ta strategija za preoblikovanje industrije, ki bi jo bilo treba pripraviti v okviru vmesnega pregleda vodilne pobude *Industrijska politika za dobo globalizacije*, bi se morala nanašati predvsem na olajšanje dostopa do posojil, zmanjšanje upravnih bremen ter ustvarjanje boljših razmer za podjetništvo, k čemur Odbor regij v sodelovanju z Evropsko komisijo prispeva v okviru organizacije natečaja "Evropska podjetniška regija"; poleg tega poudarja pomen delujočega in učinkovitega javnega sektorja, ki je nujen za gospodarsko rast;

20. meni, da je ključ za konkurenčnost evropskih podjetij v večji produktivnosti z učinkovitim in trajnostnim upravljanjem virov ter dolgoročnim usposabljanjem, inovacijami in delitvijo odgovornosti. Zato meni, da je treba ovrednotiti izkušnje podjetij, ki so dejavna na področju trajnosti, tudi s podeljevanjem evropskih certifikatov;

21. poudarja, da bi lahko v zvezi z uveljavljanjem kakovosti evropske proizvodnje na podjetja pozitivno vplivala tudi uporaba dodatnega znaka o poreklu iz EU – poleg znaka o poreklu iz posamezne države oziroma znaka kakovosti –, kar bi lahko imelo pozitivne posledice za ustvarjanje delovnih mest;

22. opozarja na mnenje OR o svežnju "Odgovorna podjetja" (v povezavi s sporočilom Evropske komisije COM(2011) 681–658 final) in poudarja, kako lahko prizadevanja za socialno in okoljsko trajnost pozitivno vplivajo na konkurenčnost podjetij, obvladovanje tveganj, zmanjševanje stroškov, dolgoročne odnose s strankami in sposobnost inovacij;

23. podpira ukrepe za spodbujanje ustvarjanja delovnih mest v dejavnostih, povezanih z okoljsko trajnostjo, v poklicih v zdravstvu in IKT (kot je že navedeno v sklepih predsedstva Odbora z dne 22. in 23. marca 2012), in meni, da je med drugim treba opozoriti, da je veliko delavcev na evropskem trgu dela še vedno zaposlenih v industrijskih in predelovalnih

⁽¹⁾ Cdr 648/2012, COTER-V-24.

sektorjih, ki so prispevali k oblikovanju evropskega razvoja. Zato poziva, naj se ta delovna mesta bolje ovrednotijo in naj se predlagajo instrumenti za preusposabljanje človeškega kapitala;

24. opozarja, da bo prehod na trajnostno gospodarstvo z nizkimi emisijami zahteval prestrukturiranje sedanjega trga dela, ki ga je v vsakem pogledu treba podpreti z ustreznimi in spodbujajočimi ukrepi;

25. soglaša s predlogom o podaljšanju instrumenta Progress za mikroposojila, saj omogoča financiranje majhnih zneskov za družbeno koristne in dragocene naloge;

26. podpira predlog Evropske komisije, da se glede na sedanjo krizo in negotove razmere za evropska podjetja ohrani Evropski sklad za prilagoditev globalizaciji (ESPG). Kljub temu pričakuje večjo jasnost glede prihodnosti programa in izraža upanje, da bodo novi postopki za aktiviranje sredstev sklada enostavnejši, hitrejši in jasnejši.

ODBOR REGIJ

Povrnitev dinamike trgov dela

27. spodbuja države članice, naj v svojih nacionalnih načrtih reform upoštevajo napotke Evropske komisije, pri tem pa posebno pozornost namenijo vprašanju *prožne varnosti*, ki je resničen izziv za evropski trg dela. Politika, ki upošteva potrebo po prožnosti dela in ki hkrati varuje državljane, mora biti nujno usklajena z regionalnimi in lokalnimi oblastmi. Vendar pa obžaluje, da kljub političnim zavezam, izraženim na spomladanskem zasedanju Evropskega sveta, in kljub smernicam iz sporočila Komisije niso vse države članice v okviru svojih nacionalnih programov reform za leto 2012 predložile nacionalnega načrta za delovna mesta, v katerem bi navedle obsežne ukrepe za ustvarjanje delovnih mest, zlasti "zelenih" delovnih mest;

28. izraža zaskrbljenost zaradi stopnje neaktivnosti in brezposelnosti mladih v Evropski uniji ter poziva Evropsko komisijo in države članice, naj sprejmejo vse potrebne ukrepe, da se mladim zagotovi delo – kvalificirano in kvalificirajoče – ki jim bo omogočilo finančno neodvisnost in stabilnost;

29. ugotavlja, da je stopnja brezposelnosti mladih v nekaterih državah bolj kritična kot v drugih, zato poziva Evropsko komisijo, naj skrbno spremlja te razmere in tudi predvidi večji nadzor nad aktivnimi programi ter si še nadalje prizadeva za čimprejšnjo uresničitev cilja iz (predloga) priporočila Sveta o jamstvenih instrumentih za mlade;

30. se zaveda, da v nekaterih državah članicah delodajalci zlorabljajo instrument pripravništva, in pozdravlja predlog o

uvedbi okvira za kakovost pripravništev, vendar meni, da ta okvir ne sme biti preveč strog, saj bi lahko povzročil manjšo uporabo instrumenta pripravništva v podjetjih;

31. poziva države članice, naj zagotovijo, da bodo do leta 2013 vsi pripravniki prek pogodbe o pripravništvu lahko uživali ustrezno zaščito in imeli potrebne informacije o lastnih pravicah in dolžnostih ter pravicah in dolžnostih delodajalca;

32. opozarja, da je treba zagotoviti dobre možnosti za obvezno pripravništvo za študente v Evropski uniji, saj bodo tako tesneje povezani s svetom dela. Ključnega pomena je namreč vzpostaviti most med akademskim svetom in trgom dela, k čemur bi lahko prispevali tudi programi, kot sta program vseživljenjskega učenja in Erasmus za mlade podjetnike. Zlasti slednji se je izkazal za učinkovit instrument spodbujanja podjetništva, ki je zelo pomembno za izhod iz krize;

33. upa, da bodo regionalni akterji lahko imeli pomembno vlogo mostu med področjem izobraževanja in področjem proizvodnje s spodbujanjem sporazumov, v skladu s katerimi bodo univerze priznale dejavnosti, ki se v času izobraževanja izvajajo neposredno v podjetjih oz. ustanovah javnega ali tretjega sektorja. To je mogoče na podlagi sporazumov med regionalnim ali lokalnim šolskim uradom, socialnimi partnerji, predstavniki podjetij in univerzo;

34. ugotavlja, da je v sedanjih razmerah pripravništvo za mlade ena od glavnih oblik za vstop na trg dela, vendar opozarja, da so v praksi pogosti primeri, ko so mladi ujeti med enim in drugim pripravništvom brez možnosti pridobitve dejanske pogodbe o zaposlitvi z ustreznimi jamstvi. Zato obžaluje, da med predlogi Evropske komisije ni napotkov za države članice o tem, kako čim bolj urediti in rešiti to vprašanje z ustreznimi politikami trga dela, možnimi davčnimi spodbudami in drugimi ustreznimi ukrepi;

35. opozarja, da so mladi zaradi svoje naravne sposobnosti za inovacije in povezovanje temeljni vir in da jih morajo podjetja, organizacije ali javni organi kot take tudi obravnavati. Dodana vrednost pripravništva je v tem, da usposobljen pripravnik postane aktiven vir za podjetje, organizacijo ali javni organ, slednjemu pa je zato v interesu, da z njim še naprej sodeluje;

36. izraža upanje, da bodo evropske države v bližnji prihodnosti prilagodile svoj izobraževalni sistem spreminjajočim se razmeram na svetovnem trgu dela. Glavni kazalnik za oceno izobraževanja – stopnja obiskovanja šole – svoje vloge ne izpolnjuje ustrezno. Zato Odbor poziva k iskanju novih, učinkovitejših možnosti ocenjevanja izobraževalne politike. Priporoča zlasti ponovno opredelitev ciljev visokega šolstva ter prilagoditev sistema merjenja, nadzora in financiranja potrebam trga;

37. soglaša, da primanjkuje spretnosti, prilagojenih zahtevam prihodnjega trga dela, zato pozdravlja predlog o evropski panorami spretnosti, ki mora čim prej pripeljati do (faze) polnega priznavanja kvalifikacij in spretnosti, kar je nujno za vzpostavitev resničnega enotnega trga dela v Evropski uniji;

38. poudarja, da prihodnji evropski potni list delovnih spretnosti ne sme biti instrument priznanja nižjih standardov, temveč mora omogočiti dejansko uveljavljanje praktičnih sposobnosti (proizvodnih, obrtniških itd.), ki predstavljajo odličnosti naših regij, in tako torej nagraditi dosežke;

39. se zaveda, da je trenutno med svetom poučevanja in svetom dela premalo stikov, zato predlaga, da se prednost nameni izobraževanju, ki vključuje prakso v podjetjih z uporabo že navedenih pripravništev, pa tudi prek programov usposabljanja, ki jih v šolah in na univerzah neposredno izvajajo strokovnjaki;

40. predlaga oblikovanje posebnih programov izmenjav med uradniki javnih uprav in podjetji, da se zapolni vrzel med javnimi službami in potrebami podjetij, kar bo olajšalo vzajemno spoznavanje in izmenjavo dobrih praks;

41. prav tako predlaga, da se prednost nameni nadaljnjemu usposabljanju (na podlagi ustreznih programov, ki se sofinancirajo z evropskimi sredstvi) uslužbencev;

42. meni, da je pomembno spodbujanje oblik samozaposlitve in podjetništva, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti zagonskim podjetjem mladih. To bo omogočilo učinkovitejšo uporabo virov, ki se drugače porabljajo nesmotno (stroški predčasne upokojitve ali nadomestila za brezposelnost);

43. soglaša s potrebo po spodbujanju ukrepov, ki lahko prispevajo k oblikovanju evropskega trga dela, in sicer z lažanjem mobilnosti državljanov in delavcev v Evropski uniji z odpravo davčnih ovir, izvozom nadomestil za brezposelnost in prenosljivostjo pokojninskih pravic;

44. je prepričan, da morata biti spoštovanje obveznosti in varstvo pravic mobilnih delavcev še naprej ena od prednostnih nalog EU, da se spodbudi nemotena mobilnost na notranjem trgu. S tega vidika bi bilo treba službo za pomoč Solvit vključiti med službe Evropske podjetniške mreže (EEN, *Enterprise Europe Network*), da bi delodajalci in zaposleni dobili službo, ki je celovita referenčna točka za evropska vprašanja;

45. podpira predlog za izboljšanje službe EURES, tudi z uvedbo storitve *Match and Map*, ki bo zagotavljala jasen geografski prikaz ponudb. Odbor v zvezi s tem opozarja na nacionalno in regionalno vlogo borz dela ter predlaga njihovo večjo povezanost z mrežo *Enterprise Europe Network*, regijami in

gospodarskimi zbornicami (ki imajo to prednost, da so dobro povezane s svetom podjetij in poznajo njihove potrebe in težave);

46. za preprečevanje podvajanja poziva Evropsko komisijo, naj oblikuje seznam sedanjih raziskav za povezovanje povpraševanja in ponudbe na nacionalnih trgih dela. Izmenjava in usklajevanje teh podatkov bi lahko bila temeljnega pomena za dobro mobilnost znotraj EU. Pri tem opozarja na raziskavo Excelsior, ki jo je izvedla mreža italijanskih gospodarskih zbornic;

47. pozdravlja predlog za začetek posvetovanja o ekonomskih migracijah do konca leta 2012 in predlaga, da se skrbno preuči vprašanje krožnih migracij, s spodbujanjem usklajevanja nacionalnih pravil.

ODBOR REGIJ

Boljše upravljanje Unije

48. pozdravlja večje usklajevanje na področju evropskega upravljanja, pri čemer poudarja ključno vlogo regij in lokalnih organov, ob spoštovanju načela subsidiarnosti;

49. soglaša s predlogom, da se vsako leto izda publikacija, ki vsebuje primerjalne vrednosti kazalnikov zaposlovanja: takšen sistem bi moral predstavljati ne samo nacionalne trge dela, temveč tudi regionalne do ravni NUTS2, da se poiščejo rešitve, ki bolje odražajo različne razmere;

50. izraža upanje, da bo v okviru prihodnjega evropskega sistema računov (SEC2010) mogoče zbrati večje število regionalnih statističnih podatkov na ravni NUTS2, da se zagotovijo konkretni kazalniki za izboljšanje upravljanja Evropske unije in za povečanje odgovornosti različnih ravni upravljanja;

51. soglaša s potrebo po spremljanju doseženega napredka pri izvajanju nacionalnih načrtov za delovna mesta, pod pogojem, da teh ne spremljajo možne sankcije s posledicami za regionalno in lokalno raven.

ODBOR REGIJ

Priloga – Sveženj ključnih ukrepov na področju zaposlovanja za zeleno gospodarstvo

52. meni, da je nujno potrebna jasna opredelitev "zelenih delovnih mest" ali delovnih mest, ki izpolnjujejo okoljevarstvene zahteve in so trajnostna. Za to je treba razviti kazalnike, ki bodo postali edino evropsko referenčno merilo;

53. predlaga močnejšo vključitev regij in lokalnih organov v opredelitev politik za spodbujanje "zelenih delovnih mest" v okviru nacionalnih načrtov za delovna mesta;

54. predlaga preučitev možnosti za razvoj pojma okoljskih *metaokrožij* za trajnostni razvoj (oziroma pojma grozdov, ki niso vezani na fizično bližino podjetij, ampak lahko po zaslugi novih tehnologij kljub temu omogočijo sodelovanje in hkrati konkurenco na podlagi uspeha industrijskih okrožij), tako da se zagotovita institucionalna podlaga in priznanje za *zeleno* gospodarske dejavnosti;

55. meni, da morajo biti vsi sprejeti instrumenti na evropski, nacionalni in regionalni ravni za zagotavljanje potrebnih informacij o prihodnjih *zelenih* spretnostih, ki se zahtevajo na trgu, med seboj usklajeni in komplementarni, da se preprečita nepotrebna poraba sredstev in podvajanje;

56. ceni dejavnost obveščanja in razširjanja informacij, ki se izvaja v okviru programov, kot je *Intelligent Energy Europe*;

57. zelo pozitivno ocenjuje sodelovanje z EIB in zlasti predlaga okrepitev programa ELENA za pomoč regijam in lokalnim organom pri mobilizaciji finančnih sredstev, ki so potrebna za programe za trajnostno energijo in obnovljive vire;

58. popolnoma soglaša z dejstvom, da morata biti ESS in ESRR glavna instrumenta za spodbujanje razvoja novih spretnosti in zaposlovanja;

59. kljub temu meni, da je treba dati prednost inovativni uporabi teh skladov s spodbujanjem usposabljanja, v okviru katerega se bo upoštevala tudi mednarodna mobilnost z namenom, da se ga izvaja tam, kjer so priznane najboljše prakse na področju okoljske trajnosti;

60. meni, da je predlog o spodbujanju zelenih naložb v okviru instrumenta Progress na področju mikroposojil zanimiv, vendar ne razume potrebe po spodbujanju "forumov zainteresiranih strani";

61. namesto tega predlaga, da se gospodarsko podprejo finančni posredniki, ki so dejavni v okviru programa Progress, z namenom spodbujanja projektov, ki izpolnjujejo okoljevarstvene zahteve;

62. priznava pomen partnerstev kot instrumenta za konkretno uporabo načela upravljanja na več ravneh ter spodbuja njihovo uporabo;

63. meni, da je treba spodbujati širše strateško usklajevanje med službami za zaposlovanje, pri čemer si je treba prizadevati za zmanjšanje razlik med državami članicami. Zato upa, da bo instrument PARES prilagojen temu namenu;

64. pozdravlja izmenjavo dobrih praks, tudi z objavo ustreznega priročnika, pod pogojem, da bodo tej izmenjavi sledili konkretni ukrepi.

ODBOR REGIJ

Priloga – Akcijski načrt za zdravstveno osebje EU

65. popolnoma soglaša s predlogom za izboljšanje načrtovanja in napovedovanja potreb po zdravstvenem osebju v EU;

66. kljub temu izraža željo, da bi platforma držav članic zagotovila čimprejšnjo uskladitev študijskih programov, pospešila birokratske postopke in omogočila večje kroženje zdravstvenega osebja v Evropski uniji;

67. zato poziva, da se že v letu 2013 predvidi oblikovanje smernic o izmenjavi zmogljivosti izobraževanja in usposabljanja za poklice v zdravstvu, pri čemer bo seznam zmogljivosti zgolj faza pred pripravo teh smernic;

68. izraža dvom glede predloga o ustanovitvi evropskega sveta za spretnosti delavcev na področju zdravstvene nege in uvedbi pilotne zveze za sektorske spretnosti, saj ni jasno, kakšna bi bila dodana vrednost tega predloga;

69. meni, da je lahko predlagana evropska platforma držav članic zadosten in potreben mehanizem za opredelitev/popis spretnosti v različnih državah članicah in določitev minimalnih zahtev na področju izobraževanja zdravstvenega osebja, vključno z osebjem iz sektorja zdravstvene nege;

70. pozitivno ocenjuje namen opredelitve najboljših praks zaposlovanja in zadržanja osebja, vendar meni, da mora biti proces resnično stroškovno ugoden. Zato predlaga, da se najprej uvede ustrezno posvetovanje in nato (na podlagi pridobljenih rezultatov) oceni, ali so potrebne druge vrste raziskav;

71. opozarja, da si je na področju zaposlovanja zdravstvenih delavcev treba prizadevati za odpravo dela na črno, zlasti kar zadeva pomoč na domu;

72. meni, da je treba kodeks ravnanja, ki ga je pripravila Svetovna zdravstvena organizacija (SZO), enotno uporabljati v celotni Evropski uniji, vendar je glede na nezavezujočo naravo kodeksa potrebnih več informacij o tem, kateri so možni ukrepi za zagotovitev izvajanja tega kodeksa.

ODBOR REGIJ

Priloga – Sveženj ključnih ukrepov za zaposlovanje na področju IKT

73. pozitivno ocenjuje predlog o vzpostavitvi partnerstev za vključitev akterjev na trgu informacijskih in komunikacijskih tehnologij, gospodarskih zbornic, javnih organov in raziskovalnih organov za organizacijo usposabljanj za spretnosti, ki se zahtevajo na trgu;

74. kljub temu meni, da je treba ne samo podpirati kampanje ozaveščanja in spodbujanja poklicev na področju IKT za mlade, temveč je treba tudi spodbujati več naložb v ta sektor (po analizah Evropske komisije naj bi te naložbe povečale produktivnost) in povečati njegovo konkurenčnost z ustreznimi metodami, ki upoštevajo razlike med posameznimi državami članicami (npr. grozdi);

75. priporoča, da se preučijo ukrepi za podporo novoustanoavljenim podjetjem, da se spodbudi zaposlovanje v sektorju IKT. Primeri teh ukrepov so lahko ustanavljanje inkubatorjev v znanstvenih in tehnoloških parkih (kjer so skoncentrirana nova visokotehnološka podjetja zaradi ugodnih pogojev, kar ustvarja ugodno okolje in sinergije med podjetji) ter neposredne naložbe regionalnih finančnih institucij (ki lahko zagotovijo enostavnejše in varnejše financiranje novoustanoavljenih podjetij s posredovanjem tveganega kapitala v prvih letih njihove dejavnosti, s čimer se nadomesti pomanjkanje zasebnega tveganega kapitala);

76. meni, da je sektor IKT mlad in se naravno širi zaradi sprememb, ki jih zahteva trg, zato je treba ukrepe podpore usposabljanju osredotočiti tudi na delavce, starejše od 55 let,

pri čemer je treba posebno pozornost nameniti javnemu sektorju, kjer je preprečevanje menjavanja zaposlenih precej zvišalo povprečno starost uslužbencev, kar je upočasnilo uporabo novih informacijskih in telekomunikacijskih tehnologij za podporo storitvam, ki se izvajajo;

77. ceni oblikovanje evropskega okvira e-spretnosti, pri čemer vztraja na večjem usklajevanju z drugimi podobnimi pobudami (kot je evropsko računalniško vozniško dovoljenje ECDL), da se prepreči njihovo podvajanje;

78. podpira pripravljenost za financiranje pilotnega projekta, ki bo omogočil pregled izdanih certifikatov, pod pogojem, da se bo ta projekt uporabil kot prvi korak k standardizaciji certifikatov;

79. se strinja s stališčem, da mora imeti ESS najpomembnejšo vlogo za izvajanje teh politik, vendar opozarja, da je treba za doseganje konkretnih rezultatov sredstva ciljno usmeriti.

V Bruslju, 1. februarja 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

III

(Pripravljalni akti)

ODBOR REGIJ

99. PLENARNO ZASEDANJE 31. JANUARJA IN 1. FEBRUARJA 2013

Mnenje Odbora regij – Statut in financiranje evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij

(2013/C 62/15)

ODBOR REGIJ

- je prepričan, da lahko na podlagi tega predloga omogočimo razprave na evropski in nadnacionalni ravni ter oblikovanje evropskega javnega mnenja;
- se strinja, da mora biti pridobitev evropskega pravnega statusa pogojena s spoštovanjem visokih standardov glede upravljanja, odgovornosti in transparentnosti;
- odobrava, da se v uredbi upošteva tudi zastopanost na ravni regionalnih parlamentov, ne samo evropskih in nacionalnih, ko politične stranke in z njimi povezane fundacije pri Evropskem parlamentu vložijo zahtevek za registracijo kot evropska politična stranka ali fundacija;
- poziva Svet in Evropski parlament, naj ga vključita v preverjanje spoštovanja temeljnih vrednot EU;
- meni, da je predlagana razdelitev sredstev EU sprejemljiva, vendar predlaga, da se določi, da bi pri razdeljevanju sredstev upoštevali tudi število predstavnikov v OR;
- priporoča, da se omogoči uporaba sredstev EU tudi za referendumске kampanje ali za državljanske pobude na ravni EU.

Poročevalec

István SÉRTŐ-RADICS (HU/ALDE), župan mesta Uszka

Referenčni dokument

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij

COM(2012) 499 final - 2012/0237 (COD)

Mnenje Odbora regij – Statut in financiranje evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij**I. POLITIČNA PRIPOROČILA**

ODBOR REGIJ

1. pozdravlja predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o statutu in financiranju evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij, ki ga je Evropska komisija objavila 12. septembra 2012. Ta predlog nadomešča in razveljavlja Uredbo št. 2004/2003/ES, ki je do zdaj urejala politične stranke in fundacije;

2. namerava prispevati k zakonodajnemu predlogu, saj so njegovi člani izbrani na podlagi pripadnosti političnim strankam, s čimer bi lahko med drugim dosegli, da se na lokalni in regionalni ravni usmeri večja pozornost na politične odločitve na evropski ravni in sodelovanje članov OR pri oblikovanju teh odločitev;

3. poudarja svojo pripravljenost k širjenju ideje o državljanstvu EU ⁽¹⁾ in podpira izobraževanje o državljanstvu EU ⁽²⁾, kar je nedavno podrobno opisal v več svojih mnenjih;

4. zlasti ponavlja svojo zavezanost k spodbujanju državljanstva EU in pravic, ki iz tega izhajajo, vključno z volilno pravico. Dejavnosti OR v okviru evropskega leta državljanov 2013 bodo osredotočene na to temo ⁽³⁾;

5. poudarja, da mora biti prispevek državljanstva EU spodbujanje nastajanja evropske demokracije z vključitvijo državljanov v proces evropskega povezovanja. Napredek evropske predstavniške demokracije je torej v interesu državljanov EU. V evropskem zakonodajnem procesu imajo evropske politične stranke in fundacije, ki resnično predstavljajo nadnacionalni vidik, ključno vlogo pri upoštevanju glasu državljanov na evropski ravni;

6. je prepričan, da lahko na podlagi tega predloga omogočimo razprave na evropski in nadnacionalni ravni ter oblikovanje evropskega javnega mnenja, poleg tega pa bi lahko s tem povečali zanimanje državljanov za evropske volitve in njihovo večjo udeležbo na slednjih, okrepili pa bi tudi demokratično legitimnost Evropske unije;

7. podpira splošne cilje te uredbe, namreč da bi povečali vidnost, priznanje, učinkovitost, preglednost ter odgovornost evropskih političnih strank in fundacij;

8. meni, da je absolutno nujno izboljšati povezanost evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij in da ima lahko ena evropska politična stranka samo eno politično fundacijo, ki je z njo formalno povezana.

ODBOR REGIJ

Registracija in preverjanje

9. meni, da bi bilo oblikovanje enotnega evropskega pravnega statuta, ki evropskim političnim strankam in evropskim političnim fundacijam omogoča, da se kot take registrirajo in prejmejo pravni status na podlagi zakonodaje EU, s čimer niso več predmet raznolikosti nacionalnih pravnih oblik, ki so dotlej za njih veljale, pomemben korak v smeri politične združitve Evrope; vendar opozarja, da bo predloženi osnutek izpolnil to nalogo le, če ga bodo države članice ustrezno izvajale;

10. poudarja, da so bile pri pripravi okvira, ki ga predlaga Komisija za evropski statut, upoštevane izkušnje z delovanjem strank, zvez in fundacij, registriranih na nacionalni ravni, ki obstajajo in so splošno priznane, vendar ima sedanji predlog določene omejitve (zlasti glede neodvisnega evropskega pravnega statusa), kar pomeni, da izkušnje evropskih političnih strank od leta 2004 niso bile v celoti upoštevane pri pripravi novega statuta;

11. poudarja, da je oblikovanje pravega evropskega pravnega statusa ključnega pomena za evropske politične stranke in evropske politične fundacije, ki so z njimi povezane, saj jim omogoča ustanavljanje sedeža v katerikoli državi članici pod enakimi pogoji, na podlagi njihovih značilnosti in njihove politične identitete;

12. zato poudarja, da mora evropski pravni statut, ki ga uvaja ta uredba, upoštevati nacionalne zakonodaje. Poleg tega pa evropskim institucijam predlaga, naj razmislijo o pripravi celovitega evropskega pravnega statuta;

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

⁽²⁾ CdR 120/2005.

⁽³⁾ R/CdR 1030/2012, točka 7.

13. se strinja, da mora biti pridobitev evropskega pravnega statusa pogojena s spoštovanjem visokih standardov glede upravljanja, odgovornosti in transparentnosti;

14. meni, da gre za pomemben korak, da je med številnimi posebnimi pogoji in zahtevami za podelitev in – še bolj – ohranitev evropskega pravnega statusa tudi spoštovanje vrednot, na katerih temelji EU. To je bil do zdaj eden od pristopnih pogojev k EU za države kandidatke, zdaj pa ta uredba temeljne vrednote EU postavlja kot pogoj, ki se ga lahko in mora preverjati v okviru političnega spremljanja;

15. odobrava, da se v uredbi upošteva tudi zastopanost na ravni regionalnih parlamentov, ne samo evropskih in nacionalnih, ko politične stranke in z njimi povezane fundacije pri Evropskem parlamentu vložijo zahtevek za registracijo kot evropska politična stranka ali fundacija. Kljub vsemu pa je treba glede na razlike v strukturi med posameznimi državami članicami razjasniti naravo vmesne politične ravni (dežela, regija, grofija, departma ali provinca);

16. se strinja, da Evropski parlament vsako leto preverja, če evropske politične stranke in evropske politične fundacije spoštujejo pogoje in zahteve, opredeljene v tej uredbi, in da na zahtevo preveri, ali stranka ali fundacija spoštuje vrednote, na katerih temelji Evropska unija;

17. poziva Svet in Evropski parlament, naj ga vključita v preverjanje spoštovanja temeljnih vrednot EU;

18. priporoča, da bi ga bilo treba vsekakor obvezno vključiti v primeru preverjanja stranke, ki je zastopana tudi v OR.

ODBOR REGIJ

Financiranje

19. ponavlja, da je v mnenju o večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2013 ⁽⁴⁾ vztrajal, da je treba nameniti zadostna sredstva za sodelovanje javnosti pri ukrepih za spodbujanje temeljnih pravic in demokracije ter izgradnjo državljanstva EU. Resnično nadnacionalne evropske politične stranke in z njimi povezane evropske politične fundacije so ključne za izražanje mnenja državljanov na evropski ravni, saj premoščajo vrzeli med nacionalnimi politikami in politikami na ravni Unije;

20. ugotavlja, da so v predlogu Komisije predstavljena posebna merila za podelitev pravnega statusa in posebna merila v zvezi z upravičenostjo do financiranja;

21. se strinja, da se sredstva EU, ki so namenjena evropskim političnim strankam in evropskim političnim fundacijam, še naprej zagotavljajo iz proračuna Evropskega parlamenta;

22. se strinja, da je priznanje statusa evropske politične stranke ali evropske politične fundacije – ter upoštevanja s tem povezanih pogojev in zahtev – pogoj za upravičenost do financiranja iz proračuna EU;

23. meni, da je predlagana razdelitev sredstev EU (15 % se razdeli na enake dele, 85 % pa strankam glede na njihovo število evropskih poslancev) sprejemljiva, vendar predlaga, da se določi, da bi pri razdeljevanju sredstev upoštevali tudi število predstavnikov v OR;

24. pozdravlja dejstvo, da ta predlog povišuje raven dovoljenih donacij na leto in po posameznem donatorju (fizični ali pravni osebi) s sedanjih 12 000 EUR na največ 25 000 EUR, s čimer bi se spodbudila zmožnost političnih strank in fundacij, da ustvarijo lastna sredstva;

25. se strinja z načelom in prakso, da se sredstva EU ne smejo porabiti za neposredno ali posredno financiranje nacionalnih, regionalnih ali lokalnih volitev ali drugih političnih strank, zlasti nacionalnih političnih strank ali kandidatov, saj bi bilo to v nasprotju z nadnacionalnim duhom predloga;

26. po drugi strani ni proti temu, da evropske politične stranke ali evropske politične fundacije z lastnimi sredstvi financirajo kandidate na nacionalnih, regionalnih ali lokalnih volitvah v imenu politične "sorodnosti";

27. razume, zakaj je cilj predloga prepovedati tudi uporabo sredstev EU za financiranje nacionalnih, regionalnih ali lokalnih referendumskih kampanj (na primer v zvezi s spreminjanjem Pogodbe), vendar priporoča, da se omogoči uporaba sredstev EU tudi za referendumske kampanje ali za državljanske pobude na ravni EU.

ODBOR REGIJ

Delovanje v praksi ter lokalni in regionalni vidiki

28. je prepričan, da bodo evropske politične stranke v okviru svojega delovanja vse bolj zmožne izražati in predstavljati voljo državljanov v zvezi z izvoljenimi predstavniki in drugimi predstavniškimi funkcijami na ravni EU ter ustvariti bolj neposredno povezavo med evropsko ter lokalno in regionalno politično ravno;

29. poudarja, da je treba državljanom EU zagotoviti poln dostop do informacij, saj je to predpogoj za njihovo aktivno politično udeležbo, in poziva svoje člane, naj sprejmejo potrebne ukrepe, da bodo države članice zagotovile dostop do informacij ⁽⁵⁾. Tudi obstoj resnično nadnacionalnih evropskih političnih strank ima pri tem pomembno vlogo;

⁽⁴⁾ CdR 283/2011.

⁽⁵⁾ CdR 170/2010, točka 17. Glej tudi CdR 355/2010, točka 37.

30. se strinja, da bi lahko obstoj resnično nadnacionalnih evropskih političnih strank privedel do tega, da bi imeli na lokalnih in regionalnih volitvah kandidate evropskih političnih strank namesto nacionalnih ali regionalnih strank, s čimer bi še poudarili neposredno povezavo med politiko na evropski ravni ter politiko na lokalni in regionalni ravni;

31. podpira politično voljo, da bi evropski pravni statut in predpisi v zvezi s financiranjem začeli veljati še veliko pred volitvami v Evropski parlament leta 2014 in da bi veljali tudi za financiranje, ki ga evropske politične stranke in evropske politične fundacije namenjajo za kampanje, ki se v zvezi z evropskimi državljanskimi pobudami vodijo na lokalni oz. regionalni ravni.

ODBOR REGIJ

Subsidiarnost, sorazmernost in boljša priprava zakonodaje

32. meni, da se lahko potrdi, da je predlog v skladu z načelom subsidiarnosti, saj je možno predpise v zvezi z evropskim pravnim statutom in financiranjem evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij določiti samo na ravni EU;

33. ugotavlja, da bi večravska struktura novega demokratičnega sistema v EU lahko v praksi pomenila, da bi OR sodeloval pri preverjanju, če evropske politične stranke in evropske politične fundacije spoštujejo temeljne vrednote EU;

34. meni, da je predlog na splošno v skladu z načelom sorazmernosti, saj ne določa več, kot je potrebno za dosegajo ciljev na ravni EU;

35. meni, da je cilj predloga uvedba nove evropske pravne oblike za obe vrsti subjektov (stranke in fundacije) protisloven, saj bi tako stranke kot fundacije v praksi večinoma še naprej delovale na podlagi pravne oblike, ki je priznana v pravnem redu države članice, v kateri imajo sedež;

36. izraža obžalovanje, da v zvezi s predlogom ni bila opravljena ocena učinka;

37. ugotavlja, da se je Komisija posvetovala z zainteresiranimi stranmi in rezultate tega posvetovanja vključila v ta predlog, vendar ni jasno, ali so bili v ta posvetovanja vključeni tudi lokalni in regionalni organi;

38. poziva Evropski parlament, naj ga vključi v oceno evropskega pravnega statuta in sistema financiranja, ki naj bi potekala v tretjem letu po naslednjih volitvah v Evropski parlament.

II. PREDLOGI SPREMEMB

Predlog spremembe 1

Člen 2(5)

Opredelitev pojmov

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
„regionalni parlament“ ali „regionalna skupščina“ pomeni organ, katerega člani so nosilci volilnega mandata v organih regionalne skupnosti ali so politično odgovorni izvoljeni skupščini;	„regionalni parlament“ ali „regionalna skupščina“ pomeni organ na vmesni ravni med občino in državo, katerega člani so nosilci volilnega mandata v organih regionalne skupnosti ali so politično odgovorni izvoljeni skupščini na podnacionalni ravni;

Obrazložitev

Vmesna politična raven se po državah članicah razlikuje in ne gre povsod za regionalne parlamente ali za regionalne skupščine. Glede na razlike v strukturi med posameznimi državami članicami je treba razjasniti naravo vmesne politične ravni (dežela, regija, grofija, departma ali provinca). Izraz "vmesna raven", ki se zgoraj predlaga, je bolj splošen in omogoča enako razlago v vseh državah članicah, hkrati pa se jasno razlikuje od volilnega mandata na občinski ravni.

Predlog spremembe 2

Člen 7(2)

Preverjanje registracije

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Evropski parlament na zahtevo ene četrtine svojih poslancev, ki zastopajo vsaj tri politične skupine v Evropskem parlamentu, z večino svojih poslancev odloči, ali evropska politična stranka še vedno izpolnjuje pogoj iz člena 3(1)(c) oziroma ali evropska politična fundacija še vedno izpolnjuje pogoj iz člena 3(2)(c).	Evropski parlament na zahtevo ene četrtine svojih poslancev, ki zastopajo vsaj tri politične skupine v Evropskem parlamentu, z večino svojih poslancev odloči, ali evropska politična stranka še vedno izpolnjuje pogoj iz člena 3(1)(c) oziroma ali evropska politična fundacija še vedno izpolnjuje pogoj iz člena 3(2)(c).

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
Preden Evropski parlament sprejme takšno odločitev, zasliši predstavnike evropske politične stranke ali evropske politične fundacije in zaprosi odbor neodvisnih uglednih oseb, da v razumnem roku pripravi mnenje o zadevi.	Preden Evropski parlament sprejme takšno odločitev, zasliši predstavnike evropske politične stranke ali evropske politične fundacije in zaprosi odbor neodvisnih uglednih oseb, da v razumnem roku pripravi mnenje o zadevi. <u>V ta proces je vključen tudi Odbor regij vsaj v primerih, ko gre za preverjanje evropske politične stranke, ki je zastopana v Odboru regij.</u>
Navedeni odbor sestavljajo trije člani, pri čemer Evropski parlament, Svet in Komisija imenujejo po enega člana v šestih mesecih od zaključka prvega zasedanja Evropskega parlamenta po volitvah v Evropski parlament. Sekretariat in finančna sredstva za odbor zagotovi Evropski parlament.	Navedeni odbor sestavljajo trije člani, pri čemer Evropski parlament, Svet in Komisija imenujejo po enega člana v šestih mesecih od zaključka prvega zasedanja Evropskega parlamenta po volitvah v Evropski parlament. Sekretariat in finančna sredstva za odbor zagotovi Evropski parlament.

Obrazložitev

Regionalni vidik je ravno tako eden od pogojev za registracijo, zato je smiselno, da ima Odbor regij vlogo pri preverjanju spoštovanja temeljnih vrednot EU, vsaj v primerih, ko je stranka zastopana tudi v OR.

Predlog spremembe 3

Člen 18(4)

Prepoved financiranja

Predlog Komisije	Predlog spremembe OR
	(4) <u>Ta prepoved financiranja ne velja za podporo evropskih političnih strank in evropskih političnih fundacij kampanjam v zvezi z državljanskimi pobudami na ravni EU.</u>

Obrazložitev

Potreba po prisotnosti in komunikaciji z državljani EU je za evropske politične stranke in evropske politične fundacije pomembna ne samo v času kampanj za volitve v Evropski parlament, temveč tudi v zvezi s spodbujanjem evropskih vrednot, na primer v okviru državljanskih pobud na ravni EU.

V Bruslju, 31. januarja 2013

*Predsednik
Odbora regij*

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO

Cena naročnine 2013 (brez DDV, skupaj s stroški pošiljanja z navadno pošto)

Uradni list EU, seriji L + C, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	1 300 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, papirna različica + letni DVD	22 uradnih jezikov EU	1 420 EUR na leto
Uradni list EU, serija L, samo papirna različica	22 uradnih jezikov EU	910 EUR na leto
Uradni list EU, seriji L + C, mesečni zbirni DVD	22 uradnih jezikov EU	100 EUR na leto
Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila), DVD, ena izdaja na teden	Večjezično: 23 uradnih jezikov EU	200 EUR na leto
Uradni list EU, serija C – natečaji	Jezik(-i) v skladu z natečajem(-i)	50 EUR na leto

Naročilo na *Uradni list Evropske unije*, ki izhaja v uradnih jezikih Evropske unije, je na voljo v 22 jezikovnih različicah. Uradni list je sestavljen iz serije L (Zakonodaja) in serije C (Informacije in objave).

Na vsako jezikovno različico se je treba naročiti posebej.

V skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 920/2005, objavljeno v Uradnem listu L 156 z dne 18. junija 2005, institucije Evropske unije začasno niso obvezane sestavljati in objavljati vseh pravnih aktov v irščini, zato se Uradni list v irskem jeziku prodaja posebej.

Naročilo na Dopolnilo k Uradnemu listu (serija S – razpisi za javna naročila) zajema vseh 23 uradnih jezikovnih različic na enem večjezičnem DVD-ju.

Na zahtevo nudi naročilo na *Uradni list Evropske unije* pravico do prejemanja različnih prilog k Uradnemu listu. Naročniki so o objavi prilog obveščeni v „Obvestilu bralcu“, vstavljenem v *Uradni list Evropske unije*.

Prodaja in naročila

Naročilo na razne plačljive periodične publikacije, kot je naročilo na *Uradni list Evropske unije*, je možno pri naših komercialnih distributerjih. Seznam komercialnih distributerjev je na spletnem naslovu:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_sl.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) nudi neposreden in brezplačen dostop do prava Evropske unije. To spletišče omogoča pregled *Uradnega lista Evropske unije*, zajema pa tudi pogodbe, zakonodajo, sodno prakso in pripravljane akte za zakonodajo.

Za boljše poznavanje Evropske unije preglejte spletišče <http://europa.eu>

Urad za publikacije Evropske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

SL